

ŽIVOT I SMRT IZNAD 8.000

*Priče o najsmrtonosnijim
vrhovima - Annapurna i K2*

SAVETI GSS

**Vežba spasavanja
iz snežnih lavina**

TEČAJEVI

**Najave zimskih
škola visokogorstva**

MARKET

KRPLJE: BEZ PREPREKA

Predstavljamo vam šest modela

SAT ZA NAŠU PLANETU

PROMENI KLIMATSKE PROMENE
28. MART 20:30

#SATZANASUPLANETU
WWF.RS

BESPLATNI OUTDOOR MAGAZIN / Februar 2015.

→ DESTINACIJA

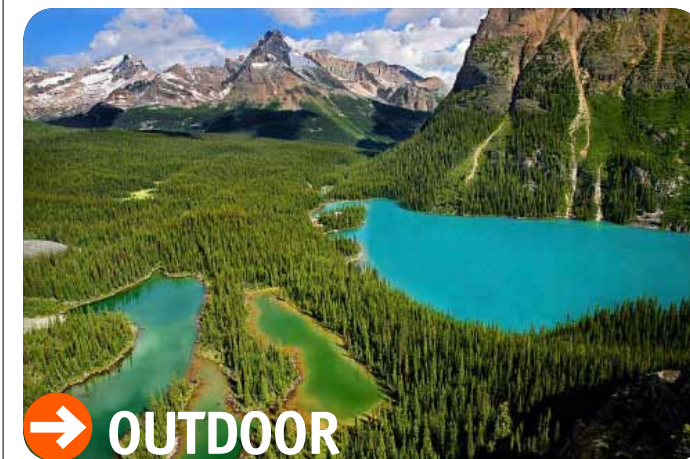

6 Planinarenje u Turskoj

Veličanstvene turske planine i šume su dobrim delom netaknute sa velikim varijetetom divljeg života, flore i faune...

12 Život i smrt iznad 8.000

Magična granica je krajnje opasna. Donosimo vam priče o najsmrtonosnijim vrhovima - Annapurna i K2...

→ OUTDOOR

54 MARKET naš izbor KRPLJE - šest top modela

VISOKOGORSTVO

40 Musala

Visokogorci Sarajeva odvojili su pet dana za posjetu Bugarskoj i uspon na najvišoj vrh Balkana - Musalu (2.925 mnv), kao i uspon na vrh Maljevicu (2.729 mnv), te posjeti prijateljici Marijani, inače članici bugarskog Planinarskog saveza i odgovornoj osobi za sve interesantne ture u NP „Rila“...

48 Grossglockner

Zimski uspon planinara iz Bosne i Srbije na najviši vrh Austrije, kao pripremna akcija za uspone u Andima 2016...

62 Extreme summit team
Uspion koji ćemo pamtiti - LUPOGLAV

PROMOCIJA

68 Zimski tečajevi
Početna alpinistička obuka, zimske i ledne tehnike

PLANINARENJE

76 HAJLA - januar
Četvorica članova PSD „Stražilovo“ iz Sremskih Karlovaca (Srbija) učestvovali su na tradicionalnoj

planinarskoj akciji „Zimski uspon na Hajlu (2.403 m) - 18. Čakin memorijal“ (Crna Gora)...

86 Hajla - februar
Čaroban februarski vikend u zimskom abijentu Hajle, planinske lepote, sa divnim društvom i prijatnim domaćinima, popet vrh po predivnom vremenu, podesnim snegom - ostaje za pamćenje...

92 Zenička vedrina

Za zeničke planinare kao da nema zime! Organizovali su više pohoda, a najznačajnije akcije bile su humanitarni pohod na Lisac „Evo ruke, Filipe!“ i „Jahorina: U potrazi za olimpijskim Vučkom“...

98 Godina iza nas KES „ARMADILLO“:
Opremali smo staze i vidikovce Ovčara i Kablara, a i tokom ove planiramo niz

aktivnosti koje za cilj imaju povećanje bezbednosti posetilaca, planinara i penjača...

PROPELER

102 Lužnički megdan 2015.

Održana je još jedna trka na turno skijama na području Vlasine i opštine Babušnica, na grebenima Gramade, Rudine i Crnog vrha...

31 GSS VEŽBA SPASAVANJA IZ SNEŽNIH LAVINA

www.popustinaputovanja.rs

NAJPOVOLJNIJI ARANŽMANI
NA JEDNOM MESTU

MOJA PLANETA 52 • Februar 2015.
Besplatni outdoor magazin za aktivan život • PDF izdanje
Osnivač i izdavač:

Studio za dizajn „Smart Art“

Adresa redakcije:

Narodnog fronta 65, 21000 Novi Sad

smartart

Glavni i odgovorni urednik:

Jovan Jarić (jovanjaric@mojaplaneta.net)

Art direktor:

Ivana Ubiparip

Prelom:

Studio za dizajn „Smart Art“

Fotografije:

Dreamstime, SXC, Studio za dizajn „Smart Art“

Advertajzing:

062/22-37-47

Izdanje je besplatno i distribuira se u PDF formatu, putem elektronske pošte. Stari brojevi se mogu downloadovati iz arhive sa Internet adrese:

www.mojaplaneta.net

CIP - Katalogizacija u publikaciji

Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

796.5

MOJA planeta [Elektronski izvor] : besplatni outdoor magazin za aktivan život / glavni urednik Jovan Jarić . -

Online izd.- Elektronski časopis . - 2010, br. 1 - . -

Mesečno . - Dostupno na <http://www.mojaplaneta.net>

ISSN 2217-3307

COBISS.SR-ID 255946503

Magazin upisan u Registar javnih glasila Srbije pod registarskim brojem:

DE: 000002

Izdavač zadržava sva prava. Svi autorski tekstovi, fotografije i ostali sadržaji objavljeni su uz odobrenje autora. Svi pisani i foto materijali u vlasništvu su Studija „Smart Art“ i autora. Kopiranje, dalja distribucija teksta (delimično ili u potpunosti) i fotografija u komercijalne svrhe zabranjena je u svim medijima bez pismene dozvole Studija „Smart Art“ i autora. Tekstovi i fotografije se objavljuju isključivo bez novčane naknade. Redakcija i izdavač ne odgovaraju za sadržaj i istinitost reklamnih poruka i tekstova. Redakcija i izdavač ne odgovaraju za štamparske i nenamerne greške. Redakcija nije obavezna da vraća i odgovara na primljene rukopise, fotografije i elektronsku poštu.

DOSTUPNO U DIGITALNOM FORMATU
www.novinarnica.net

POTRAŽITE NA:
WWW.MOJAPLANETA.NET

PLANINARSKI
DOMOVI REGIONA

**Adresar
planinarskih
domova
iz celog regiona
na jednom mestu**

forum

**Putovanja,
planinarenja,
najave akcija,
kupi-prodaj,
izveštaji sa akcija...**

Stare brojeve magazina „Moja planeta“ možete skinuti sa Internet adrese:

www.mojaplaneta.net
na linku ARHIVA

SLEDEĆI BROJ MAGAZINA „MOJA PLANETA“ IZLAZI U FEBRUARU 2015.

EXTREME SUMMIT TEAM

TURSKA

→ UKRATKO O...

Kada pogledate na topografsku mapu Turske, vidite da je ova zemlja većinom planinska. Veličanstvene turske planine i šume su dobrim delom netaknute sa velikim varijetetom divljeg života, flore i faune. Dve najpoznatije turske planine/vrha su vulkani, oba neaktivna, planina Erciyes u delu Kayseri u centralnoj Anatoliji (3.917 mnv) i planina Agri (Ararat, 5.137 m) na istoku. Ostali važniji planinski lanci su Rize Kackar (3.932 mnv) u istočnom Crnomorskom regionu, Nigde Aladag (3.756 mnv) u centralnom Taurus planinskom lancu i Cilo i Sat planine (4.136 mnv) u istočnom Taurus planinskom lancu. Turska nudi puno izazovnih terena, kao što su glečeri, vulkani, neobični kraški oblici stena, koji su privlačni i ljubiteljima outdoor sportova, kao i zaljubljenicima u geologiju. U Turskoj postoje i mnogobrojna skijališta.

Planinarenje u Turskoj

Planina Agri (Ararat, 5.137 mnv)

U blizini planine su gradovi Agri i Igdir i nalazi se na granici Turske i Irana. Planina je neaktivni vulkan i delom je pokrivena je snegom. Na jugozapadnom delu planine se nalazi Mali Ararat (3.896 mnv) i Serdar-bulak lava plato (2.600 mnv). Leti je vreme sunčano, toplo i suvo, a zimi i u proleće veoma hladno i ponekad surovo sa turbulentnim vremenom. Većina planinara dolazi jula, avgusta i septembra. Nije preporučljivo niti dozvoljeno da na Ararat idete sami ili bez vodiča.

Cilo-Sat planinski lanac (4.136 mnv)

Cilo-Sat planine nalaze se na jugoistoku Hakkari provincije i pripadaju istočnom delu Toros (Taurus) planinskom lancu. Ovaj lanac formira zapadnu sekciju Himalajskog planinskog prstena. Sa 4.136 mnv, Uludoruk je najviši vrh Cilo planina, Catalkaya (Samdi), sa 3.794 mnv je najviši vrh Sat planina. Na planini se nalazi desetak glečera od kojih je najveći Izbirak, širok 500-600 metara, dugačak oko 5 kilometara i ide u dubinu od oko 100 metara. Da biste stigli do ove planine, treba da idete do mesta Van iz pravca Ankare, putem, železnicom ili avionom, a odatle treba slediti 245 km dugačak autoput do Hakkari. Iz sela Serpil ide staza ka vrhu Uludoruk.

Planine Kackar (3.932 mnv)

Nalaze se u kišnom području severoistočne Turske i spadaju u severnu sekciju Anadolijskog planin-

skog lanca. Najviši vrh Kačkar planina je Kavron (3.932 mnv). Na planini se nalaze glečeri, potoci i reke sa jakom vodenom erozijom koja se obrušava dole na niže delove planine. Glečeri su treći po veličini u Turskoj (posle Ararata i Clio-Sat planina). U ovom regionu je sub-tropska klima sa kišnim vremenom i prosečnom temperaturom od 14 stepeni. Najniža tempertura je oko 7 stepeni u januaru, a maksimalna zabeležena je 22 u avgustu. Kackar planine se nalaze između obale Crnog mora na severu i doline reke Coruh na jugu. Poželjno je uzeti lokalnog vodiča za uspon.

Toros (Taurus) planine

Toros (Taurus) planine su zapadna grana velikog planinskog lanca koji se proteže duž cene Azije - Himalajski planinski prsten. Turska sekcija ovog masivnog planinaskog lanca sledi južnu granicu Anatolije i sastoji se od četiri glavna dela, zapadni, centralni, južni i jugoistočni Toros planinski venac. Najviši vrhovi se nalaze se u centralnom i jugoistočnom delu, masivni su robusni i teški za penjanje.

Toros Aladaglar planine

Formalno su deo centralnog Toros planinskog venca. Planinski lanac Aladaglar proteže se od jugozapada do severoistoka u dužini od oko 50 km, širina mu je od 25 do 30 km, a najviši vrh je Demirkazik (3.756 mnv). Takođe, značajan vrh je i Kizilkaya (3.725 mnv). Lanac se nalazi između provincija Nigde i Adana i uzdiže se između jezera Ecmis i reke Zamanti. Planina ima puno

zanimljivih krečnjačkih oblika i stena i puno vodopada. Najbolji meseci za penjanje su juni, juli i avgust.

Planina Erciyes (3.917 mnv)

Ovo je jedan od najpoznatijih turskih planinskih i ski centara. Izdiže se na jugu doline Kayseri. Pokrivena je stalno snegom i ledom. Planina Erciyes se računa kao najviši Anadolijski vulkan. Klima je tipična stepska pod uticajem Anadolijskog platoa. Zimi ima snega na većim visinama. Ovu planinu je najbolje pohoditi od juna do septembra. Turisti posećuju ovu oblast zbog susedne Kapadokije sa fantastičnim formacijama stena i podzemnim gradovima i crkvama oslikanim freskama. Ovde se nalazi i poznati Nacionalni park Sultan Marshes, stanište mnogih vrsta ptica.

Planina Nemrut (3.050 mnv)

U Turskoj postoje dva vrha koja se zovu Nemrut. Jedan je u blizini Adiyamana na jugoistoku, a drugi u istočnoj Anatoliji i ovaj je mnogo interesantniji planinarima. To je neaktivni vulkan visine 3.050 mnv, koji je bio aktivan do 1441. godine. Nalazi se na jugozapadnoj obali jezera Van i ulazi u oblast Ahlat na severu. Do iverice kratera sa fantastičnim pogledom na njega, može se doći sa južne ili jugoistočne strane. Najbolji meseci za planinarenje su od juna do septembra.

Planina Suphan (4.058 mnv)

Planina Suphan je takođe vulkansko-porekla. Zimi na njoj ima puno snega koji dostiže i 3-4 metra visine. Na njoj je vrlo popularno "heli skijanje", za one koji imaju novca, gde vas helikopter spušta na odabranu visoku tačku odakle počinjete spust. Za planinarenje je dostupna sa više strana, a najpopularnije su južna i istočna strana, obe sa spe-

ktakularnim pogledima na predeo. Za penjanje istočnom stranom, idete prvo kružnim putem oko jezera Van, a zatim na potezu Adilcevaz-Ercis, skrenete severno ka selu Aydinlar. Odatle se nastavlja ka selu Kicgilli, gde možete angažovati vodiča za uspon. Uspom sa južne strane kreće od sela Harmantepe

Planine Beydaglari

Zapadana grana Taurus planina se zove planinski lanac Beydaglari i nalazi se u provinciji Antalija. Visine je od 600 do 3.086 mnv, a najzanimljiviji vrhovi za planinare su Tekedorugu, Bakirlidag, Tahtalidag i najviši Kizlar-sivrisi, 3.086 mnv. Na uspon se kreće iz doline Camcukuru, a do nje se stiže putem Antalija-Elmali.

Bolkar planine (3.524 mnv)

Ove planine se nalaze između reke Goksu na zapadu i reke Pozanti na istoku. Severni deo planine je u provinciji Goksu, a južni vrhovi su u provinciji Mersin. Planina je izgrađena od krečnjaka i dolomita i karakterišu je zanimljivi kraški oblici i tragovi erozije od vode i glečera. Ipak, zbog velike poroznosti, na njoj nema vode, tj. ona otiče podzemnim kanalima. Najviši vrhovi na planini Bolkar su Medetsiz (3.524 mnv), Kesifdagi (3.475 mnv), Koyunasagi (3.426 mnv), Tahtakaya (3.372 mnv) i Egerkaya (3.347 mnv). Na severnoj strani planine ima uvek najviše snega, ali uprkos tome to je najbolja strana za pristup najvišem vrhu.

Munzur planine

To je severoistočni deo centralnog Taurus planinskog lanca i pruža se kroz dve provincije, Tunceli i Erzincan. Najviši vrh je Akbaba (3.462 mnv), do je teren krečnjački. Severna strana se penje iz mesta Erzincan a južna iz mesta Ovacik udaljenog 70 km od Erzincana.

OUTDOOR prodavnice u Istanbulu

1. Adventure Republic

Postoji nekoliko prodavnica u Istanbulu i jedna u Leventu.

www.maceracumhuriyeti.com

2. Alpinist Doga Sporlari

Ovo je manji lanac odličnih outdoor prodavnica u Istanbulu i nekoliko drugih gradova Turske.

www.alpinist.com.tr

3. Atlas Outdoor and Campinig

Dobro snabdevena prodavnica koja se nalazi odmah desno posle Galata mosta.

www.atlaskamp.com/

4. Atolye Outdoor Sports and Equipment

Ovo je velika dobro snabdevena prodavnica. Ima najveći izbor penjačke i bouldering opreme.

Adresa: Muallim Naci Cad. 65/67 80840 Ortaköy, 0(212) 236 0595.

5. Bike and Outdoor

Postoje dve prodavnice, jedna je u delovima grada Beşiktaş i Bakirköy. Nudi veliki izbor biciklističke opreme, ali generalno ima i ostalu outdoor i kamping opremu.

www.bikeandoutdoor.com

6. Dasport

Dobar izbor kamping opreme.

www.dasport.com.tr

7. Decathlon

Od nedavno, u Turskoj su se otvorile dve velike Decathlon prodavnice, jedna u Istanbulu, druga u Ankari. Istanbulska je posebno velika i

do nje se stiže metrom do stanice Kartaltepe

www.decathlon.com.tr

8. Everest Outdoors

Dobro snabdevena prodavnica u centru blizu Galata mosta.

www.everestoutdoors.com

9. Kanyon

Outdoor prodavnica u delu grada Beşiktaş. Imaju sajt na engleskom.

www.kanyon.com.tr/#!/anasayfa

10. Kutupayisi

Veći lanac prodavnica za razne outdoor sportove. Najlakše je naći prodavnicu blizu Galata mosta.

www.kutupayisi.com

11. K2 Outdoor

Jedna od najboljih outdoor prodavnica za penjačku i kamping opremu i odeću. Imaju lanac prodavnica u Istanbulu i Ankari.

www.k2outdoor.com.tr

AKCIJA OUTDOOR SHOP-a

Popust u martu na TRIMM zimske jakne, polare, aktivni veš

10-15%

1. Perjana jakna Bruce 50/50

Otporna na vodu, 2 džepa, elastična ramfla na rukavima, mogućnost zatezanje na dnu jakne, bez kapuljače.

Materijali: 100% Nylon; down proof, 100% PES pongee, water repelent. Praktična za vrhove, ne zauzima prostor, brzo se pakuje i raspakuje a može se nositi i na pojasu ili rancu.

Stara cena 16.342 din

Popust 10% 14.700 din

2. Jakna Challenge

Izrađena je od Triguard materijala, poseduje membranu, šavovi su lepljeni i dodatno prošiveni. Namenjena za loše vreme (kiša, sneg); 4 spoljna džepa i jedan unutrašnji, lufteri ispod rukava, mogućnost dotezanja dna jakne kao i kapuljače. Kapuljača se skida a može se spakovati u kragu, pokriveni rajfešlusi, 8000 mm otpornost na vodu i 5000 g/m2 dišljivost.

Stara cena 13.300 din

Popust 10% 11.970 din

3. Jakna Patagonia

izrađena je od Triguard 2l membrana, šavovi su lepljeni i dodatno prošiveni, 4 džepa, integrisana kapuljača, vakum rajfešlusi na lufterima, džepovima čime se dodatno obezbeđuje da voda nedođe do tela i nakvasi slojeve ispod jakne. 8000 mm otpornost na vodu i 5000 g/m2 dišljivost, jakna namenjena za loše vreme (kišu, sneg).

Materijali: 100% Nylon Taslon 196 T, 100% PES, Triguard membrane, YKK rajfešlusi.

Stara cena 15.940 din

Popust 10% 14.340 din

4. Soft shell Vektor muška jakna 2 u 1

Jakna i prsluk, lagana, mogućnost skidanja rukava, otporna na vetar, vodu 8000 mm, 5000 g/m2 za 24 h, rastegljiva u svim pravcima (4 way). Tri džepa, kapuljača u kragu, donji deo jakne blago sužen, elastični krajevi rukava i donji deo jakne. Dobra ponuda dve stvari u jednoj prsluk i jakna, preporučujemo je svim sportistima koji traže zaštitu od vetra, kiše.

Cena 10.300 din

Popust 10% 9.270 din

5. **Soft shell Roma** ženska zaštita od vetra i kiše, ima luftere ispod rukava, 2 džepa, elastične ramfle na krajevima rukava i na dnu jakne, kapuljaču u kragu, 8000 mm otpornost na vodu, 5000 g/m2 dišljivost. Preporuka za jesen-proleće-zimu.

Stara cena 9.230 din

POPUST 10% 8.300 din

6. Aktivni veš ženski

Modena, Piston kvalitetan deblji veš za kasnu jesen ili zimu. Preporučujemo za zimu ili kasnu jesen kada se temperature ne spuštaju se ispod 5-7 c, deblji od klasičnog aktivnog veša. Može se nositi u jesen - soft shell jaknu ili zimi - na flece.

Stara cena 4.790 din

POPUST 15% 4.070 din

7. Power light jakna

ili 2 sloj ima jedan džep, otvor za palac na krajevima rukava, elastične ramfle na krajevima rukava kao i na dnu jakne, podjakna koja se može nositi na proleće, jesen dobar toplotni izolator od lošeg vremena.

Cena 6.713 din

8. Pantalone Valpe

Muški, ženski model. Namenjene su za trekking i putovanje, mogu se nositi na proleće, jesen. Napravljene su od Triguard Bi stretch materijala i zbog sastava materijala pri hodanju se rastežu na kolenima, rip stop-elastin u predelu članka, kolena, zadnjice (ojačanje). Tri džepa, zatežu se nogavice, idu sa kaišem. Zaštita od vetra, dišu i preporučuju se i u letnjem periodu za duži trekking na više vrhove.

Cena 8.750 din

9. Pantalone za žene,

deblji shell, ojačane ripstopom na kolenima i zadnjem delu, 2 džepa + 2 luftera, na nogavicama rajfešlusi za čizme kao i zaštita za cipele od snega. Namenjen za jaču zimu i loše vremenske uslove.

Cena 9.343 din

POPUST 10% 8.400 din

OUT
door
SHOP

PHOTO: EMINKANBUR

ŽIVOT I SMRT iznad 8.000

Magična granica je krajnje opasna i u ovoj zoni širom sveta vodi se borba preživljavanja. Donosimo vam priče o najsmrtonosnijim vrhovima - **Annapurna** i **K2...**

Priču o životu i smrti na „magičnoj granici“, započecemo na krajnje neuobičajenom mestu - u Evropi. Naime, iako se čini da su s 4.810 m visokim Mont Blancom, Alpi daleko pitomiji od azijskih masiva „preko 8.000 mnv“, statistike pokazuju da su evropski gorostasi i dalje najsmrtonosniji. U posljednjem desetleću prosečna godišnja smrtnost na vrhovima u ovom planinskom vencu stalno se povećavala, a posebno kobna bila je 2008. godina, kada je život izgubilo čak 100 alpinista, što je najviše u poslednjih 60 godina. Te

godine, samo u jednom danu, Mont Blanc odneo je osam života. Matterhorn je takođe jedan od crnih tačaka Alpa, gde godišnje strada u proseku 12 ljudi, a 2008. godine - 15.

Oko 75 odsto svih smrti u Alpima izaziva lavina. Julia 2003. godine više od 70 alpinista bilo je zarobljeno pod vrhom Matterhorna zbog serije lavina koja im je odsekla put. Bilo je to najveća spasilačka akcija u istoriji uspona na Alpe.

Šta je to što ove planine čini tako opasnim? Lavine? Surovi vremenski uslovi? Nepogode? Svakako, ali nikako ne treba zaboraviti najvećeg neprijatelja planinara i alpinista - gordost. Alpi su lako dostupni: ekspedicije su daleko jeftinije, uspon kraće traje, a postoji razvijena infrastruktura koja vas za 15 minuta, iz toplog hotela može vinuti u podnožje planine kojom haraju lavine. S druge strane, poslednjih 20 godina razvijeni su jeftini materijali koji omogućavaju da se za par hiljada evra opremite od glave do pete i samo poželite vrh koji ćete popeti... Sve to, međutim, ima i svoju pravu cenu, koja se ispostavlja u trenucima kada treba testirati znanje i iskustvo.

Tek sada možemo da počnemo da se vraćamo u prošlost i krenemo put bespuća Azije koja krije najveće lepote i opasnosti. Predstavice vam priče o dva najsmrtonosnija masiva: **Annapurna i K2**.

ANNAPURNA 1 (8.091 MNV)

Budući da je zemaljska personifikacija boginje Durge, Annapurna ima značajno mesto u hinduističkoj mitologiji. Kako u ovoj religiji sve ima dva lica, tako je majka Durga, s jedne strane, prelepa boginja plodnosti i izobilja, dok njena druga, zla strana, koja nosi atribut „nepristupačna“, izaziva razaranje i očaj. Durga je iznad svih božanstava i prirode, pa njen bes može da razori sve u univerzumu. Međutim, i dalje postojimo samo zahvaljujući njenoj milosti...

Annapurna je prvi osvojeni vrh preko 8.000 m. Iako su još

dvadesetih godina ljudi dosegli magičnu granicu, niko nije uspeo da zabode zastavicu na neki vrh. Nije da nisu pokušavali, ali posrećilo se tek francuskoj ekspediciji, čiji su članovi Maurice Herzog i Louis Lachenal, 3. juna 1950. izašli na vrh Annapurna 1, u istoimenom masivu koja ima još pet vrhova visine između 7.200 i 7.900 m.

Tri godine kasnije, „pao“ je i Everest, što je sve uticalo da poraste interesovanje za Himalaje. Međutim, Annapurna nije ni izbliza bila tako popularna kao Everest ili Cho Oyu, koje su u proteklih pola veka pohodile hiljade planinara. Naprotiv, Annapurna je bila meta tek retkim ekspedicijama i do 2010.

zabeležena su samo 153 uspona, ali s ukupno 58 smrtna slučaja, što s prosečnom stopom od preko 37 odsto čini daleko najopasnijom planinom.

TEŽI PUT

Odakle god da krenete uspon na vrh Annapurna 1, bićete izloženi lavinama. Južna strana Annapurne je ipak najteža. To je zid leda i kamena visok 4.000 metara, koji pored ledenog noža i opasnih snežnih polja, ima i posebno iznenađenje za penjače - dve granitne vertikale (jedna se može preći samo traverzom bez visinskog napredovanja). Sve to bilo je izazov za devet Engleza i jednog Amerikanca.

Oni su u proleće 1970. godine krenuli put masiva Annapurna, praćeni impozantnom ekipom od čak 400 ljudi. Pet tona hrane i opreme do podnožja donele su Gurke - hrabri ratnici u službi britanske armije. Oni međutim, nisu bili ni nosači, ni penjači i nikada nisu boravili naolikim visinama. Pored toga, hodali su lako obučeni, pa čak i bosi, što je bila posebna otežavajuća okolnost kada su ušli u zonu snega. Zbog toga je ekspedicija u startu malo kasnila. Međutim, do sezone monsuna, kada Himalaje pogađaju strašne oluje, imali su još dva meseca i nikoga iz ekipe nije brinulo probijanje roka od par dana...

Kada su Gurke napustile bazni kamp, članovima ekspedicije su na raspolaganju ostale Šerpe... Zapravo ne ni pravi Šerpasi, već neka vrsta nepalske „room service“ službe. Budući da nisu bili vični penjanju, nisu mogli da pomognu ekspediciji u prenošenju stvari u više kampove. Oni su samo pripremali hranu, kuvali čaj i bili na usluzi penjačima u baznom kampu u podnožju. Zato je plan bio da penjači u parovima odlaze do baznih kampova, traže i obezbeđuju smeri, te da ih nakon nekoliko dana zamenjuje novi, odmoran par, dok su ostali donosili potrebštine u kampove.

KORAK PO KORAK

Prva tri kampa podignuta su u „bezbednoj zoni“, a pravo penjanje počinjalo je iznad 6.125 mnv.

Zbog straha od lavina i rupa u ledu, čak i ova tri kampa podizana su duže nego što je bilo planirano. S druge strane, sve to je pogodovalo članovima ekspedicije, koji su imali vremena da se aklimatizuju.

Don Whillans i Dougal Haston postavili su treći kamp i počeli da istražuju ulaz na ledeni nož. Ovaj greben dug 300 metara bio je siguran koridor, jer su njegove obe strane svakodnevno strugale lavine.

Chris Bonington i Ian Clough su zamenili umoran par i krenuli preko talasastog ledenog noža. Napredovali su sporo, jer su se neprestano penjali i gubili na visini. Koristili su fiksnu užad i žimare, što im je donekle olakšalo penjanje, ali nervoza je rasla, budući da im je bilo potrebno čak tri sata penjanja samo da bi dostigli jučerašnju visinu. Nekada su napredovali samo tridesetak metara dnevno. Nekada ni toliko... Za to vreme, ostatak ekipe je punio niže logore, pijuckao čaj u podnožju i uživao u ljubaznosti servilnih Šerpasa...

PUŽEVIM KORACIMA

Štafetu su preuzeli Martin Boysen i Nick Escourt i najzad uspeali da pređu testerasti ledeni greben. Postavili su četvrti logor na 6.900 m i tri dana penjanja iz podnožja. Njihov uspeh vratio je entuzijazam penjačima koji su

svakodnevno posmatrali kako kraj njihovih drugova tutnje lavine. I njih dvojica osetili su nalet snage, pa su produžili da napreduju preko kamenog polja.

Još samo tridesetak dana delilo ih je od strašnih monsun, a oni su napredovali puževim koracima.

Chris Bonington se vratio na čelo i uspostavio traverzu preko vertikalne stene. Ovim „prečkanjem“ nisu dobijali na visini, ali su izbegli veoma opasno snežno polje. Kako su za ledeni nož potrošili skoro mesec dana, 3. maja imali su još tri nedelje da popnu 1.500 visinskih metara. Trebalo je podići peti logor i preći kamenu vertikalu koja se činila najvećom preprekom.

Ključni, peti kamp postavljen je u procepu snega pod samim kamenim zidom. Do njega je vodilo opasno snežno polje, eksponirano i pogodno za lavine. Sam dolazak do njega bio je podvig jer je razdaljina između BC 4 i BC 5 bila ogromna, a Tom Frost, koji je nosio potrepštine, čak nekoliko puta prešao je ovu smrtonosni zamku - srećom, bez posledica.

Mike Burke i Tom Frost preuzeli su vođstvo i, dosegnuvši 7.300 m za pet dana, imali su sjajan napredak. Međutim, predugi boravak na tim visinama uzimao je danak i penjači su se vraćali u bazni kamp deprimirani, s groznim žuljevima

i bez volje da se vrate na planinu. Escourt se spustio, ostavivši Boningtona da sam nosi namirnice do gornjih kampova. Boysen je takođe odustao...

U ZAGRLJAJU MONSUNA

Poslednje nedelje maja, Whillans i Haston podigli su kamp šest. Vremenske prilike su se naprasno pogoršale, jer je monsun te godine poranio. Temperatura je pala na 30 stepeni ispod nule, a jak vetar dodatno je pogoršavao uslove. Zalihe namirnica bile su sve tanje i njih dvojica su shvatili da više nemaju šta da čekaju. Krenuli su na vrh preko kamene litice. Nakon sedam sati penjanja razvukli su užu za abzajl ukoliko im zatreba za hitan silazak. Nekoliko sati kasnije, oko 14,30 ispeli su se na vrh Annapurne. Bilo je to 27. maja 1970. godine.

Brzo su se spustili u kamp šest i javili radiom, a zatim produžili ka podnožju. Zapanjujuće je da im je

trebalo dva meseca da se popnu na vrh, a samo jedan dan da se spuste.

Slavili su svoj uspeh i činilo se da je ovaj put boginja Durga pokazala planinarima svoje dobro lice. Oluja se umirila i pet članova ekipe, ponovo je krenulo put vrha, sve do šestog logora, kako bi spustili opremu. Međutim, tokom spusta preko ledenog polja, odlomio se ogroman komad leda i pokrenuo lavinu. Ian Clough je strgnut s navede i njegov drug Mike Thompson mogao je samo da gleda kako nestaje u ledenoj bujici.

Kada se lavina smirila, Thompson se spustio do glečera i iskopao Cloughovo telo. Spustili su ga u bazni kamp i sahranili ispod stene na kojoj je u časovima dokolice učio Šerpe da penju...

HEROJ EVERESTA

Priču o drugom tragičnom junaku Annapurne započnemo sećanjem na katastrofu na Everestu iz 1996. godine. Evo i zašto!

Anatoli Boukreev, penjač i vodič iz Kazahstana, postao je poznat zbog hrabrosti i požrtvovanosti koju je pokazao dok je spasavao alpiniste koje je pod samim vrhom zadesila oluja. Pored šestoro ljudi iz grupe koju je vodio, uspeo je da izvuče još tri osobe. Tog 10. maja poginulo je osmoro ljudi, među kojima je bio i Scott Fischer. Ovaj poznati alpinista je preko svoje turističke agencije za 50.000 dolara vodio na Everest svakoga ko je imao dovoljno novca da to plati, što je bio i jedan od uzroka ovako velikog stradanja.

Iduće godine, heroju naše priče - Boukreevu, američki Alpine Club dodelio je nagradu „David A. Memorial Award Sowles“, a predao mu je Jim Wickwire, prvi Amerikanac koji je osvojio K2.

Samo tri nedelje kasnije, Boukreev je na južnoj strani Annapurne 1, zajedno sa Simoneom Morom, vrstnim italijanskim planinarom. Njih prati i Dimitri Sobolev, snimatelj iz Kazahstana koji

**Popust u martu
10-15 %**

na TRIMM
perjane jakne, zimske jakne,
polare, aktivni veš

Perjana jakna
Zirkone 90/10
(16.340 din)

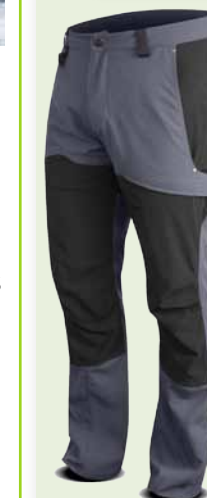
Ventura soft
shell 4 way
(8.973 din)

Polar loft
(5.030 din)

Pantalone Argo
(6.710 din)

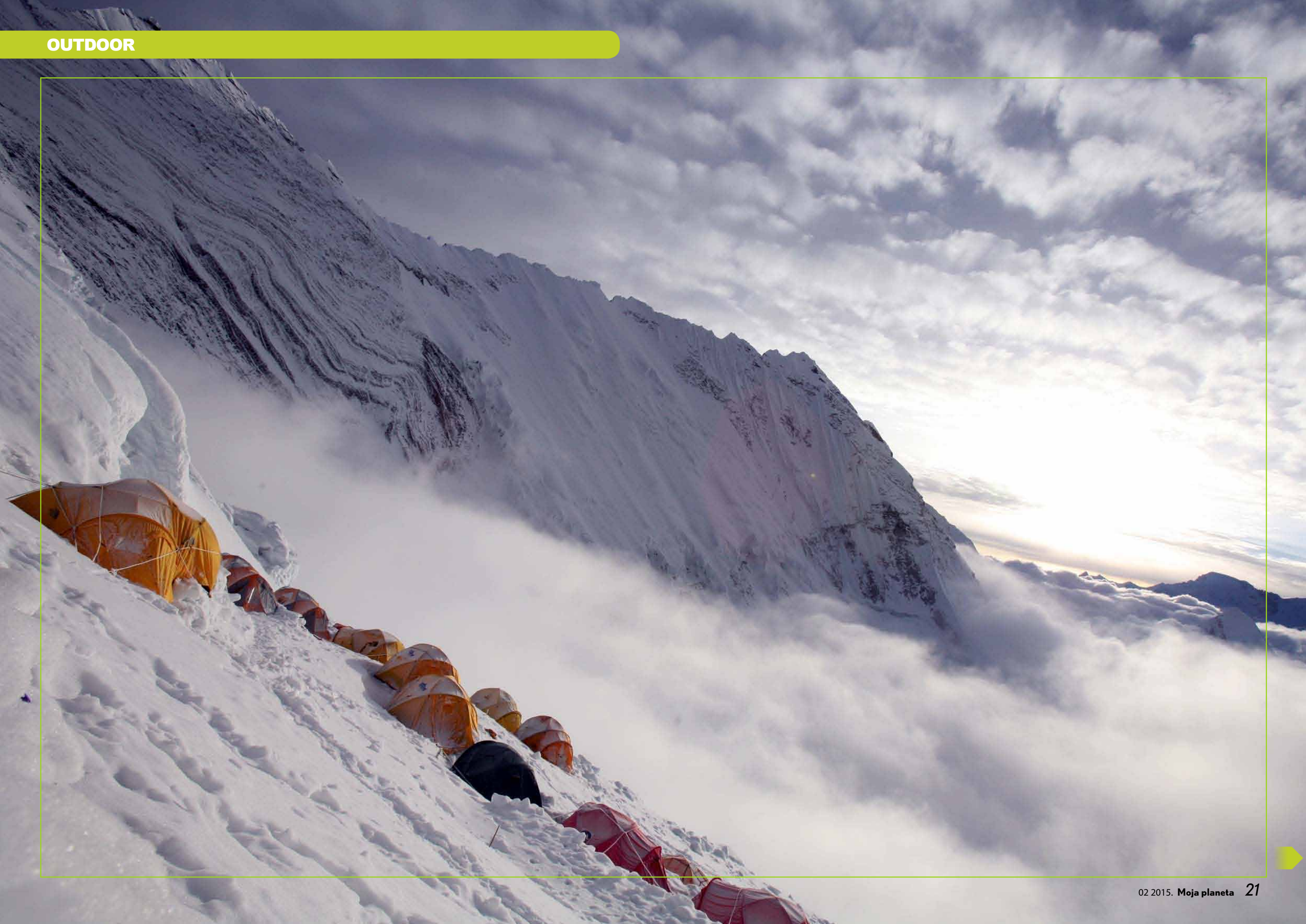
**Out
door
Shop**

Višegradska 6, lok 9
Telefon: 011/ 361 3 604
www.outdoor-shop.rs

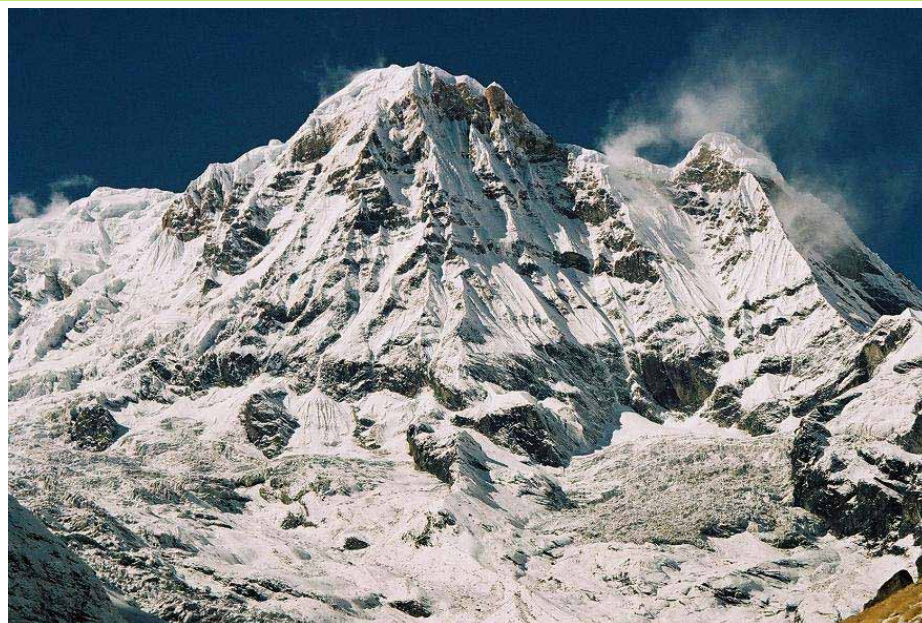
MASIV	Ukupan broj uspona	Nesreće u silasku	Stopa smrtnosti	Ukupan broj smrtnih slučajeva	Ukupna stopa smrtnosti
K2	284	24	8,45	66	23,24
ANNAPURNA 1	153	8	5,23	58	37,91
MAKALU	234	11	4,70	26	11,11
KANGCHENJUNGA	209	8	3,83	40	19,14
GASHERBRUM 1	265	7	2,64	25	9,43
NANGA PARBAT	287	5	1,74	64	22,30
EVEREST	3.684	56	1,52	210	5,70
DHAULAGIRI 1	358	5	1,40	58	16,20
BROAD PEAK	359	5	1,39	19	5,29
MANASLU	297	4	1,35	53	17,85
SHISHA PANGMA	274	3	1,09	23	8,39
LHOTSE	321	3	0,93	11	3,43
GASHERBRUM 2	836	4	0,48	19	2,27
CHO OYU	2.668	8	0,30	39	1,46
Ukupno	10.229	151	1,48	711	6,95

© Eberhard Jurgalski 8000ers.com

radi na dokumentarnom filmu o Boukreevu.

SMRT U LEDENOJ GROBNICI

Oko podneva, 25. decembra, Boukreev i Moro su pričvršćivali užadi u jednom kuloaru na oko 5.700 m. Iznenada, ogromna ledena streha odvalila se s zapadnog zida i protutnjala preko 800 m visoke vertikale. Lavina je zahvatila svu trojicu, a Moroa ponela niz planinu gde je

doslovce upao u kamp na 5.200 m. Igrm slučaja, Moro je „plivao” na talasu lavine i relativno brzo je uspeo da se otkopa i spase. Boukreev i So-boleu nisu bili te sreće. Kako je Moro tvrdio, njih dvojica su bila ispod blokova leda veličine automobila. Iako je pokušao da ih locira, od njih nije bilo ni traga ni glasa. Moro se spustio u bazni kamp odakle je helikopterom prevezen u Kathmandu. Operacijom su uspeali da mu spasu šake, budući da je prilikom pada pokidao tetive na rukama.

Vest o nesreći brzo je stigla u New Mexico i Linda Wylie, Boukreev devojka, tri dana nakon nesreće stigla je u Nepal. U nekoliko navrata pokušala je potragu helikopterom, ali zbog loših vremenskih prilika to nije bilo moguće. Trećeg januara ekipa spasilaca je konačno stigla do baznog kampa i zatekla prazan šator. Linda Wylie je izjavila: „Ovo je kraj... Ne postoje nada da će pronaći ga živog”.

Ostaje još jedno sumorno sećanje na ovog nesrećnog heroja. Naime, Boukreev je devet meseci pre pogibije do najsitnijih detalja sanjao umiranje u lavini. Pričao je o tome prijateljima, ali jedina sitnica koja mu je nedostajala bilo je ime planine.

Na mestu baznog kampa danas se nalazi spomen ploča s Boukreevim rečima: „Planine nisu stadioni gde zadovoljavam svoje ambicije, one su moje bogomolje gde utvrđujem svoju veru”.

K2 (8.611 M)

Na severu Pakistana, na brdašetu u senci ogromne planine, nalazi se neobičan spomenik. Podignut je 1953. godine u znak sećanja na mladog Amerikanca. Od tada su na njegov postament dodata mnoga imena, kao podsetnici na hrabrost i uzaludnost žrtve, ambiciju i gorčinu neuspeha...

Ova planina nema ime. Znamo je pod šifrom K2 ili Karakorum 2. Kako je ovo parče sveta slabo naseljeno i izolovano (podnožje je udaljeno više od 160 km od najbližeg naselja), a vrh zaklonjen od pogleda ogromnim vencem Karakoruma, za njega nije postojao lokalni naziv. Tokom topografskih merenja, pedesetih godina 19. veka, engleski geometar Thomas Montgomerie, putujući s lokalnim vodičima, prvo je naišao na vrh Haramukh (5.142 mnv) i dao mu naziv K1. Nastavio je dalje i stigao do gorostasa koji ni jedan od njegovih nosača nije video niti znao da za njega postoji

Šerpasi nose snove planinara

U gotovo svim pohodima na vrhove Himalaja učestvuju Šerpe, odvažan narod Nepala. Oni su vodiči, ali i zvanični učesnici svih ekspedicija, bez kojih svi ovi podvizi ne bi bili mogući. Mnogi od njih su ispeli „8.000+” vrhove više puta i upravo zbog toga, česte su žrtve nesreća u planini. Na Manaslu, 1972. godine, samo u jednom danu, nastradalo je deset Šerpi.

neki naziv. Tako je najviši vrh posle Everesta dobio naziv K2.

FATALNA PRIVLAČNOST

Prva ekspedicija organizovana je 1902. godine, ali je prekinuta nakon dosegnutih 6.525 metara. I sledećih nekoliko godina ređali su se pokušaji, ali je K2 za sve njih bio zaključan... Ovu fatalnu privlačnost pojačavala je njegova nepristupačnost. Naime, samo da dođete u priliku da vidite vrh - predstavlja ekspediciju za sebe. Do njegovog podnožja nema staza, a potrebno je preći čak 160 kilometara neverovatno surovog, ali i veličanstvenog terena, kroz samo srce Karakoruma. Natovareni hranom i teškom opremom, nosači su prelazili ovaj trek za najmanje dve nedelje.

Ozbiljniji poduhvati ponovo će početi tek 1938. godine, kada je Amerikanac Charles Houston uspeo da popne skoro 8.000 m. On je zbog lošeg vremena morao da se vrati, a zle sreće bio je i amerikanizovani Nemač Fritz Wiessner, koji je iduće godine bio na domak trijumfa...

LUDA AMBICIJA

Wiessner je organizovao neobičnu ekspediciju, koja je od starta bila osuđena na propast i samo je zahvaljujući svojim sjajnim penjačkim umećima uspeo da dosegne 8.400 metara. On je, naime, godinu dana ranije poslao ekspediciju da potraži ulaz u stazu, što su oni i uradili, dostavljajući mu obiman materijal sa skicama i mapama.

Najsmrtonosnije godine		
1972.	MANASLU	17
1937.	NANGA PARBAT	16
1986.	K2	13
1996.	EVEREST	12
2006.	EVEREST	11
2008.	K2	11
1934.	NANGA PARBAT	10
2012.	EVEREST	10
1970.	EVEREST	8
1988.	EVEREST	8
1995.	K2	8
1997.	EVEREST	8
1922.	EVEREST	7
1969.	DHAULAGIRI 1	7
1989.	EVEREST	7
2004.	EVEREST	7
2004.	K2	7
2007.	EVEREST	7

© Eberhard Jurgalski 8000ers.com

**Popust u martu
10-15 %**

na TRIMM
perjane jakne, zimske jakne,
polare, aktivni veš

Perjana jakna
50/50
(14.060 din)

Jakna
Chellinge
(13.370 din)

Termo sloj
Valmont
(3.950 din)

Pantalone Direkt
(6.600 din)

**Out
door
Shop**

Višegradska 6, lok 9
Telefon: 011/ 361 3 604
www.outdoor-shop.rs

Međutim, niko od njih nije želeo da se vrati na K2, pa je Wiessner okupio grupu avanturista koji nisu bili iskusni penjači (osim Wiessnera niko nije bio na Himalajima), a mnoge od njih nije ni poznavao. On sam ih je opisao kao „suviše mlade i neiskusne“. Ukratko, imao je drugu klasu penjača, ali njemu nije padalo ni na kraj pameti da odustane. Taj njegov izbor samo je potvrdio ono što se već pričalo o njemu: da je sjajan penjač, ali očajan lider, tvrdoglav, dominantan, zaluden ambicijom i sopstvenim uspehom. Srećom, imali su devet Šerpa i armiju nosača, što je najverovatnije bilo presudno da uopšte stignu do podnožja.

Eaten Cromwell bio je Wiessnerov prvi pomoćnik. Međutim, od samog početka nije bio u modu za penjanje, pa su među njima odnosi bili hladni. Širio je nezadovoljstvo i huškao ostale članove ekspedicije protiv Wiessnera, pa su mnogi od njih, kada su 31. maja stigli u podnožje, umesto euforije osetili depresiju i želeli da se vrate. Istina je da su 1939. godine odnosi između velikih sila postali zategnuti i Cromwell nije mogao da podnese Wiessnerov naredbodavni ton začinjjen jakim nemačkim akcentom.

Sa druge strane, Dudley Wolfe je pokazao najveći entuzijazam i želju da s Wiessnerom osvoji K2. On nije bio penjač, pa čak ni sportista, već bogati plejboj, koji je ekspedicijom lečio rane nakon teškog razvoda.

TRENUTAK ISTINE

Wiessner je planirao da pravi bazne kampove sve do vrha, na mestima koje je locirala prethodna ekspedicija. Skoro mesec dana

članovi ekspedicije i nosači penjali su se i spuštali prenoseći razne potrepštine, ali jedan po jedan, „penjači“ su odustajali načiti promrzlinama i depresijom. Wolfe je jedini držao korak s Wiessnerom i nakon šest nedelja penjanja, njih dvojica, s Šerpom Pasang Lamom, dosegli su kamp osam - gotovo na samom vrhu. Tu je, međutim, Wolfe dosegao svoju krajnju granicu. Provodio je previše vremena na

velikim visinama i to je uzelo danak. Morao je da se spusti u niži kamp i sačeka novu grupu Šerpa.

Oko 18 sati, 18. jula 1939. godine Fritz Wiessner i Pasang Dava Lama bili su na 230 metara od vrha. Vrh je bio iznad njihovih glava i Wiessnera je već poneo osećaj trijumfa. Međutim, Pasang je stao. On je bio Šerpa i religiozan čovek, koji je poštovao bogove planine, a noć je bilo vreme zlih duhova i on nije želeo da silazi s vrha u mraku. Wiessner nije imao druge opcije nego da pristane da se vrate u kamp i sutra pokušaju ponovo...

Spuštali su se lagano, verujući da će sutra biti na vrhu, ali sve Fritzove nade raspršile su se kada su s Pasangovog ranca spale dereze i nestale u ambisu. Povratak na vrh više nije bio moguć... Nastavili su da se spuštaju, s nadom da će u jednom od nižih kampova uspeti da se pregrupišu, uzmu hranu i dereze, i ponovo vrate na vrh. Bogovi planine imali su drugačije planove...

Dok je Wiessner, kako je verovao, stvarao istoriju, ekspedicija u

podnožju planine počela je da se pakuje. Poslali su nekoliko Šerpi da provere u kakvom su stanju penjači, budući da su proteklih dana čuli lavine. Šerpe su se popele do jednog od nižih kampova i pozvale ih. Kako nikakvog odgovora nisu dobili, poverovali su da su penjači izginuli i postupili su po Cromwellovom naređenju da rasformiraju kampove. Šerpe su, zapravo samo skupile šatore, a stvari su ostale.

Za to vreme, Fritz je žurio prema Dudleyju. Međutim, u kampu sedam zatekao ih je užasan prizor. Logor je bio rasturen, namirnice i oprema razbacani okolo... Nastavili su spuštanje, ali su ih dočekivali prazni logori. Nakon dva dana, sišli su u podnožje gladni i umorni i zatekli Cromwella kako u ranac pakuje poslednje sitnice.

NAJUSAMLJENIJI ČOVEK NA SVETU

Tek da Wiessnerov poraz bude kompletan - Dudley nije bio u baznom kampu. Shvativši da je on još

JERNEJ (NEJC) ZAPLOTNIK (1952 - 1983)

BIO JE POZNATI ALPINISTA IZ SLOVENIJE. IMAO JE VIŠE OD 350 USPONA PO EVROPI, AFRICI I SEVERNOJ AMERICI. POGINUO JE NA MANASLU U SNEŽNOM ODRONU.

DIMITAR ILIEVSKI - MURATO (1953 - 1989)

BIO JE POZNATI ALPINISTA IZ MAKEDONIJE, KOJI JE NASTRADAO U SILASKU S OSVOJENOG EVERESTA (U EKIPU SU BILI I STIPE BOŽIĆ IZ HRVATSKE I VIKTOR GROŠELJ IZ SLOVENIJE)

DREN MANDIĆ (1976 - 2008)

ALPINISTA IZ SRBIJE, NASTRADAO PRILIKOM USPONA NA K2.

Popust u martu
10-15 %

na TRIMM
perjane jakne, zimske jakne,
polare, aktivni veš

Ženska jakna
Patagonia
(15.940 din)

Muški polar
Loft
(5.090 din)

Šlem Beal
ultralight 250 g
(6.600 din)

Ranac Raptor
45+7 l
(8.990 din)

**Out
door
Shop**

Višegradska 6, lok 9
Telefon: 011/ 361 3 604
www.outdoor-shop.rs

uvek u planini, u jednom od kampova koje su njih dvojica zaobišli, odmah su organizovali spasavanje i Šerpe su krenule u potragu.

Sedam dana niko ga nije ni čuo, ni video, i postojale su velike šanse da ga je zbrisala lavina ili, pak, da je umro od visinske bolesti i promrzlina. Ipak, kada su ga Šerpe pronašle u kampu šest, on je još uvijek bio živ. U strašnom stanju apatije, pomračenog uma, ležao je u šatoru natopljenom mokraćom i fekalijama i jeo poslednje ostatke hrane. Očito je bio načet visinskom bolešću, promrzao i potpuno dep-

rimiran, ali još uvek pokretan. Tako je najusamljeniji čovek na svetu, s veoma malim izgledima da će ga iko ikada pronaći, dobio drugu šansu... Međutim, umesto da krene sa njima, rekao im je da ne želi da ide i da dođu sutra. Prostodušni ljudi su ga poslušali i spustili se u niži kamp. Sutradan je grupa Šerpasa krenula po njega, ali ni Dudleyja Wolfa, ni Šerpe Pasanga Kikulija, Pasanga Kitara i Pintsu više niko nije video. Četvrti Šerpa je uspeo da se spusti u bazni kamp i sve to ispriča.

Fritz je bio poražen i slomljen. Iako je jedva hodao, poveo je grupu

u spasavanje Dudleya i Šerpi, ali je ubrzo počelo strašno nevreme i potraga je prekinuta...

Nakon povratka, Cromwell je javno optužio Wiessnera za neodgovorno vođenje ekspedicije i ubistvo Dudleyja Wolfa. Formalno optužnica nikada nije podignuta, ali ceo događaj proganjao je Wiessnera sve do njegove smrti 1988. godine. Penjao je do duboke starosti, a na K2 nikada se nije vratio.

NOVI LJUDI ZA STARI IZAZOV

Poučeni Wiessnerovom katastrofom, Amerikanci su oformili grupu koja je 1953. godine krenula put Pakistana. Bili su vrsni penjači (mnogi od njih u vojnoj službi), koristili su najmoderniju opremu, a vetar u krila bila je vest da su samo nekoliko dana ranije novozelandski Edmund Hillary i Šerpa Tenzing Norgay popeli Everest. Pratila ih je filmska ekipa koja je snimala i redovno slala filmske žurnale u Ameriku. Ukratko, bili su zvezde i od njih se nije očekivalo ništa manje od uspeha...

Njihov elan je ekspediciju pre ekspedicije - dvonedeljni hajking od 160 km do početne tačke uspona - učinio sjajnom zabavom. Ekspresnom brzinom postavili su bazni kamp i prve nedelje uspona napredovali su polako, ali sigurno.

Na mestu Wiessnerovog kampa šest, pronašli su ostatke šatora i dokaze koji su upućivali na strašnu dramu koja se tu odigrala 15 godina ranije...

POD VRHOM

Nakon deset dana postavili su svoj kamp osam i sada su se nalazili na 900 metara, odnosno tri dana od vrha. Karakorum je te godine bio izložen neobično čestim olujama, ali Amerikanci nisu žurili. Njihovi moderni šatori mogli su da odole raznim neprilikama i oni su strpljivo čekali da se nevreme smiri. Čekali su danima...

Desetog dana čekanja Art Gilkey je pao ispred šatora. Pad je činio sasvim bezazlenim, kao da se sapleo ili okliznuo. Međutim, jedan od članova ekipe, koji je inače bio lekar, utvrdio je da se radi o trombozi u nozi zbog predugog boravka

na velikoj visini. Bio je to signal da treba nešto da učine. Budući da nije mogao da hoda, Giklija su sprakovali na nosila i počeli spasavanje.

JEDAN ČOVEK - JEDAN CEPIN

Spuštali su se u sigurnoj navezi polako i oprezno pošto je pretila opasnost od lavine, a više njih tada je već imalo snežno slepilo. Posebno su bila opasna ledena polja, gde su bili izloženi, a morali su da se kreću sporije. Na jednom takvom polju neko od članova jedne naveze je proklizao i povukao ih sve sa sobom. Konopci su im se zamrsili i propadanje je jedva zaustavio Pete Schoening tako što je zabio cepin u sneg i on se sasvim slučajno zaglavio u steni. Na ovom parčetu metala visili su Schoening i još petoro ljudi...

Ostaje nejasno šta se nakon toga dogodilo, pošto se priče očevidaca razlikuju... Naime, Gilkey, koji je visio na sredini naveze izgubio je život. Dok jedni tvrde da ga je odnela lavina, drugi kažu da je sam odsekao svoj pojas i pao u bezdan kako bi

spasao drugove.

Preživeli, njih sedmorica, svi izubijani i prestravljeni, nastavili su spuštanje. Kretali su se veoma sporo, jer je većina imala problema s vidom i bolovima zbog napuklih rebara. Novi šok za njih bio je to što su dan kasnije morali da pređu preko krvavih stena i snega, preko kojih je pao Gilkey. Nakon tri dana jedva su uspeli da dođu u bazni kamp, gde su počeli lečenje promrzlina i povreda zadobijenih u padu na ledenom polju.

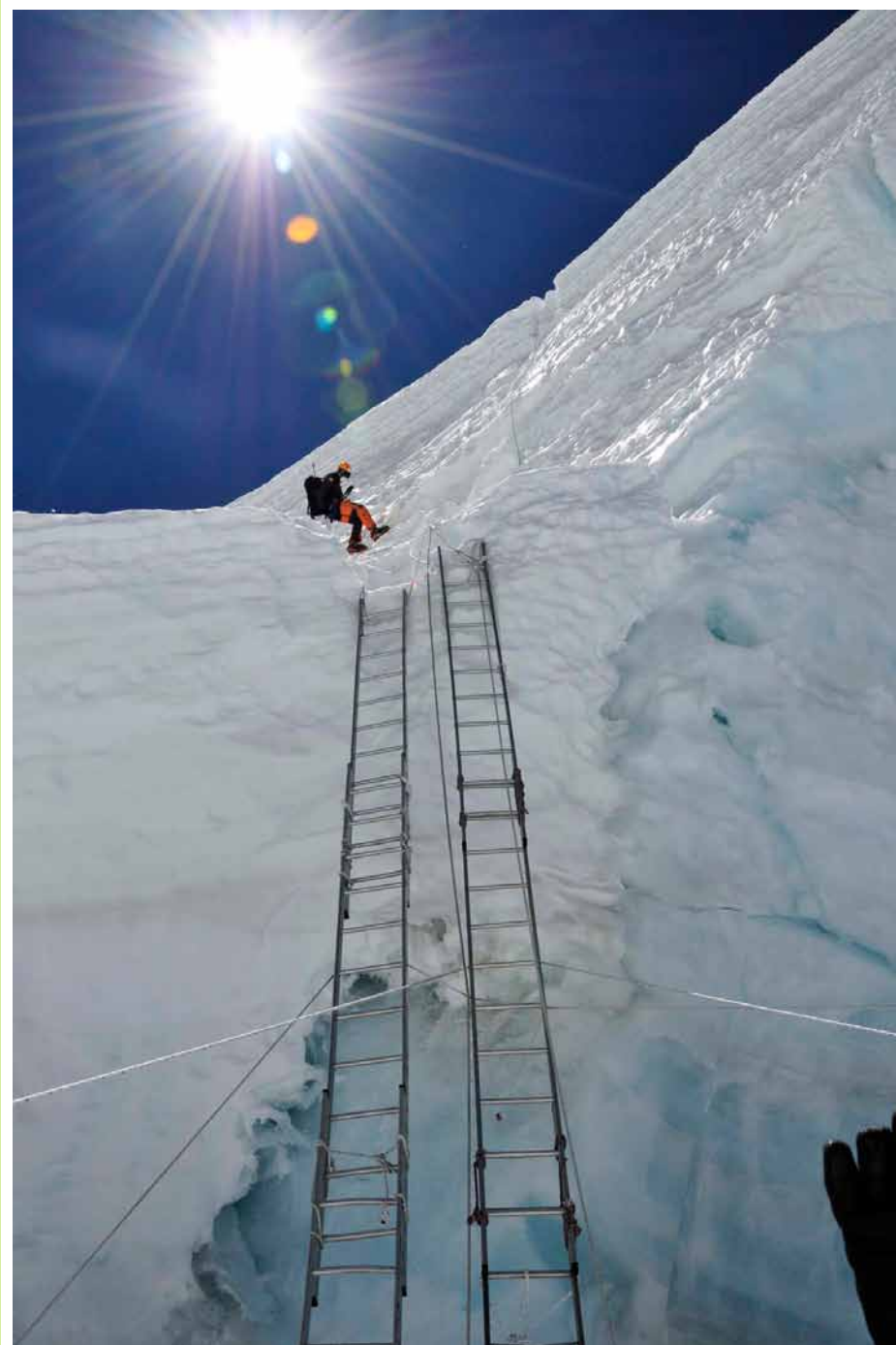
Nosači su od Gilkeyjevih stvari napravili malo spomen obeležje. Planinari koji prolaze tuda ostavljaju sitnice. Nažalost, na njegov postament dodata su i mnoga imena...

ITALIJANSKI RECEPT

Iduće godine, direktno s italijanskih Alpa, stigla je grupa od 12 vrhunskih penjača, koji su prošli rigorozne testove i treninge. Pratila ih je armija od čak 700 nosača, a s tonama hrane i kilometrima konopca, oni su nosili i boce s kiseonikom. Njihovoj ekspediciji prethodilo je

snimanje masiva K2 iz aviona i malo toga je moglo da ih iznenadi... Postavljali su kampove na isti način kao i Wiessner. Ekspediciju je vodio Ardito Desio, a dva penjača koja su 31. jula 1954. godine dosegla vrh, bili su Lino Lacedelli i Achille Compagnoni.

Tek da ni njima ne ide glatko, postarala se ne planina, već stara, dobra ljudska gordost... Naime, „zvezde tima“ su poslednji kamp postavile suviše visoko, kako bi nakon uspona na vrh što pre stigli do šatora. To što je njima obezbedilo ekstra komociju u silasku, ispostaviće se, bilo je umalo kobno za Waltera Bonattija i pakistanskog nosača Amira Mehdija, čiji je zadatak bio da im dostave boce s kiseonikom. Ova dvojica, bez čijeg rada uspon ne bi bio moguć, tako su morali da pređu daleko veću vertikalu i noć ih je uhvatila u ledu. Kako nisu mogli da nastave spust ka nižem kampu, prenoćili su na otvorenom i obojica dobili strašne promrzline. To je bacilo senku na italijanski uspeh, a nacionalni heroji vratili su se u domovinu s mrljom na savesti... ■

Vežba spasavanja iz snežnih lavina

SNEŽNE LAVINE

Kako se ponašati na lavinoznim terenima

Opasnost od lavine je realna na različitim vrstama terena i zato treba biti upoznat sa osnovama pravilima ponašanja i spasavanja...

Snežne lavine su opasnost broj jedan kada je u pitanju kretanje i penjanje po snegu. Opasnost od lavine i uslovi koji obezbeđuju pojavu lavina su relativno laki za prepoznavanje, iako se za pojedinu lokaciju ni na koji način ne može sa sigurnošću tvrditi da li će lavina krenuti ili ne. Kada god je „jačina“ i gustina snega takva da ne može zadržavati njegovu količinu i masu na određenoj padini,

postoje izgledi za pojavu lavine. Jačina i gustina snega odnose se na kohezivne - vezivne sile koje održavaju kompaktnost snega (vezuju sneg za sneg).

Snežne lavine nastaju na strminama između 15 i 40 stepeni, u zavisnosti od više faktora, kao što su: struktura/tip snega, orijentisanost padine (severna ili južna), debljina snežnog pokrivača, jačina i smer vetra, konfiguracija terena, temperatura, itd.

Četiri od pet lavina krenu za vreme ili neposredno nakon snežne mećave (80%). Opasnost od lavina se rapidno uvećava ako je obim snežnih padavina veći od tri centimetra na sat, odnosno ako postoje nanosi od 30 i više centimetara u istom periodu vremena. Mećave (snežne oluje) koje započinju niskim temperaturama, jakim vetrom i suvim snegom, da bi u toku mećave

temperatura rasla, posebno su predisponirane za pravljavanje lavinoznih uslova.

Suvi sneg - pršić ima vrlo slabe kohezivne (vezivne) sile - često nedovoljne da zadrži sam sebe, a pogotovu je opasan kao sloj ispod težeg snega (onog koji se dobija porastom temperature). Kišne oluje ili prolećno vreme sa toplim vetrovima i toplim tmurnim noćima, rezultuju naglim topljenjem i vodom koja podliva snežni pokrivač po dubini izazivajući lavine teškog snega. Uopšte, kritični faktor kod lavina je heterogenost snežnih slojeva, tako da opasnost od lavine uvek postoji kod naglih promena temperature ili vetra (pogotovo ako je u pitanju naglo povećanje).

Treba da prođe 24 do 48 sati nakon padavina kako bi se novonastali sneg slegao i vezao za prethodni sloj.

Zabluda je da se lavine dešavaju samo u visokim planinama. U stvarnosti, one se mogu desiti bilo gde kada se ispune neki od pomenutih preduslova. Mogu se desiti čak i u šumi. Najčešće su izazvane nekim spoljnim uticajima, kao što je kretanje ljudi ili životinja preko lavinoznog terena, buka, vibracije...

Pravila ponašanja

Osnovna pravila ponašanja na lavinoznom terenu su sledeća:

■ Ne kretati se popreko preko padine, već direktno uz nju, i presecati padinu pri vrhu a ne na sredini ili pri dnu. Kretati se razdvojeno, nikako u grupi. Teren-padinu sa potencijalnom opasnošću od lavine prelaziti jedan po jedan, i motriti jedni na druge.

■ Ukoliko vidite da ste pokrenuli lavinu, da se podloga pod vama kreće, te da se i vi sa njom krećete nekontrolisano, odmah se oslobodite predmeta koji nisu deo odeće čvrsto pripijene uz telo (skijaški štapovi, skije, ranac, cepin...), pokušajte da „plivate po snegu“ i ostanete pri površini lavine. Neposredno pre zaustavljanja lavine, napravite sebi rukama dovoljno mesta ispred lica, kako biste imali što više prostora za disanje.

■ Samostalno, uz sreću da ste uspeali da ostanete pri površini lavine, probajte da se spasete. Vaše kolege (nikad se ne krećite sami!), treba da prate tok lavine, od mesta pucanja, zahvatanja unesrećenog, mesta gde je unesrećeni nestao (uronio) u lavinu, i mesta gde je lavina stala - šanse da se unesrećeni locira su velike na osnovu tih podataka.

■ Iskopavanje se započinje na metar do metar i po ispod pronađene osobe, kako je ne biste još više povredili kopanjem. Kada nađete na unesrećenog, na osnovu pozicije tela u snegu, što pre otkopajte predeo oko glave kako bi unesrećeni imao dovoljno vazduha za disanje.

■ Kako bi se lakše i brže locirala i iskopala žrtva zahvaćena lavinom, potrebno je imati neophodnu opremu za kretanje po lavinoznom terenu: bipere (elektronski uređaji koji odašilju ili primaju signal, i na osnovu signala članovi grupe pronalaze žrtvu), lavinske sonde (služe za sondiranje terena i preciznije pronalaženje zatrpanih, tačnog mesta i dubine na kojoj je zatrpana žrtva), lopate za iskopavanje žrtve...

Treba imati u vidu da su najveće šanse da se preživi zatrpan u lavini, ukoliko osoba nije ugušena ili sa teškim povredama, u vremenu do 18 minuta od zatrpanja. Posle 35 minuta šansa za preživljavanje se naglo smanjuje. Stoga su informacije o terenu i prava priprema od vitalnog značaja za kretanje po svim terenima gde postoji opasnost od lavina.

Na najviše ugroženim terenima (ski centrima, ali i na putevima i prugama) vrše se namerna/kontrolisana obrušavanja snega, kako bi se zaštitili ljudski životi i imovina.

■ U prevoznom sredstvu ne koristiti sirenu na mestima gde bi mogle da se pojave lavine. Ukoliko morate da se zaustavite zbog rada mehanizacije na delovima puta koji su izloženi riziku od lavina, stanite dalje od mesta na kojoj mašine rade.

Seminar spasavanja u zimskim uslovima

Usamljeni su primeri snežnih lavina u Srbiji. Ipak, lavine su pre nekoliko godina odnele deset života u selu Restelica na Gori i blokirale magistrale u okolini Đerdapa i Vranja.

Kako bi spasioci brzo i spremno reagovali i u tim slučajevima, kao deo njihove obuke, prema godišnjem planu aktivnosti Gorske službe spasavanja Srbije, redovno se održavaju seminari posvećeni spasavanju u zimskim uslovima. Jedna od tema je i spasavanje iz lavina. Na predavanjima i vežbama na terenu obrađuje se procena opasnosti od lavina, kretanje po lavinoznom terenu, lociranje povređenih, njihovo spasavanje i pružanje prve pomoći, kao i postavljanje osnovne spasilačke instalacije i izrada sidrišta u snegu.

Ove godine, od 14. do 15. februara na Staroj planini održan je seminar spasavanja u zimskim uslovima. U okviru glavne teme ovog dvodnevnog seminara, tokom celodnevni predavanja i vežbi na terenu, učesnici su se upoznali sa načinom nastajanja lavina, procenom od njihove opasnosti, saznali kako se prelazi lavinozan

teren, koja se oprema koristi pri kretanju po ovako rizičnom terenu, kao i kako se organizuje i izvodi akcija spasavanja iz snežnih lavina.

Ono što su naučili, učesnici seminara pokazali su drugog dana seminara tokom simulacije akcije spasavanja. Vežba obuhvata celokupnu organizaciju jedne spasilačke akcije, od trenutka prijema poziva za pomoć, preko okupljanja spasilačkih timova, podele zadataka i opreme, odlaska na teren i traganja za žrtvama lavine sondiranjem terena i korišćenjem lavinskih bipera.

RECCO detektor

Skijaški centri u Srbiji opremljeni su i REKO (eng. „RECCO”) detektorima. Ova tehnologija omogućava spasilačkim timovima znatno bržu pretragu terena i lako pronalaženje izgubljenih i ugroženih skijaša u slučaju lavina. Tehnologija je nastala u Švedskoj 1983. godine, a njen tvorac je Magnus Granhed, koji je razvio čitav sistem u saradnji sa Kraljevskim tehnološkim institutom iz Stokholma, nakon što je deset godina ranije izgubio prijatelja u lavini i spoznao sporost i limitiranost metoda traganja i spasavanja u to vreme. Prva spasilačka akcija uz upotrebu REKO sistema izvedena je 1987. godine u Švajcarskoj. Prvi REKO detektor bio je težak 16 kg, dok je danas težina uređaja 950 g. REKO tehnologiju trenutno koriste više od 700 spasilačkih službi

širog sveta u mnogim skijaškim centrima. REKO omogućava brzo određivanje tačne lokacije žrtve lavine korišćenjem harmonijskog radara. Sistem čine: REKO (R9) detektor, koji koriste spasioci, i REKO reflektor koji je ugrađen u skijašku opremu (jaknu, kacigu i/ili skijaške cipele).

Kada dođe do lavine i spasioci stignu na mesto nesreće, teren površine jednog hektara (100 m x 100 m) 20 spasilaca sondira 6-20 sati. Jedan spasilac opremljen REKO detektorom može u roku od 10 do 15 minuta da pretraži teren te površine i locira zatrpane osobe.

REKO reflektori su male, pasivne komponente koje se ugrađuju u odeću za zimske sportove, skijaške cipele i kacige. Namena im je da signal harmonijskog radara emitovanog sa REKO detektora vrate, kako bi spasioci mogli brzo i precizno da odrede lokaciju žrtve lavine. Reflektori se nalaze u proizvodima preko 200 proizvođača zimske sportske opreme. Za rad im nije potrebna baterija i nalaze se na odeći koja se nosi uz telo i ne može da se desi da budu zaboravljeni ili isključeni.

REKO sistem ne štiti od lavina, niti garantuje da će žrtva lavine preživeti, već pomaže spasilačkim timovima da odrede tačnu lokaciju zatrpane osobe. REKO tehnologija omogućava bržu pretragu terena od strane profesionalnih spasilačkih službi i pruža skijašima i borderima jednu šansu više da budu pronađeni na vreme u slučaju nesreće. Uz lavinske bipere, pse za spasavanje iz lavina i lavinske sonde, REKO sistem predstavlja značajan doprinos traganju za žrtvama lavine.

U savremene REKO (R9) detektore ugrađen je i lavinski prijemnik (457 kHz). Time je omogućeno da spasilac istovremeno traži signal sa REKO reflektora i lavinskog bipera, čime je unapređena brzina, efikasnost i preciznost pretrage. Domet signala R9 detektora je 200 metara kroz vazduh i 20 metara kroz sneg. Detektor je veoma efikasan kada se koristi iz helikoptera, jer je na taj način moguće brzo pretražiti teren velike površine.

Magija turnog skijanja

U našoj zemlji postoji mnogo terena pogodnih za turno skijanje. Pravi raj za skijaše su Stara planina, Stolovi, Golija, Mokra Gora... Ipak, najveća opasnost koja vreba turne skijaše su upravo lavine, pa je veoma bitno pripremiti se na odgovarajući način. Prvo pravilo vezano za turno skijanje je da treba razmišljati o bezbednosti pre nego što stanete na skije. Bez odgovarajućih informacija i pripreme bićete izloženi opasnosti. Pratite vremensku prognozu i izveštaje o stanju snežnog pokrivača u oblasti koju ćete prelaziti, brzini vetra i prilagodite turu uslovima na terenu. Uvek je korisno informisati se o stanju na stazi od skijaša koji su je nedavno prošli. Pre polaska na turu najpre treba proveriti ispravnost opreme, a maršrutu odabrati u skladu sa vašim sposobnostima. S obzirom na uvek prisutnu opasnost od lavina, neophodno je posedovati i odgovarajuću opremu koja nam pruža dodatnu sigurnost, a u krajnjem slučaju nam lako spašava život. To je lavinska trojka - lopata, lavinska sonda i biper. Ne zaboravite ni napunjen mobilni telefon.

U rancu uvek treba imati nešto rezervne odeće, vetrovku, astrofoliju, hranu, vodu i čeonu lampu. Topografska karta, kompas i GPS uređaj nam takođe mogu biti od velike pomoći kada se nađemo daleko od civilizacije.

■ Na turu krenite dovoljno rano, kako bi se vratili što ranije, jer je u popodnevним satima povećana opasnost od lavina. U slučaju nepovoljnih vremenskih uslova na terenu, pametnije je odložiti turu. Ne krećite se sami planinom. Kada ste u grupi, brzinu kretanja treba prilagoditi najsporijem članu ekipe.

Spust planirajte po smeru uspona, jer na taj način smanjujete verovatnoću da naiđete na led, lavinske padine, stene... Potrebno je dobro poznavanje skijanja van uređenih staza, dobro snalaženje i orijentacija u planinama, kao i dobra procena snežnih uslova kako bi se smanjila mogućnost da skijaša zahvati lavina. U slučaju da procenite da je pred vama lavinozan teren, poštuju pravila njegovog prelaska.

■ Kako bi turno skijanje bilo pravo uživanje, neophodno je da učesnici znaju da pravovremeno prepoznaju opasnosti i zatim na odgovarajući način reaguju.

Od 16. do 17. februara spasioci Gorske službe

spasavanja Srbije imali su priliku da na Staroj planini pod budnim okom instruktora GSS-a završe obuku iz turnog skijanja. U sklopu seminara obrađene su osnovne teme neophodne za bezbedno i pravilno korišćenje opreme, izbora trase ture, procene opasnosti od lavina i prelazak lavinoznog terena, korišćenja lavinske trojke, a govorilo se i o razvoju turnog skijanja kroz istoriju.

MUSALA

Visokogorci Sarajeva odvojili su pet dana za posjetu **Bugarskoj** i uspon na najvišoj vrh Balkana - **Musalu** (2.925 mnv), kao i uspon na vrh **Maljevicu** (2.729 mnv), te posjeti prijateljici Marijani, inače članici bugarskog Planinarskog saveza i odgovornoj osobi za sve interesantne ture u NP „Rila“...

S mjesti smo se u PD „Šumatica“ u blizini Boroveca, inače poznatog zimskog centra koji je polazna tačka za uspon na Musalu. Borovec je prilično kratkaj ljubiteljima skijanja i dobrog provoda u ovo doba godine.

Dan nije obećavao lijepo vrijeme. Sivilo oblaka prije je najavljivalo kišu i snijeg, nego sunce koje se pokušavalo na tren probiti kroz oblake. To nas nije spriječavalo u našoj namjeri i usponu na Musalu.

MUSALA

Krenuli smo u devet sati gondolom koja je vozila nekih 20 minuta do Jastrebca. Dalje utabanom stazom do Doma „Musala“ gdje se odmorismo uz čaj i prijatnog

domaćina. Vjetar se pojačavao iz minuta u minut, pokušavajući rastjerati sive oblake i dati prostora suncu. Od Doma „Musala“ u kome smo obavljali posljednje pripreme za nastavak uspona pružao se veličanstven pogled na Musalu.

Snijeg je bio dubok oko metra i relativno čvrst, na smetovima dubine dva do tri metra, ipak se na svakih dvadesetak metara upadalo do koljena ili do struka. Ispod snijega je na pojedinim mjestima krupno kamenje što zahtjeva oprezan hod.

Uspion je relativno blag. Osim dosadnog i zamarajućeg propadanja ili tvrdih i zaleđenih dijelova staze i nije bilo drugih poteškoća. Odmorismo uz šolju čaja kod skloništa „Ledeno jezero“ u podnožju samog vrha. Sam

izgled skloništa je očigledno predviđen da odoli naletu lavine, jer se krov doma spušta do samih temelja. Vjetar koji je ovih dana jak u tom dijelu staze, naneo je dosta snijega i zatrpao vrata od doma. Pogled ka samom vrhu mami nam sunce koje je izvojevalo pobjedu nad sivim oblacima. Pred samim vrhom staza je prilično strma i zaleđena, te stavljamo dereze. Duž staze je fiksirana čelična sajla koja umnogome olakšava uspon, a i silazak. Jak vjetar nam puše u leđa, potpomažući nas u usponu. Evo nas na vrhu nakon četiri sata uspona. Na Musali 2925.40m n/v, nalazi se stara meteorološka stanica gdje se može napraviti predah. 1999. godine na vrhu je izgrađen i otvoren potpuno nov istraživački centar u kojem nije dozvoljen boravak planinara. Tih pola sata

koliko smo se zadržali na vrhu Musale, da uživamo u pogledu na snijegom prekrivene okolne vrhove i napravimo fotografije za uspomenu vjetar je u potpunosti stao, a sunčeve zrake su se prelamale na ledenoj površini oko stanice. Fantastičan ugođaj...

Vrijeme je za povratak. Nije lažno reći da smo sjurili do skloništa „Ledno jezero“, kao i do Doma „Musala“, ipak zakasnili smo na povratak gondolom. Razne misli i odluke nam se motaju po glavi o povratku u Borovec. Ipak, prvo odmor uz pivo u Domu „Musala“, jer zakasnit više nigdje nećemo. Nakon pauze od sata krenuli smo prema Domu „Jastrebac“ gdje ćemo i prenoćiti, makar smo planirali tako. Kako smo se za 50 minuta spustili do Boroveca - ne mogu vam ni pojasniti...

Noć smo proveli u toplom domu „Šumatice” i planiranjem uspona na Maljevicu naredni dan.

MALJEVICA

Uspón na Maljevicu je za mene lično bio interesantniji nego na Musalu. Jutro nije obećavalo lijep dan. Inače je ovih dana dok mi boravimo na bugarskim planinama u našim rodnim gradovima vrijeme kišno i depresivno. Samo da se kiša ne prebaci ovamo južnije još jedan dan...

Krenusmo od ulaza u NP „Rila” postojećom stazom koja vodi kroz hladan i tmuran kanjon. Ipak, na okolnim stijenama pomalo progrijava sunce. Do planinarskog doma „Maljevica” stigismo za sat i po hoda. Domara ne zatekosmo u domu, na povratku saznasmo da je išao po namirnice u grad. Malo se zgrijasmo, te nastavismo put sad već nepostojećom stazom. Markacija nam je bila zimska marka koja je već skoro 1,5 m bila pod snijegom, a na pojedinim mjestima i 2

m. Ponovno isti scenario: jak vjetar, malo sunca i dosta propadanja...

Odmor napravismo u dolini pored dva velika kamena na kojima su spomen ploče poginulih bugarskih planinara na svjetskim vrhovima. Ovo memorijalno mjesto u podnožju amfiteatra ima svoju poruku...

Propadali smo još nekih 150 metara na samom početku uspona strmom stazom, gdje tragove prethodnog penjača vjetar zamete za nekih 20 sekundi...

Nevjerovatno, kao da niko nije tu ni prošao. Uspinjemo se sad već zaleđenom stazom. Vjetar i snijeg usporavaju nam uspon, dok iza grebena samog vrha sunce pomalo šalje ohrabrujuće zrake.

Stižemo do zaleđenog jezera. Uspón se odvija po planu, još malo izohipsom amfiteatra i bićemo na početku grebena. Prošli smo i pored spomen ploče stradalim u lavini na ovom mjestu. Na samom grebenu staza je potpuno zaleđena nekih 150-200 m, pokušaćemo proći bez dereza koje su nam u ruksacima. Vadimo cepine i polako jedno za drugim krećemo se od marke do marke. Uspjeli smo, a nagrada za naš trud bila je ponovna pobjeda sunca nad vjetrom, maglom i snijegom. Zaista nevjerovatno... Tih 500 metara do izlaska na greben do samog vrha uživali smo u suncu i predjelima ispred i oko nas. Slikanje i već je vrijeme za povratak. Vjetar se pojačavao i nimalo se nije šalio sa brzinom kojom je počinjao duvati, sad nam puše direktno u lice, a snježne pahulje kao oštrice žileta režu lice. Ja ću za svaki slučaj postaviti dereze, osjećam se sigurnije a sve su prilike da ćemo se morati brzo i spuštati u dolinu. Tako i bi... ni sama ne znam kako brzo smo se našli već pod spomen pločom stradalim u lavini. Tu odahnuismo i krenusmo dalje niz još jedno spuštanje niz ledom okovanu stazu a onda u dolini neminovno propadanje...

Već vidno umorni, utočište našosmo u Domu „Maljevica”, toplom čaju i prijatnom domaćinu.

Vrh zalismo dobrim pivom u prelijepoj brvnari na izlazu iz NP „Rila”. Sad već razmišljamo i o tuširanju i toploti doma „Šumatice”. Put od NP „Rila” do „Šumatice” trajao je nekih pola sata vožnje. Uz dobru domaću kuhinju, susretljivu domaćicu i domaćina proslavismo uspón, te se naredno jutro spakovasmo i krenusmo ka Sarajevu.

SAMELA ZELIĆ
VISOKOGORCI SARAJEVO

GROSSGLOCKNER

Zimski uspon planinara iz
Bosne i Srbije na najviši vrh
Austrije, kao pripremna akcija
za uspone u Andima 2016...

Ideja o usponu na južnu stenu ove predivne planine u zimskim mesecima postoji već par godina. Svaki put kada sam se dotakao te teme javljali su mi se različiti organizacioni problemi koji su bili praćeni sa lošim vremenskim uslovima na planini i samim time nedovoljno bezbednim pristupom i odabirom smjera za završni uspon ka vrhu.

Globalna promena klimatskih uslova učinila je svoje i otežala nam odabir najboljih dana za boravak na planini. Odluka je pala da ove godine, tokom prvih dana januara, probamo uspon.

Mislim da nema potrebe da vam pišem koliko je uloženo truda, energije i strepnje pred sam odlazak.

Prognoza se smenjivala u najavama padavina i jakog vetra u danima pred novu godinu. Bili smo spremni da i na dan puta odgodimo polazak ili otkazemo akciju kada uslovi budu bolji. Na našu sreću prognoza za planirane dane pristupa i uspona je bila obećavajuća. Tako da smo se dogovorili da nastojimo ka ispun-

jenju već odavno smišljenog plana.

Dan pred polazak stiže nam član ekipe Dragi Novaković iz HPD „Bjelašnice 1923” Sarajevo. Učesnici akcije: Tatjana Andrijačić, Dragi Novaković i Nikola Radojević

5. JANUAR 2015. - PONEDELJAK

Na akciju krećemo privatnim automobilom marke „Pavlomobil”, u ranim večernjim satima. Svrtaćemo po Tatjanu Andrijačić iz našeg kluba i time formiramo tročlanu ekipu za ovaj uspon. Put nas vodi kroz mećavu na autoputu ka Hrvatskoj.

Noć prolazi polako, put je naporan i čini se sve dužim. Prolazimo deonicu kroz Hrvatsku, Sloveniju i ulazimo u Austriju po mraku. Pri prvim zracima sunca uživamo u neodoljivo lepim predelima alpskog pejzaža po kome je Austrija poznata.

Svaki prilazak jednoj ovako velikoj i atraktivnoj planini je doživljaj za sebe i treba iskoristiti taj momenat da se sagleda iz različitih uglova i perspektiva jer na taj način možemo više razumeti gde smo se i kod koga zaputili.

U ovom kraju ušuškano između mnogih vrhova nalazi se mesto Kals. Odatle, u dužini od sedam kilometara, vodi put ka NP „Hohe Tauernu” i Glockneru. U ovo doba godine prekriven je snegom i predstavlja opasnu deonicu puta sa obzirom da nema mnogo zaštitnih bankina. Put je prohodan i polako se krećemo uz brdo. Nailazimo na par automobila koji su stali jer nemogu dalje zbog leda, na našu sreću ubrzo stižemo na parking Luknerhausa koji se nalazi na visini od 1.918 m.

6. JANUAR 2015. - UTORAK

Spremamo se za prvi dan uspona koji je obeležen žutom linijom. Pored nas, dvoje Austrijanaca kreće na trek turu sa krpljama i još nekoliko ljudi na turnu skijama. Vrh izgleda tako blizu da ga možete sustići za vrlo kratko vreme. Ali treba dosta truda i snage da se prenesu sva potrebna oprema za bivanje u toku našeg boravka.

Vremenski uslovi idealni za pristup sa svega nekoliko stepeni

u minusu bez vetra. Sneg u deonici zaleđen i čvrst za hodaње a na nekim mestima smo propadali do kolena.

Prvi deo trase uspona je ka domu „Lukner” na visini od 2.241 m. Dok napredujemo dalje sve vreme imamo pogled na vrh i njegovu okolinu.

Dolina već ostaje za nama dok pri poslednjim zracima sunca stižemo na naše odredište koje se nalazi na odličnom mestu zaštićenom od lavina ali izloženo vetrovima. Od jarkog sunca sve oko nas kao da gori.

Bilo bi lepo kada bi mogli na ovom mestu ostati napolju i posmatrati ovu divnu prirodu.

Umorni od puta i uspona ulazimo u zimsku kuću. Sam objekat se nalazi desetak metara od doma a izgrađen je za potrebe zimskih boravaka ili skloništa od oluja. Kuća poseduje ulazni deo, predsofble odakle se penje na sprat gde može da se smesti za noćenje dvadesetak ljudi (postoje dušeci i čebad). Takođe iz predsofble se ulazi u toalet koji je u sklopu kuće.

Dnevni boravak se sastoji iz velikog prostora sa klupama i stolovima, kuhinjom u kojoj je smešten predivno dobar i topao šporet. Takođe ima i tanjira i nekih posuda za topljenje mrzlog snega iz susedne pijace leda i različitih vrsta snega. Uvek ima dovoljno nacepanih i ne nacepanih drva, sekira i sve što treba da se ovakva peć održava. Planirano je da svako ko ovde boravi na jednoj polici ostavi nešto hrane za one koji u nevremenu moraju da se sklone.

Smeštaj za jednu noć košta sedam evra gde je uključeno i korišćenje drva za loženje. Obavezno je upisivanje u knjigu kuće gde se ide koji dan i koliko se boravi. A iako nema nikoga, obavezni ste da ostavite novac u kutiju koja je za to predviđena. Sve se to podrazumeva, jer je potrebno održavanje, a i donošenje drva košta... U krajnjem slučaju svakih nekoliko dana domaćini obilaze kuću da vide u kakvom je stanju i ko je sve tu boravio.

U toku večeri smo se dogovorili da zbog pojačanog vetra krenemo smerom ka Kodnic glečeru i da

preko njega izađemo na vrh sličnom trasom kao što se ide u toku letnje sezone. Ali ostavljamo mogućnost da ipak odemo do Študlgrata i probamo sreću sa vremenom.

7. JANUAR 2015. - SREDA

Dok spavamo ušuškani u vreće čujemo da vetar duva sve jače. Ustajemo po dogovoru u četiri sata. Spremamo čaj za uspon i napokon krećemo u okrilje mraka ka našem cilju. Vetar duva i navukli su se neki oblaci na ceo kraj. Prognoza koju smo dobili sinoć od naših ukućana nam govori da će dan biti miran bez jakog vetra i pretežno sunčan sa temperaturama oko minus deset stepeni. U momentima je provejavao sneg a nas je čekao po mom mišljenju najopasniji deo uspona.

Par dana pre nego što smo stigli na planinu pokrenule su se pločaste lavine na potezu kojim treba da se krećemo ka glečeru. Tako da smo znali da će nas sačekati jedan kratak ali nezgodan deo snežišta. Prilazimo ka toj padini po tvrdom snegu. U toku prelaza smo napravili veliki razmak i pratili sve procedure koje treba ispoštovati.

Gazim većinom po lošem snegu i sve više propadam dok prtim ka završetku padine. U jednom momentu odlučujem da ovako neće dalje moći i da pored toga što nije bezbedno trošim mnogo snage koju treba da rasporedim na ceo dan. Menjam pravac kretanja ka stenama iznad nas kako bi smanjili mogućnost pokretanja lavine. Još koji korak i izlazimo iz opasne zone. Nastavljamo ka glečeru dok se polako pojavljuju prvi zraci sunca. Očekuje nas još oko pola sata hoda do momenta gde ćemo formirati navezu.

Korak po korak po ravnom terenu nas dovodi do Kodnic glečera ispod južne stene Glocknera. Stabilno vreme bez nekog vetra me navodi na misao da ipak krenemo ka Studlgratu. Kako se približavamo stena je sve bliža i impresivnija a pogotovu što je osunčana sa prvim zracima sunca. Počinje da duva jači vetar i osećamo svo troje kako su nam se smrzli prsti na nogama. Jedva čekamo da izađemo na strmiji teren kako bi malo podstakli cirkulaciju penjanjem. Dalje nastavljamo pa-

dinama ka zapadnoj strani planine. Bramo smer u blizini stene kako bi osmotrili Pilwax kuloar koji se nalazi na sredini stene i deli vrh Velikog i Malog Gloknera.

Veoma strm i markantan žljeb, u prvom delu penjanje u zaleđenom snegu a onda se sužava i postaje miks penjanje do izlaznog dela smeru gde se ponovo širi i izlazi na sedlo između dva vrha. Definitivno ozbiljno i opasno penjanje, veoma retko ponavljano jer je neophodno da dugo bude jako hladno, a bez padavina kako bi uslovi bili adekvatni za ulazak u smer. Sa obzirom da vetar sigurno jako duva na celoj planini iznad 3.200 m, donosimo odluku da idemo do ulaska u Študlgrat kako bi osmotrili smer za naredni pokušaj. Samim time smo odbacili uspon na vrh jer i smerom via normale bi bilo opasno uputiti se ka vrhu.

Konačno na strmijem usponu. Nagib do 55 stepeni i dobar sneg su nam pružili mogućnost da zagrejemo telo ali što je najvažnije da odmrzemo već ukočene prste na nogama.

Tatjana izlazi na greben i vidim kako je baca jak vetar. Malo dalje od tog mesta seli smo i uspeli da se fotografisemo pre nego što smo započeli spust ka glečeru. Lep pogled na Študlgrat i ostatak planine. Mogli smo lepo da osmotrimo okolinu i isplaniramo naredni dolazak u ovaj kraj koji ima mnogo toga da pruži u smislu pripremnih uspona, ali i kao zasebnih ciljeva.

Napuštamo ovaj deo grebena jer vetar duva sve jače. Nastavak spusta se izvodi rubom Tehnic glečera ka zimskoj kući. Sa obzirom da je još uvek rano i da nam uslovi to dozvoljavaju zapućujemo se ka vrhu Luizina glava (3.207 m) i njegovom atraktivnom grebenu. Uspon na vrh je vrlo interesantan sa raznim detaljima u steni i kraćim eksponiranim zasneženim deonicama. Vetar je taman toliko jak da nam dopušta izlazak na vrh. Lep je osećaj stajati na bilo kom vrhu i to u ovakvom okruženju Tirolskih Alpa. Smenjujemo se jedan po jedan na vrhu jer jedino jedan čovek može da stane na njega. Silazak istim smerom ka rubu glečera gde nailazimo na odličan poligon za vežbanje penjan-

ja. Dragi i ja se spuštamo ka početku ledenog zida koji je širok oko četrdeset i visok oko deset metara.

U susedstvu prepoznajem Grosvenediger (3.668 m) visok vrh koji smo pohodili pre nekoliko godina u toku letnje sezone. Ceo nacionalni park se vidi i pruža nam ugođaj

koji se retko doživi u toku zimskih meseci.

Nakon uspona krećemo ka zimskoj kući na zaslužen odmor. Usput razgovaramo i planiramo dalje uspone u narednim mesecima. U kući ložimo vatru i raspremamo opremu da bi se osušila i pri tome

shvatamo da je jedan važan deo opreme ostao negde na planini. Verovatno na nekom od mesta gde smo odmarali u toku spusta. Dragi i ja ponovo krećemo ka planini smerom ka Tehnic glečeru. Lep momenat jer sunce zalazi i obasjava stenu Gloknera. Ja sam već mnogo

umoran i sporije napredujem u odnosu na Dragog. On je nastavio dalje bez mene, dok sam čekao našao sam neko lepo ušušano sklonište i posmatrao zalazak sunca. Nakon kratkog vremena vratio se sa opremom i nastavili smo po drugi put spust ka zimskoj kući. Možda je

bilo naporno vratiti se, ali takođe i prelepo sa obzirom na predeo koji smo ponovo mogli da vidimo.

Bilo kako bili u kući smo ponovo naložili vatru i topili sneg za neku večeru i čaj. Tokom boravka smo istopili snega za oko šest litara vode po osobi.

8. JANUAR 2015. - ČETVRTAK

Rano ujutru ustajemo i spremamo kuću kako bi ostavili sve čisto i uredno za druge posetioce. Kaže sa da je potrebno ostaviti iz sebe onoliko uredno koliko želimo da mi nađemo kad dođemo ovde na boravak. Spuštamo se istim smerom ka Lukner domu i Lukner hausu. Lepo vreme nas prati a najavljena je promena uslova u narednim satima pa nam je cilj da se pre toga spustimo u dolinu.

Usput nailazimo na dva skijaša koji su krenuli ka Kodnic glečeru i vrhu. Prenosimo im saznanje da će se vreme drastično promeniti za nekoliko sati. Tokom spusta jasnije vidimo u jednom delu planine akumulaciju snega od pokrenutih lavina u toku proteklih dana pre našeg dolaska. Dragi je izabran kao foto-model da bi prikazali proporcije gomile snega.

Završio se spust i ovogodišnji uspon na Glokner a mi malo umorni i srećni krećemo ka Beogradu. Kada sada sa ove distance razmislim o usponu, mogu da budem zadovoljan jer smo uspeli da se organizujemo da dođemo u ovaj kraj i započnemo pripremi

period ka usponima u dalekom Peru i vencu Kordiljera Blanka. Stekli još iskustva u logističkoj pripremi uspona i boravku u planiranom bivaku. Ujedno se popeli na jedan vrh što je uvek lepo i bolje se upoznali što smatram da je možda i najvažnije od svega.

Sada mogu da vidim dalje i preciznije o našim sledećim akcijama i okupljanju pravih ljudi za tim. Naravno, neće biti to lako ni njima a ni meni i Davoru, ali to je put koji smo izabrali i za koji smo spremni da uložimo ogroman trud i vreme da bi ostvarili isplanirani cilj.

Nije samo poenta otići u Južnu Ameriku i vratiti se sa popetim vrhom, već i to da sa tim boravkom

u Andima učvrstimo jačinu tima kako bi mogli u narednim godinama da obiđemo razne planinske venca širom sveta.

Predstojeći boravci na Treskavici u Bosni i Hercegovini, na Prokletijama u Crnoj Gori i Albaniji i Julijskim Alpima u Sloveniji, meni će, kao vođi tima i ekipe, biti najteži period jer tu moram uraditi selekciju učesnika na najbolji mogući način.

Nadam se da će svi oni koji se prihvate ovog projekta pristupiti tome odgovorno i temeljno jer jedino tako možemo imati sportske i ljudske uspehe.

Ovaj uspon posvećujemo pokojnom Čika Dragi Bozji jednom od doajena bosanskog planinarstva i alpinizma. Ostaje mi da se zahvalim našim klubovima na podršci pri organizovanju ove akcije, porodicama, našim prijateljima, drugarima, Nedeljku Todoroviću za pomoć oko vremenske prognoze i Austrijskom savezu koji je sagradio zimsku kuću kod Študl dom, veliko hvala svima a na nama je da tu podršku i nadalje u potpunosti opravdamo.

NIKOLA RADOJEVIĆ

Prva knjiga u kojoj na jednom mestu možete saznati sve što vas interesuje o planinarenju

Knjiga je štampana u punom koloru na 281 strane

Deo uvoda:

„Planinarenje je sport ali planinarenje je i način življenja.”

U poslednjoj deceniji prošlog veka došlo je do velike popularnosti planinskog turizma, planinskog pešačenja (tzv. trekinga, eng. trekking) i planinarstva uopšte, što se može pripisati bržem i lakšem saobraćaju sa udaljenim krajevima i boljem smeštaju, kao i sve kvalitetnijoj planinarskoj opremi i obučenosti planinara.

Najviše planine sveta, pre svega Himalaji, privlače planinare svih profila, od početnika do onih iskusnih. Pojedini su spremni da plate znatne svote novca profesionalnim planinskim vodičima ne bi li se popeli na neki vrh. Pojedini od tih vrhova nemaju tehničku težinu na usponu standardnom rutom, ali ipak skrivaju mnoge opasnosti kao što su visinska bolest, vetar, lavine, nagle promene temperature itd.

Mnogi koji se bave planinarenjem ne shvataju, ili ne znaju, koliko je planinarstvo kompleksan i ponekad opasan sport i da se po tome razlikuje od mnogih drugih sportova. U zemljama sa višim standardom života povećano je interesovanje za planinarske avanture, pa tako svake godine mnogi planinari kreću na uspone za koje nisu odgovarajuće pripremljeni i koji se stoga ponekad završe tragično.

Osim skromne literature, kako iz oblasti početne, elementarne obuke o planinarenju, tako i iz oblasti najvišeg oblika planinarenja, kod nas ne postoji odgovarajuća literatura za visokogorsko planinarenje. Zato smo odlučili da svoje dugogodišnje iskustvo u obuci planinara (Zimska škola visokogorstva u organizaciji PK „Železničar” Beograd), i bogato planinarsko iskustvo pretočimo u ovu knjigu.

Uvereni smo u to da ćete nakon čitanja ove knjige mnogo više znati o planinarenju i da će vas ona podstaći da se uputite u razne obuke koje će vam pružiti praktično znanje. Imajte u vidu da nijedna knjiga ne može da zameni praktičnu obuku i rad na terenu ali može da Vam pruži odlično znanje koje ćete zaokružiti sa obukom na planini.

Grupa autora.

Možete je kupiti svake srede od 18-20 h, na sastancima PK „Železničar” Beograd, na adresi Bulevar Mihajla Pupina 167 G.O. Novi Beograd sala broj 2.

Ili naručiti pouzecom pozivom na telefon:

064/8 333 115

kao i na i-mejl:

kancelarija.zeleznicar@yahoo.com

Cena knjige je 800 dinara.

KRPLJE

MARKET

KRPLJE bez prepreka

*Predstavljamo vam šest modela
medu kojima ćete sigurno
pronaći nešto za sebe*

K R P L J E

ZIMA/PROLEĆE

MSR Lightning Ascent

Dobre za sve zimske uslove od uređenih staza do kretanja u divljini van staza. U ponudi postoje tri osnovne veličine okvira, a može se opcionalno kupiti i nastavak (rep) za bolje održavanje na površini snega. Vezovi omogućuju veliku slobodu pokreta. Ovo su najbolje krplje koje ovde predstavljamo za tehničke terene i strmi sneg.

Okvirna cena: 215 €

Ocena korisnika: 96/100

Pozitivne osobine: veliki opseg opterećenja, muška i ženska verzija krplji, lake za korišćenje, odlična flotacija (održavanje na površini snega), podešavanje visine pete.

Negativne osobine: visoka cena, previše traka za vezivanje.

Upotreba: za srednje zahtevne i zahtevne terene.

Težina (za jednu krplju): 1.750 g - 2.015 g (zavisí od broja krplji)

[Materijal]

- **Okvir:** aluminijum
  - **Gornji deo:** impregnirani najlon
  - **Kramponi:** plastificirani čelik
  - **Vezovi:** PosiLock (AT Binding)
- Verzije:** Men's/ Unisex

MSR Evo

Vrlo su jednostavne za korišćenje i najbolja su kupovina, odnos cena/kvalitet. Imaju udobne vezove i opcionalnu mogućnost kupovine nastavka za dubok sneg. Dobre su i za uređene i tehničke terene.

Okvirna cena: 99 €

Ocena korisnika: 90/100

Pozitivne osobine: lagane, jednostavan dizajn, lake za korišćenje

Negativne osobine: samo jedna veličina, postoji prostor na prednjem delu vezova gde se sakuplja sneg.

Upotreba: laki i srednje teški tereni, uređene staze, off-trail

Težina (za jednu krplju): 1.650 g

[Materijal]

- **Okvir:** plastika
  - **Gornji deo:** plastika
  - **Kramponi:** plastificirani čelik
  - **Vezovi:** PosiLock, Pivot Crampon
- Verzije:** Unisex

Cene patika su okvirne i zavise od zemlje u kojoj se prodaju.

56 Moja planeta

REGISTRACIJA DOMENA

.rs .com .org .net .tv .me
pomoć pri transferu domena
WHOIS zaštita domena
SSL sertifikati

VPS SERVERI

veoma brzi SSD diskovi
jednostavan kontrolni panel
garantovani resursi
automatski backup

DEDICATED SERVERI

jednostavan kontrolni panel
automatski backup
managed ili unmanaged
99.9% uptime

VRHUNSKA PODRŠKA

Offsite backup jednom nedeljno
24/7/365 monitoring i optimizacija servera
Baza znanja sa detaljnim uputstvima
Proaktivni monitoring sajta

BESPLATNA MIGRACIJA

prebacićemo fajlove, baze i skripte
zadržaćete sva podešavanja
bez prekida u radu sajta
uvek možete proveriti status

adriahost

Najbolji poslovni hosting u Srbiji

www.adriahost.rs prodaja@adriahost.rs 011 41 42 888

Tubbs Mountaineer

Ove krplje su prilagodljive raznim potrebama, dobre su i za rekreativce i za hodanje po težim neuređenim terenima. Bez obzira što im je mana nešto veća težina, daju osećaj sigurnosti i stabilnosti, a otpornije su i na udarce i trenje.

Okvirna cena: 229 €

Ocena korisnika: 88/100

Pozitivne osobine: Vezovi laki za korišćenje, bezbedne, velika površina krplji i gaza.

Negativne osobine: teške su

Upotreba: za off-trail, duboki sneg, za srednje i teške terene.

Težina (za jednu krplju): 2.115 g - 2.600 g

[Materijal]

- **Okvir:** aluminijum

- **Gornji deo:** Thermoplastic urethane

- **Kramponi:** karbon čelik

- **Vezovi:** ActiveFit+

Verzije: Men's

Tubbs Wilderness

Pogodne su za početnike. Ovde smo dali karakteristike ženske verzije krplji, a postoji i muška verzija. Dobre su za lake i srednje teške terene i za istraživanje nešto pitomijih neuređenih terena.

Okvirna cena: 160 €

Ocena korisnika: 83/100

Pozitivne osobine: Lake za korišćenje, stabilne

Negativne osobine: Teške su, krut mehanizam za podizanje pete, bučna plastika.

Upotreba: Za lake i srednje teške terene, za uređene terene, za mek sneg.

Težina (za jednu krplju): 1.900 g - 2.090 g

[Materijal]

- **Okvir:** aluminijum

- **Gornji deo:** tanki poliester

- **Kramponi:** karbon čelik

- **Vezovi:** 180 Pro Binding

Verzije: Women's

Kartica za online promet s inostranstvom

- Nije potrebno otvoriti račun u banci.
- Ako se registujete ovde - **zaradićete 25\$.**
- Idealno za free lense poslove i trasfere novca.
- Niste vezani za poreski sistem u vašoj zemlji.
- Funkcioniše u svim zemljama regiona.

Šta je Payoneer kartica?

Payoneer MasterCard kartica je debitna kartica namenjena fizičkim ili pravnim licima. Fizičkim izgledom se ne razlikuje od kartice koju dobijate u običnoj banci prilikom otvaranja tekućeg računa. Payoneer karticu možete dobiti besplatno, jednostavnom registracijom na Payoneer sajtu – OVDE.

Prednosti Payoneer platne kartice

1. Neograničena mogućnost plaćanja na internetu
2. Mogućnost primanja novca na Payoneer karticu
3. Mogućnost povezivanja Payoneer kartice sa Skrill-om, PayPalom i sličnim servisima.
4. Mogućnost podizanja gotovine na bankomatima u celom regionu i širom sveta.
5. Mogućnost plaćanja u svim prodavnicama bez provizije!
6. Payoneer MasterCard kartica ne zahteva otvaranje bankovnog računa.
7. Bonus za novoregistrovane korisnike od 25\$ na prvih 100\$ uplate. (bonus osvarujete registracijom – OVDE)

Internet plaćanje i primanje novca

Payoneer karticu možete koristiti za:

1. plaćanje robe i usluga putem interneta
2. primanje uplata od fizičkih ili pravnih lica koji su/ nisu korisnici Payoneer kartice
3. isplate i uplate preko kompanija koje sarađuju sa Payoneer-om, a to su: Skrill, Fiverr, Elance, ClickBank, oDesk, Amazon, CPA mreže MaxBounty i Peerfly, zatim PayPal,

FirstBeatMedia i drugi.

4. upotreba Payoneer Mastercard debitne kartice za podizanje novca na banokmatima u Srbiji, Hrvatskoj, Bosni, Crnoj Gori, Makedoniji i širom sveta!
5. mogućnost direktnog plaćanja na POST terminalima u celom regionu.

Payoneer kartica – koliko to košta?

Registracija i porudžbina Payoneer kartice se obavlja putem Payoneer sajta. Dakle, registrujete se i posle 20 radnih dana, na Vašu adresu stiže Vaša lična Payoneer MASTER kartica. Sam proces registracije, izrade i slanja kartice na Vašu adresu je u potpunosti besplatan. Ukoliko registraciju za Payoneer karticu izvršite OVDE – dobićete i 25\$ poklona, posle prvih 100\$ uplate na Vaš račun.

Troškovi godišnjeg održavanja kartice iznose 29.95\$. Iznos od 29.95\$ ne morate da plaćate unapred, već će Vam prva uplata na karticu biti umanjena za ovaj iznos. Ovaj iznos je ujedno i jedini iznos održavanja kartice, i plaća se jednom godišnje. Možda na prvi pogled zvuči puno, ali taj iznos izađe 2.5\$ mesečno, što je u proseku isti iznos koji Vam naplaćuje bilo koja banka za sličnu karticu. Dodatnih mesečnih troškova održavanja nema. Troškovi podizanja gotovine na svim bankomatima su identični i iznose 3.15\$, bez obzira na sumu podignutog novca.

Payoneer kartica – kako doći do nje?

Registracijom na Payoneer sajtu – (OVDE), možete besplatno poručiti Vašu Payoneer karticu. Posle popunjavanja registracionog formulara, i slanjem zahteva za registraciju, neophodno je verifikovati (slanjem skeniranog dokumenta na email).

Svako dalje obaveštenje od Payoneera o toku verifikacije i stanju Vašeg naloga ćete dobijati na email koji ste uneli pri registraciji. Poručena Payoneer kartica stiže na Vašu adresu u roku od 3-4 sedmice.

K R P L J E

ZIMA/PROLEĆE

Atlas Elektra 12

Ovo su ženske krplje pogodne za sve zimske uslove i terene. Imaju agresivne krampone za teške i strme terene i dobru vuču. Okvir im je lagan i čvrst. Najbolje su za off-trail avanture.

Okvirna cena: 255 €

Ocena korisnika: 83/100

Pozitivne osobine: lagane su, udobni vezovi, dobra vuča

Negativne osobine: skupe su, krut mehanizam za podizanje pete, rep krplji baca sneg.

Upotreba: teški tereni, off trail putovanja, duboki sneg.

Težina (za jednu krplju): 1.680 g - 1.730 g

[Materijal]

- **Okvir:** Alumijum

- **Gornji deo:** Duratek najlon

- **Kramponi:** nerđajući čelik

- **Vezovi:** Wrapp Pro

Verzije: Women's

Alps Performance Lightweight

Ako ste novi u krpljanju i generalno u sportovima na snegu, a ne želite da uložite puno novca, ovo su krplje za vas. Idelane su za lagane terene, porodicu i početne korake na snegu. Jeftine su i jednostavne za korišćenje.

Okvirna cena: 62 €

Ocena korisnika: 63/100

Pozitivne osobine: lagane, jeftine, dobre za početnike, dobre za porodicu

Negativne osobine: može se desiti da vezovi nisu odgovarajući za vas

Upotreba: za lagane i srednje teške terene, za kraći off trail

Težina (za jednu krplju): 1.700 g - 2.000 g

[Materijal]

- **Okvir:** aluminijum i legure

- **Gornji deo:** Nitex plastika

- **Kramponi:** -

- **Vezovi:** Full Rotation

Verzije: Unisex

Cene patika su okvirne i zavise od zemlje u kojoj se prodaju.

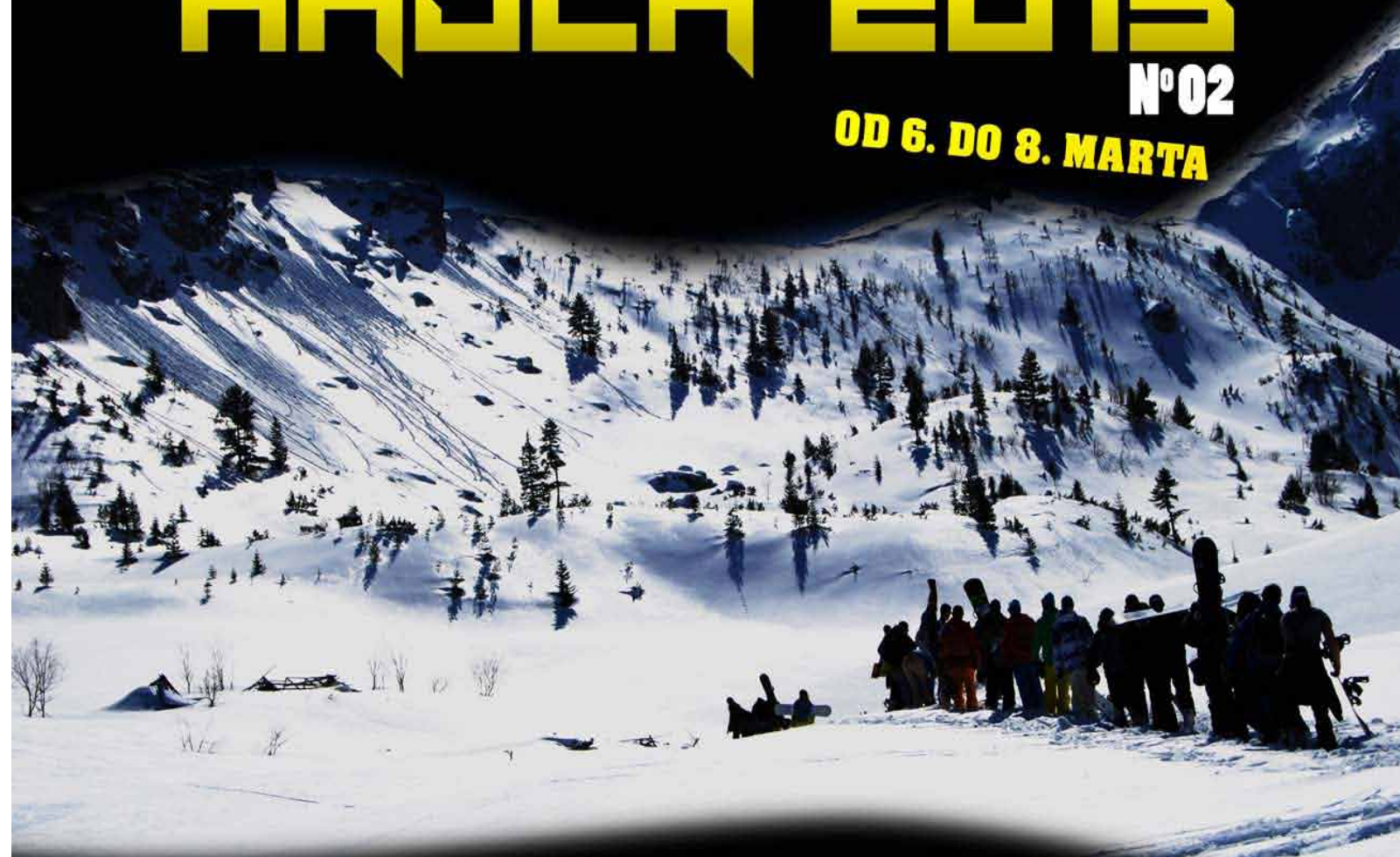

Snowboard klub "Jump"
pod pokroviteljstvom Opštine Rožaje organizuje

SNOWBOARD KAMP HAJLA 2015

Nº02

OD 6. DO 8. MARTA

PLANINARSKI DOM GROPE // 1980 MNV

BACKCOUNTRY & FREERIDE NA HAJLI
SNOW PARK
ŽURKE

INFO I REZERVACIJE:
www.fb.me/jumpmne
jumpmne@gmail.com
+382 (0) 68 617 023
Broj učesnika ograničen

Uspon koji ćemo pamtiti

LUPOGLAV

Članice himalajske ženske ekspedicije, koju čine planinarke iz Srbije, BiH i Crne Gore, u sklopu priprema provele su vikend na planini Prenj (BiH). Tamo su imale zimski uspon na vrh Lupoglav (2.102 m) zajedno sa još 200 planinara iz čitavog regiona

Prošle jeseni smo morali da odustanemo od odlaska u Himalaje jer nam je jedan od glavnih sponzora u zadnji čas odustao od podrške. Bio je to test za sve nas - kako za devojke, tako i za mene koji sam obećao da ću pronaći novac za prvu žensku ekspediciju u Himalajima. Proradile su emocije, ali i inat da se i pored odbijanja zvanične podrške države, nastavi sa potragom za potencijalnim sponzorima i donatorima. Iskreno, posle godinu dana priprema i nadanja, devojke su zaslužile da krenu na put, a mene lično je bilo sramota da im pogledam u oči i kažem: „Znate šta, nema ništa od ekspedicije. Nisam uspeo da pronađem novac“. **KADA ČOVEK DA OBEĆANJE** onda treba i da ga ispuni. Zato sam uložio puno truda i vremena u poslednjih šest meseci ne bih li uspeo da zatvorim finansijsku konstrukciju. U tom trenutku to je bila nemoguća misija,

mada je put koji sam prošao bio jedno veliko i korisno iskustvo. Zanimljivo je da su nas odbijale fondacije koje se isključivo bave ovakvim projektima, oni koji se javno deklariraju za podršku ženskom sportu ili za ravnopravnost među polovima, a nas su glatko odbijali. Kako su prepreke rasle, tako je moj motiv da nastavim rastao.

Pred polazak na Lupoglav nisam bio siguran šta da kažem devojka. Idemo li ovog proleća na Himalaje ili ne. Naime, nedostaje nam još nešto novca za ekspediciju (petina ukupne sume), pa sam razmišljao da li da ovih mesec i po dana tražimo taj ostatak i nadamo se na-jboljem ili da sve ponovo odložimo za jesen. Do sada je uglavnom vodič EST-a Aleksandar Rašin išao sa njima na razne uspone u regionu, ali sam se ovog puta priključio iz samo jednog razloga: da donesem odluku.

KRENULI SMO IZ BEOGRADA petak večer oko 23 h. Malo je ljudi koji kapiraju planinare i njihovu strast da putuju celu noć do podnožja planine a zatim odmah ujutru da krenu na uspon do mesta gde će podići šatore. Moram da priznam, malo je i planinara koji to kapiraju... U minibusu tokom noćne vožnje čujem od vodiča da u poslednje vreme gotovo da ne mogu da sakupe grupu za uspon gde se spava u šatorima. Posta-

jemo polako konformisti. Da li to dolazi sa godinama ili su mlađe generacije odlučile da idu linijom manjeg otpora? Znam samo da će nas u bliskoj budućnosti to otuđenje od Prirode puno koštati. Po dolasku u Bijelu već iz minibusa vidim lica meni dragih ljudi. Iz svih krajeva bivše Juge došli su na ovaj uspon. Iskreni zagrljaji donose dobru energiju, pa se nekako sa velikim entuzijazmom opremam za polazak u planinu. Pošto je meni ovo prvi put da sam na ovom tradicionalnom usponu, koji se organizuje u čast nastradalih planinara daleke

1970. godine, rekoše mi da do kampa ima 1.500 m visinske razlike. Taman da iskoristim priliku i popričam sa raznim ljudima koje dugo nisam video. Devojke su natovarile na leđa rančeve teške preko 20 kg i sa osmehom na licu krenule uz planinu. Vidim da su spremne za Himalaje još odavno. Ostaje još samo da se malo izbruse neki tehnički detalji kako bi postale familijarne sa alinističkim užetom.

Prvu pauzu napravili smo u napuštenom selu Grabovčići u čijoj okolini sam video stečke zarasle u

korov. Vekovima su ovde živeli ljudi a sada su tu samo urušene kamene kuće. Nastavili smo dalje i za nekoliko sati hoda stigli smo do jedne divne uvale gde su neki već podigli šatore. Lupoglav se crveneo u daljini pod poslednjim zracima sunca. Brzo smo našli mesta za šatore i za desetak minuta već smo bili u toplim vrećama, dok se na gorioniku topio sneg za prvi čaj. U mom šatoru Biljana i Jelena su ponele hrane kao da ćemo ostati ovde do kraja zime, ali ja, naravno, nisam imao ništa protiv. Uživao sam u svakom zalogaju. Ko nije noćio pod vedrim nebom zimi u planini ne zna šta je propustio! Odmah zatim kreće priča uz toplu šolju čaja, a priči nikad kraja.

UGLAVNOM SLUŠAM RAZNE IDEJE za našu ekspediciju, kako uraditi ovo ili ono, ali uglavnom kroz ljude progovaraju njihovi strahovi a da toga nisu ni svesni. Ako dodamo ego-komentare tipa: „Ja bi to ovako, ja znam bolje, onaj tamo nema pojma...“ i

slično, onda nije lako napraviti tim. Biti član tima znači poštovati tuđe nesavršenosti i dati im šansu da daju svoj maksimum za ekipu. Uglavnom se nerviramo što neko nešto ne razume ili nije sposoban da uradi, a u stvari na taj način samo pokazujemo koliko nismo sigurni u sebe. Kako je noć odmicala svi smo se polako utišali, a ubrzo zatim i zaspali u našim vrećama za spavanje. Većina devojaka je sanjala himalajske snove, a ja sam razmišljao šta da im kažem idućeg dana.

Ustali smo rano ujutru, nešto malo doručkovali i popili po čaj. Organizatori su imali plan da krenemo na uspon u 7 h što smo i uradili. Nikada nisam do sada bio na Prenju zimi a da smo imali ovakve uslove za uspon. Sneg se dobro stegao pa je hodanje sa derezama pravo uživanje. Brzo smo stigli do mesta gde su morale da se fromiraju naveze. Kako sam čuo tokom uspona, neki su gundali protiv navezivanja na uže jer je sneg stabilan a nagib nije veliki. Međutim, mislim da su organizatori

dobro promislili jer nije lako držati pod kontrolom 200 ljudi na planini a da pri tom sve bude bezbedno.

BEZ NEKOG VEĆEG NAPORA stigli smo na vrh gde su devojke pevale rođendansku pesmicu vodiču EST-a, Aleksandru Rašinu. Posle fotografisanja sa zastavama klubova, svako ja krenu da se vraća sa svojom navezom ka kampu. Tokom silaska čujem neke kako pitaju: „De su te žene što idu na Himalalaje?“ Vidim da svi znaju i da se priča o tome, ali malo njih zna da klub sam finansira celu priču. U današnje vreme to je podvig, ništa manji od uspona na neki od himalajskih vrhova. Po dolasku u kamp spakovali smo šatore i krenuli ka Bijeloj u podnožje planine. Tokom uspona imao sam priliku da osetim atmosferu u ekipi, da čujem njihova razmišljanja i da vidim sa koliko posvećenosti treniraju za odlazak u Himalaje. Tokom pauze u Grabovčićima rekao sam im da ovog proleća definitivno idemo na ekspediciju i da krećemo 16. 4. Ponekad treba poslušati intuiciju mada

glas razuma kaže drugačije. Neko je nekad napisao da je intuicija azbuka Božija i da je češće treba slušati. Ostaje mi da nakon donešene odluke marljivo radim kako bi dato obećanje ispunio do kraja. Dok smo se klackali u autobusu na putu za Beograd pomislio sam kako mi je dolazak na Lupoglav doneo jednu vrstu olakšanja koju dobijete kada donesete odluku. Ove devojke su zaslužile da osete magiju Himalaja. Samo se nadam da će im moj primer poslužiti kao model, kako bi ubuduće one drugima prenosile njihova iskustva i pomagale drugima da ostvare svoje snove.

Dok sam naslonjen na staklo busa gledao svetla u daljini kroz glavu mi je prošla jedna divna misao Thora Heyerdala: „Granice - ja nikada nisam video ni jednu, ali sam čuo, da postoje u glavama nekih ljudi“.

ŽIVOT JE LEPI!
DRAGAN JAČIMOVIĆ
EXTREME SUMMIT TEAM

NAJAVA EKSPEDICIJA EXTREME SUMMIT TEAM-A

Annapurna trek, Nepal

Planinarenje do baznog kampa Annapurna

Trajanje: 16 dana

Polazak: 16. 04. 2015.

Elbrus Expedition

Uspon na Mt. Elbrus (5.642 m), Kavkaz

Trajanje: 13 dana

Polazak: 8. 7. 2015.

Damavand Expedition

Uspon na DAMAVAND (5.671m), Iran

Trajanje: 13 dana

Polazak: 4. 9. 2015.

Tibet MTB tour

Od Lhase na Tibetu do Kathmandua u Nepal

Trajanje: 18 Dana

Polazak: 6. 9. 2015.

ZIMSKI TEČAJEVI

Početna alpinistička
obuka, zimske
i ledne tehnike

Početni zimski alpinistički tečaj

U organizaciji Alpinističke sekcije Novi Sad, održaće se početni alpinistički tečaj, zimske i ledne tehnike.

Mesto i datum održavanja tečaja

22-29. 3. 2015. godine Durmitor (Žabljak), Crna Gora

Način prevoza do mesta izvođenja tečaja: Autobusom ili automobilima u privatnoj režiji.

Način smeštaja i ishrane učesnika: Kuća sa grejanjem i kupatilom, sobe 3-5 kreveta. Ishrana o svom trošku (korišćenje kuhinje).

Potrebna oprema: Odeća za zimske uspone (bivakovanje), alpinistički šlem, pojas i cepin i dereze.

Tečaj se sastoji od 13 teorijskih predavanja sa 27 nastavnih časova i 12 tematskih jedinica zimske tehnike, kao i praktičnih uspona u snegu i ledu sa 55 nastavnih časova.

Vođe tečaja su instruktori alpinizma Laza Radivojac, Obrad Kuzeljević i dva pomoćna instruktora.

PROGRAM TEORIJSKI DEO:

1. Planinarska organizacija
2. Alpinizam - značaj, istorijat alpinizma
3. Oprema - sa osvrtom na opremu za zimske uspone
4. Meteorologija
5. Opasnosti u planini - sa osvrtom na opasnosti u zimskim uslovima, lavine, strhe, mečavu...
6. Priprema penjačkog uspona, ocenjivanje smeri - sa osvrtom na uspone u zimskim uslovima...
7. GSS organizacija i domeni, organizovanje akcija spašavanja i prva pomoć

8. Bivakovanje - sa posebnim osvrtom na bivakovanje u zimskim uslovima
9. Ekspedicionizam i aklimatizacija
10. Osnove orijentacije
11. Ishrana i trening
12. Prva pomoć
13. Planinski masivi i morfologija

PRAKTIČNI DEO:

1. Čvorologija - pravljenje, primena...
2. Kretanje sa cepinom i derezama - na padinama različitog nagiba (uz, niz i popreko)
3. Padovi i zaustavljanje
4. Sidrišta u snegu i ledu - priručna i standardna
5. Glečerska naveza

6. Izvlačenje palog partnera
7. Probijanje streha
8. GSS - lavinski testovi, pretraga, prva pomoć i transportna sredstva
9. Uspori na Durmitoru
10. Pravljenje bivka u snegu
11. Abzajl (spuštanje niz užu)
12. Noć u bivku

CENA:

130 evra
100 evra studenti i nezaposleni mlađi od 25 godina
70 evra maloletna lica od 16 do 18 godina uz pismeno odobrenje roditelja.
Informacije na telefon: Obrad Kuzeljević 063/477-122

OSNOVNI ZIMSKI ALPINISTIČKI KURS

ARMADILLO

Klub ekstremnih sportova „ARMADILLO“ i Alpinistički odsek Čačak organizuju Osnovni zimski alpinistički kurs koji će se održati na Durmitoru u periodu od 7-15. 3. 2015. godine.

Kurs se sastoji iz praktičnog i teoretskog dela.

TEORETSKI DEO OBUKE SASTOJI SE IZ:

1. Oprema i pakovanje užadi
2. Alpinizam - istorijat i značaj
3. Planinarstvo i planinarska organizacija
4. Opasnosti u planinama
5. Lavinologija (lavine, kretanje preko lavinoznog terena, pristup povređenima, prva pomoć, evakuacija)
6. Bivakovanje
7. Logistika uspona (priprema za uspon, uspon i ocenjivanje smeri)
8. GSS, organizacija GSS-a, organizovanje akcije spašavanja i prva pomoć
9. Ekspedicionizam i aklimatizacija na velikim visinama

10. Trening, ishrana i fiziologija
11. Kodeks ponašanja u planinama i zaštita prirode
12. Čvorovi
13. Orijentacija

PRAKTIČNI DEO OBUKE SASTOJI SE:

1. Kretanje sa cepinom i derezama (prečenje u levo i u desno, penjanje i odpenjavanje)
2. Izrada osiguravališta i međuosiguranja (ranac, skije, cepin, s. klinovi, lopata)
3. Podešavanje opreme, navезivanje i kretanje naveze (dvojna, trojna)
4. Padovi i zaustavljanje padova
5. Abzajl, osmica, reverso, poluadarac (pečurka, cepin-bajla)
6. Samospasavne
7. Bivakovanje u snegu, jednu noć (vučija jama, iglo, zemunice)
8. Kretanje preko lavinoznog terena, lavinsko merenje, pretraga terena, pristup povređenom, improvizovana sredstva, evakuacija
9. Kretanje naveze po glečeru
10. Spasavanje iz glečerske pukotine (podizanje palog partnera)
11. Uspon ili pristup na vrhove preko 2.000 m
12. Izrada transportnih sredstava

OPREMA:

Kaciga, pojas, cepin, dereze, 3 karabina sa navrtkom, 3 karabina bez navrtke, osmica, reverso, 3 prusika od 5 m, 3 prusika od 2 m, 2 gurtne, ranac za uspon, vreća za spavanje, podloška, plinski gorionik (rez., patrone), upaljač, sveća, čeona lampa, naočare za sunce (2 para), krema za sunce, jaka lepljiva traka.

ODEĆA I OBUĆA

Jakna i pantalone od goroteksa, polari (duksevi), čarape zimske (vunene), kamašne, rukavice (2 para), kapa (2 para), aktivni veš.

VOĐE KURSA:

1. Slobodan Milovanović, instruktor alpinizma
2. Petar Šunderić, alpinista
3. Danijela Babović, alpinistički pripravnik

INFORMACIJE:

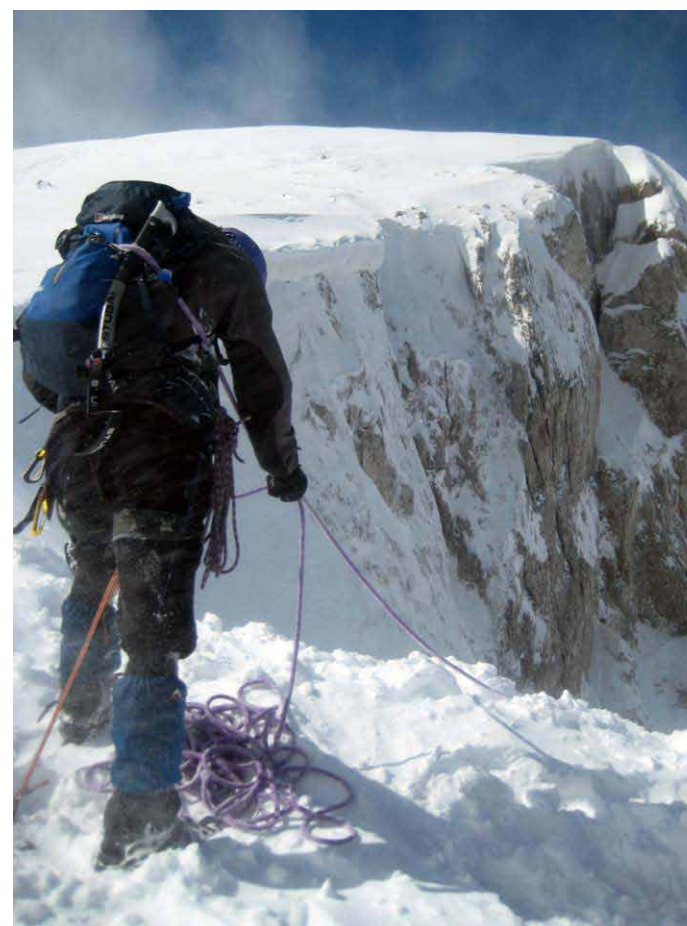
Svaki nedostatak opreme prijaviti minimum 3 dana pre polaska.

Informacije o prevozu i smeštaju mogu se dobiti telefone: 064/309-13-27, 063/84-11-878, 064/238-4-328 ili na mail: armadillosport@yahoo.com

Prijava za kurs traje do 1. 3. 2015. radi rezervacije smeštaja.

Cena kursa iznosi 150 evra po osobi, a u cenu nisu uračunati prevoz i smeštaj. Cena smeštaja iznosi 7 evra dnevno po osobi.

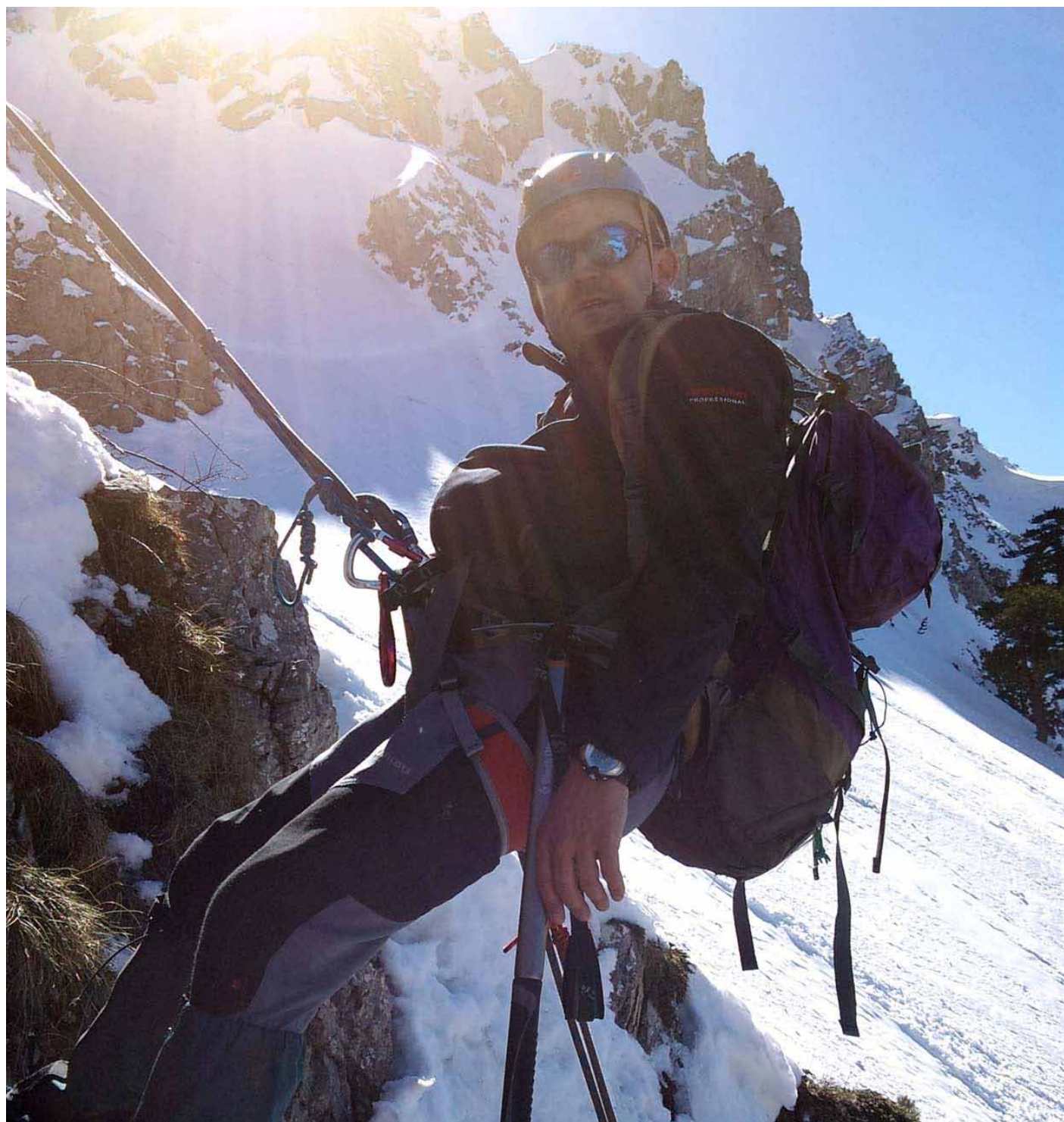
PETAR ŠUNDERIĆ, KES „ARMADILLO“

KONKURS ZA POČETNIČKI ALPINISTIČKI TEČAJ – ZIMSKA TEHNIKA

Alpinistički odsek Šabac (Gospodar Jevremova 9/1/9 Šabac) i PSD „Železničar“ Šabac organizuju zimski početnički alpinistički tečaj na Komovima od 14. 3. do 22. 3. 2015. godine

Vođa tečaja i instruktor je Vojislav Škrbić Šeki iz Šapca - instruktor alpinizma i gorski spasilac, a predavač i pomoćni instruktor je Olivera Kačarević iz Šapca. U zavisnosti od broja učesnika tečaja organizatori će obezbediti dovoljan broj pomoćnih instruktora i vođa naveza (maksimalan broj učesnika je 20). U slučaju organizacionih i tehničkih problema organizator zadržava pravo otkazivanja tečaja.

Skup učesnika tečaja je 14. 3. 2015. godine u Privatnim katunima (Jukića) na Štavnama (Komovi), kada zvanično počinje tečaj (sopstveni prevoz do zbornog mesta). Cena smeštaja je 7 € dnevno za ležaj plus 0,5 € boravišna taksa počoveku. Hrana je iz ranca.

Kotizacija za tečaja je 120 €, plaća se po dolasku na zbornu mesto uz popunjenu prijavu. Učesnici su dužni da regulišu lično osiguranje.

Potrebna oprema: uže (na dvoje), cepin, dereze, četiri prusika dužine 4 do 5 m, kaciga, (ledni čekić, tri ledna klina, tri - četiri klina za stenu po mogućnosti), penjački pojas, osmica, tri - četiri karabinera, dva karabinera sa osiguračem, naočare za sneg (glečer brile), kamašne, dva para rukavica, podmetač, vreća za spavanje (za zimske uslove, bivač u snegu), oprema za bivačovanje, topla jakna (veston), čeonu lampa, prva pomoć, sveće i šibice, primus, pribor za jelo, kesa za đubre...

PROGRAM TEČAJA SASTOJI SE IZ TEORISKO I PRAKTIČNOG DELA:

TEORISKI DEO:

1. Planinarstvo i planinarska organizacija
2. Alpinizam - istorijat i značaj
3. Istorijat planinarstva i alpinizma u Srbiji
4. Opasnosti u planinama - sa osvrtom na zimske opasnosti, lavine, mećava, strehe...
5. Priprema za uspon, uspon i ocenjivanje smeri, sa akcentom na zimske smeri (sneg, led i kombinovane smeri (miks) stena, sneg, led)
6. Meteorologija
7. Bivačovanje i orijentacija
8. GSS, organizacija GSS-a, organizovanje akcije

spašavanja i prva pomoć

9. Oprema
10. Fiziologija, trening i ishrana
11. Ekspedicionizam i aklimatizacija na velikim visinama

PRAKTIČAN DEO:

1. Kretanje sa cepinom i derezama slobodno uz strmu snežnu padinu, niz strmu snežnu padinu i prečenje strme snežne padine u levo i u desno.
  2. Kretanje sa cepinom i derezama u navezi uz strmu snežnu padinu, niz strmu snežnu padinu i prečenje strme snežne padine u levo i u desno i izrada osiguravališta na strmoj snežnoj padini
  3. Zaustavljanje prilikom poskliznuća na strmoj snežnoj padini sa cepinom
  4. Zaustavljanje pada partnera na strmoj snežnoj padini u navez
  5. Spust niz užu preko ledenog klina (pečurke), preko cepina i ledenog čekića (dva cepina)
  6. Spust niz užu na steni i samospašavanje uz užu
  7. Ledničko navezivanje i spašavanje iz ledničke pukotine - pokazno
  8. Probijanje i prosecanje snežne strehe
  9. Izrada bivaka u snegu (vučije jame) i noćenje u njima
  10. Uspón na predvrh Koma Vasojevića (2.250 m) po navezama i pristup na vrh Koma Vasojevića (2.463 m) i silaz sa predvrha svih naveza po smeru „A“ (Smerkeov vodič stene Jugoslavije)
  11. Izrada improvizovanih transportnih sredstava
  12. Vezivanje i upotreba čvorova
- Prijave na e-majl: vskrbic54@gmail.com informacije i na mobilne telefone kod Olivera Kačarević: +381(0)62 252-897 i Vojislava Škrbića: +381(0)64 20-94-738

ISTIČEMO DA JE BAVLJENJE ALPINIZMOM AKTIVNOST VISOKOG RIZIKA OD POVREDA ILI SMRTI I DA UČESNICI MORAJU BITI SVESNI POSLEDICA KAO I DA PRIHVATAJU RIZIK NA SVOJU ODGOVORNOST

PLANINARENJE

Januarski uspon
HAJLA
Čakin memorijal 2015.

Četvorica članova **PSD „Stražilovo“** iz Sremskih Karlovaca (Srbija) učestvovali su na tradicionalnoj planinarskoj akciji „Zimski uspon na Hajlu (2.403 m) - 18. Čakin memorijal“ (Crna Gora)...

Uspješno je završena još jedna planinarska akcija. Ovog puta u Crnoj Gori. Četvorica članova PSD „Stražilovo“ iz Sremskih Karlovaca: dva Branislava (Burojević i Srdić), Edin Oprašić i ja - Zoran Jakovljević, učestvovali smo na tradicionalnoj planinarskoj akciji „Zimski uspon na Hajlu (2.403 m) - 18. Čakin memorijal“ u organizaciji Planinarskog i ski kluba „Hajla“ iz Rožaja, a uz tehničku podršku Snoubord kluba „Džamp“ i pod pokroviteljstvom opštine Rožaje. Priključili smo se ekipama PK „Balkan“ iz Beograda i PSD „Sirig“ iz istoimenog mesta. Naši vodiči su bili Branko Dikić iz „Balkana“ i Nikola Bobić, predsednik siriškog kluba. Kako su naveli organizatori, u akciji je učestvovalo više od 200 planinara.

Elem, da krenemo redom...

ČETVRTAK, 8. JANUAR

Pakovanje ranca je završeno i spreman sam da krenem put Crne Gore. Vreća za spavanje, podloška, kamašne, štapovi, kapa, rukavice, presvlaka, hrana i još

svašta nešto sitno uspelo je da se smesti u ranac zapremine 60 litara ili nakači na njega. Zadovoljan sam jer mi se čini da sam ovog puta poneo optimalnu količinu hrane i garderobe za višednevne izazove na planini. Oko 23.15 h stižem na zbornu mesto - parking u Skerlićevoj kod Hrama svetog Save. Plan je da jedan od dva kombija koja su krenula iz Siriga dođe po beogradsku ekipu, dok je drugi pokupio Novosađane i Karlovčane, koji su mi poneli dereze i cepin, a koje nikada pre toga nisam koristio. Vidim nekoliko ljudi koji pakuju opremu u kombi. Upoznajemo se. Naš vodič Branko, Nikola, Mira, Siniša, Slađa... Pristiže i Bilja, i kada prepozna Miru, obe pokušavaju da se sete na kojoj planini su se već ranije upoznale. Konačno, Bilja uzvikuje: „Akonkagva!“ Shvatam da većina ekipe ima zavidno iskustvo i da su mnogi bili na Himalajima, Andima, Alpima ili na već nekoj drugoj ozbiljnoj planinarskoj ekspediciji. Gutam „knedlu“ i mislim u sebi: „Gde sam ja pošao?“ Nije da sam neiskusna, bavim se planinstvom dugi niz godina, imam dosta popetih vrhova, Hajlu sam već popeo leti, ali zimi je potpuno drugačije i mnogo zahtevnije. Moj jedini zimski uspon bio je penjanje na Sokolov kamen (Suva planina) pre dosta vremena, i to bez planinarske opreme. Tada su mi cipele propustile u dubokom snegu, nogavice na somotarama zaledile, a vetar nas je šibao nemilosrdno i nisam bio siguran da ću se čitav vratiti u Donju Studenu. To iskustvo, te prolećni uspon na Musalu, kao i stotine kilometara gicanja po Frušgorskim snegovima, ulivalo mi je nadu da se neću obrukati pred ovim ljudima.

Krećemo. Kod FMP-a kupimo Žaklinu i nastavljamo

put Ibarskom magistralom. Na Rudniku nas čeka prvi kombi koji nije svraćao do Beograda. Tu pravimo pauzu za kafu. Pozdravljam moje Stražilovce visokogorce, starog druga i kolegu Vladu Bobića i upoznajem još nekoliko Sirižana. Tu su bili još Goran, Sandi, Vule, Željka i Mirjana. Domaća kafa i rakija mi jako prijaju, a dodatno naručujem lepinju sa kajmakom da ponesem. Sledeću pauzu smo napravili u Novom Pazaru. Tamo smo jeli, šta drugo, nego mantije i čevape.

PETAK, 9. JANUAR

U Rožaje (1.000 mnv) stižemo ranom zorom. Pijemo kafu u hotelu „Aldi“ i „kačimo“ se na wi-fi mrežu. Srdić nas čekira na „fejsu“ kako bi naši drugari koji nisu pošli sa nama znali da smo stigli na odredište. Oko pola osam odlazimo do istoimene prodavnice čije je radno vreme od sedam. (Aldi je, čini se, jedan od imućnijih Rožajaca.) Zaključano je i shvatamo da će otvoriti verovatno oko devet. Vraćamo se u hotel, pa kasnije opet do istoimene prodavnice. Kupujemo limenke piva, a ljubazne prodavačice naš čašćavaju čokoladnim bananicama jer smo odbili neki sitan kusur. Prepakujemo se, kompletiramo opremu i krećemo peške ka katunima Bandžov (1.460 mnv), dok je jedan deo opreme trebalo da nam prebace domaćini kamionom, čuvenim pincgauerom.

Temperatura je oko nule, put utaban, a smrčice prekrivene snegom. Pratimo dolinu Ibra i uživamo u zimskoj idili. Nikola ipak odlučuje da krene do Bandžova kombijem i u nekom momentu nas obilazi, a neki od nas mu ubacujemo svoje rančeve. Nedugo zatim, shvatamo da Nikola ima velikih problema da prođe zaleđene serpentine i nakon pola sata guranja kombija odustajemo, i Nikola se vraća. Deo opreme nam je ipak prevezeno pincem. Stižemo do „Bandžova“ posle nekih dva sata hoda i smeštamo se u udobnu brvnaru sa prizemljem i spratom. Oduševljam se saznanjem da nećemo spavati na podu i da brvnara nije neki raspali katun, već sasvim pristojan planinski dom koji raspolaže krevetima, stolovima i stolicama, pećkom bubnjarom, strujom, električnim radijatorom i poljskim toaletom. Česma sa izvorskom vodom je odmah do objekta. Kakav luksuz! Nas petorica se smeštamo u jednu od dve sobe na spratu, a veliku prostoriju ostavljamo ostatku

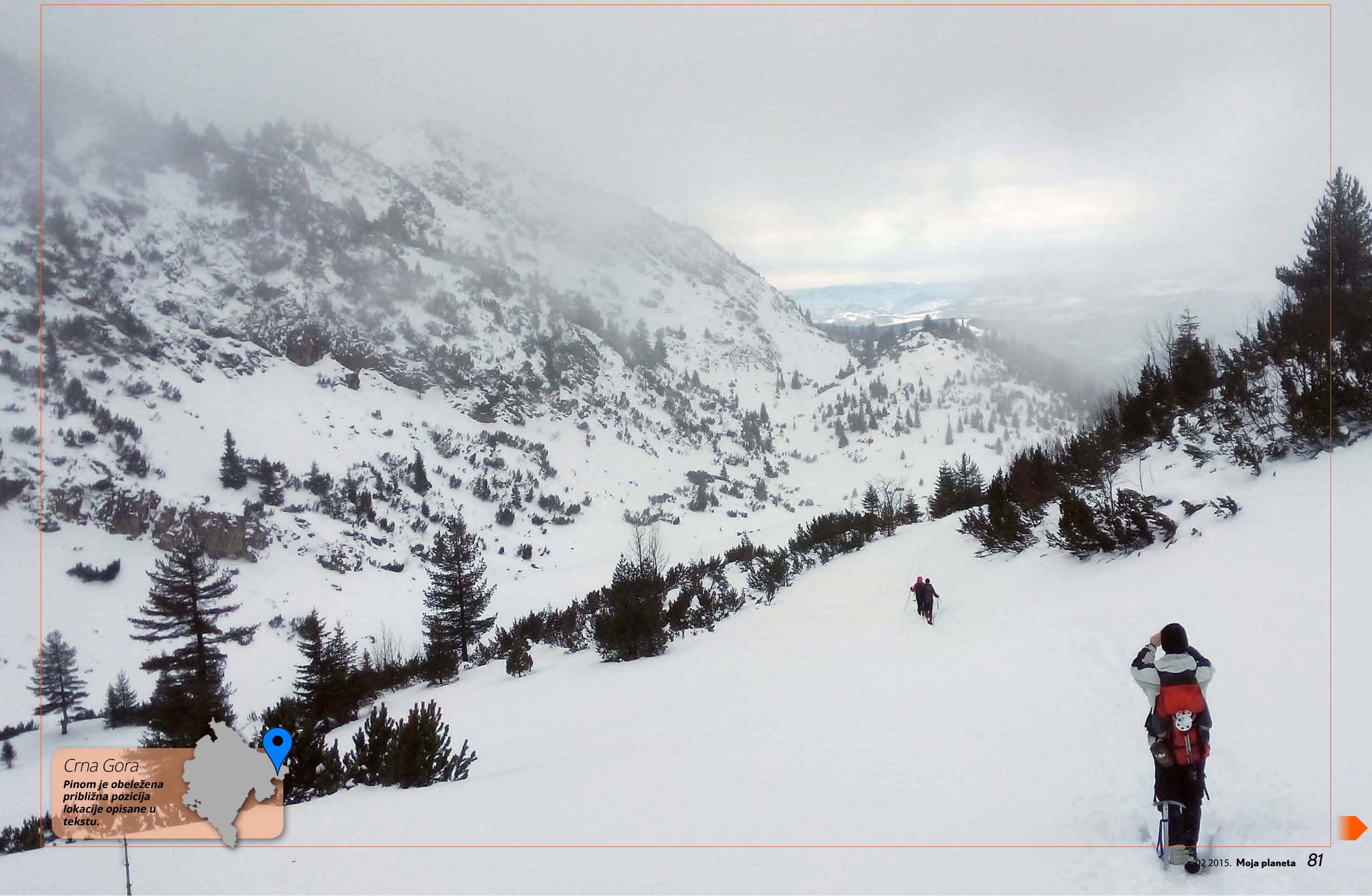
družine. Ubrzo pristiže naš ljubazni domaćin Feko da proveru da li smo se smestili i da li je sve u redu. Ostatak dana provodimo družeći se i ispijajući pivo. Predveče odlazimo do centralnog objekta u „Bandžovu“, novootvorenog objekta koji se zove Dom kulture Dermandoo. Unutra je toplo i zadimljeno. Muzika je glasna. Sve je u eko-etno ambijentu, a u sredini je veliko ognjište. Gužva je tolika da jedino možemo da stanemo za malim šankom u uglu kafane, to jest „doma kulture“. Posle nekoliko malih nikšićkih vraćamo se u našu brvnaru gde nastavljamo druženje.

Put je bio potpuno zaleđen. Adrenalin raste, i jedva čekamo sutrašnji uspon. Zabrinjava me vremenska prognoza koju sam gledao na www.mountain-forecast.com. Za subotu je bilo najavljeno toplo vreme, maksimalna temperatura oko šest stepeni u plusu, kiša, oblačno, a na samom vrhu oko nule uz jak vetar. Na to nismo mogli da utičemo.

SUBOTA, 10. JANUAR

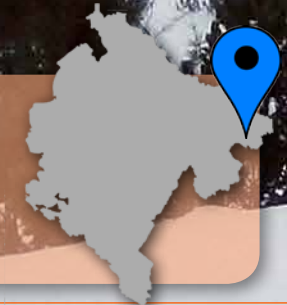
Da citiram Ramba Amadeusa: „Kamenko je rek'o: biće kišni dan, svratili smo kod strika i pozajmili kišobran“...

Crna Gora

Pinom je obeležena
približna pozicija
lokacije opisane u
tekstu.

Tako ni nas ujutro nije iznenadila slaba kiša, oblačnost i toplina koja je polako otapala duboki sneg. Cela ekipa je bila dobro raspoložena i spremna za uspon na vrh. Adrenalin je rastao iz minuta u minut. Doručak, pakovanje, kompletiranje opreme... standardna procedura. Prilikom spremanja vidimo da do brvnare u kojoj smo smešteni dolaze drugari iz Alpinističke sekcije Novi Sad. Imaćemo divno društvo – Željko, Jasna, Milica, Marijana i Mihajlo. Krećemo na uspon nešto nakon 8 h.

U stazu ulazimo nakon 200 planinara (oko 100 planinara je bilo u smešteno u novom domu „Grope“ na 1.950 mnv), koje smo pustili da je dobro uprte. Tu je bilo planinara iz celog regiona, a bilo je i nekoliko Nemaca. Nismo imali nameru da idemo poslednji, ali smo izgleda malo kasnili na startu. Počinje strmi uspon kroz smrekovu šumu. Veoma brzo prestižemo planinare koji se kreću sporije. Svi su veseli, neki čak i puštaju glasnu muziku. Ima nas mnogo. Na stazi je velika gužva i kolona se kreće sporo. Planinari su zbijeni jedan iza drugog i sve ovo, kako neko reče, više podseća na scene iz filma „Igmanski marš“.

Nakon nešto manje od sata izlazimo iz šume u poluotvorene terene sa jelkama, a sneg je sve dublji. Magla je velika i nemamo nikakav pogled. Iako vremenski

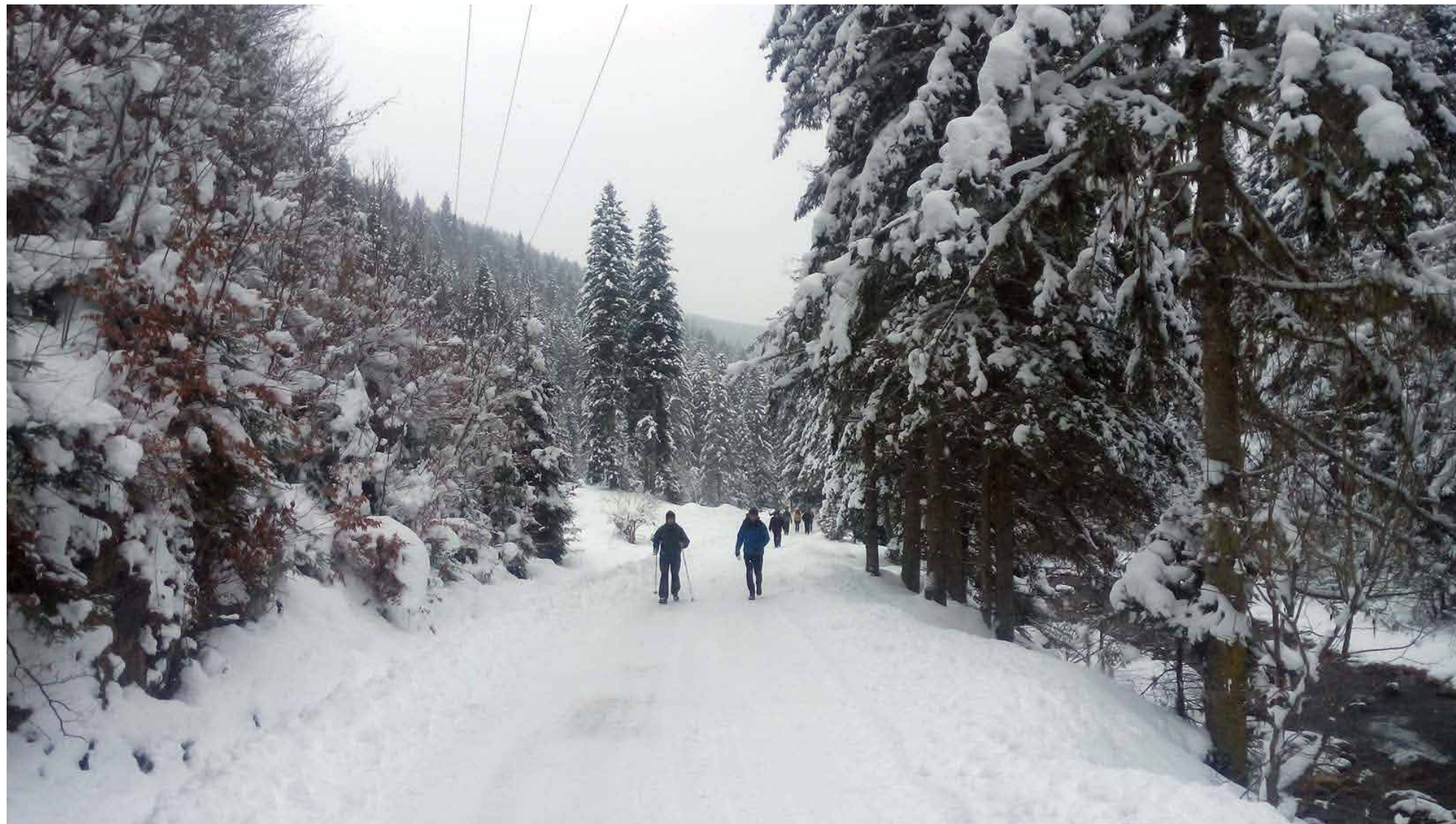
uslovi nisu za pohvalu, stižemo do doma „Grope“ nakon, čini mi se, sat i po vremena. Vetar se znatno pojačao kada smo stigli do doma. Pravimo pauzu na domu, okrepljujemo se domaćim čajem, slatkišima i drugim tekućinama različitog geografskog i hemijskog porekla. Nakon te pauze, usledilo je ono najzanimljivije. Zbog toga smo svi ovde. Uspon na Hajlu, najviši vrh istoimene planine.

Teren postaje sve strmiji, a sneg sve dublji. Vetar se pojačava iz minuta u minut, a kiša i sneg se pretvaraju u oštre, sitne komade leda. Približavamo se sedlu probijajući se kroz zavejane borove krivulje, što u pojedinim momentima veoma otežava kretanje po stazi. Razmišljam o tome kako li je bilo vodičima koji su prtili stazu. Sigurno su ulagali nadljudske napore ne bi li stvorili stazu. Već tada nailazimo na planinare koji su na sedlu odustali od daljeg uspona i vraćaju se dole lagano, kulturno nam ustupajući mesto na uprtoj stazi.

Stižemo do sedla, okrepljujemo se na kratko, a raspoloženje u našoj grupi raste uprkos pogoršavanju uslova. Šibanje leda po licu uopšte nije prijatno, ali uprkos tome ne posustajemo. Izlazimo na greben Hajle. Velika je gužva. Udari vetra su toliko jaki da je praktično nemoguće hodati po nekoliko sekundi. U tim momen-

tima sam morao da čučnem i pridržim se za stenu. Sve vreme se mimoilazimo sa planinarima koji odustaju ili su bili na čelu kolone i vraćaju se sa vrha, jedan po jedan. Kada smo došli do ledenog tesnaca na kojem je bilo fiksirano užde, domaćini nas upozoravaju da je jako klizavo i preporučuju povratak planinarima sa lošijom opremom. Primećujem da su moji Stražilovci već pregazili taj deo i sada su sigurno već blizu vrha. Meni je bilo potrebno nekoliko minuta da skinem cepin sa ranca, vežem ga za opasač na rancu i zakačim štapove, kako ih ne bi izgubio. Iza mene više nije bilo planinara koji su odlučili da se penju dalje. Semir, jedan od vodiča i naš dragi domaćin, pruža mi malu pomoć prijatelja, i skraćuje mi prusik da se ne sapletem o njega. Nastavljam dalje i izlazim bezbedno iz tesnaca. Nakon par minuta se mimoilazim sa mojim Stražilovcima koji se već vraćaju sa vrha. Odlučili su da se ne zadržavaju dugo gore zbog ekstremnih uslova. Nedugo zatim, izlazim na vrh. Srećan sam. Nemam pojma koliko ima sati, niti mi pada na pamet da pogledam na sat. Tu su Beograđani, Novosađani, Sirižani, Kotorani... Teško je prepoznati ljude jer većina nosi fantomske i skijaške naočare. Šire se klupske zastave. Svi su dobro raspoloženi. Kratka foto pauza i tutanj nazad. Treba se sada spustiti po toj mećavi.

Krećem se sporo, nije mi baš sve potaman, osećam blage grčeve u nogama, ali ekipa oko mene mi daje osećaj sigurnosti. Tu su bili iskusni planinari, sa osvojenim mnogo opasnijim vrhovima u svojim biografijama. Kada smo se spustili sa grebena i krenuli ka sedlu, Željko skida turno skije sa ranca i počinje spust. Kako je njemu dobro, pomislim u sebi. Oluja se maltene potpuno smirila i oblaci su krenuli da se razilaze. Otvara se pogled ka severu. Staza kojom smo se penjali, sada je potpuno zaleđena i izuzetno klizava. Od tog mesta pa do doma Grope, okliznuo sam se i padao, uglavnom na tur, čini mi se desetak puta. Na moju sreću, nisam se povredio, niti su padovi imali značajnije posledice. Praktično je bilo nemoguće otkizati daleko jer je sneg pored uprte staze bio dubok i vlažan. Za te padove krivim nove cipele, i psujem „vibram“ tehnologiju za donove. Nakon nekoliko padova želim da montiram dereze, ali mi Denis iz Novog Pazara govori da je dom blizu i da za to nema potrebe. Poslušao sam ga. Pored mene su članovi Alpinističke sekcije Novi Sad i niko od njih nema nakačene dereze na cipelama, što mi daje dodatno samopouzdanje. Konačno stižemo do doma „Grope“, gde nas čeka hladno pivo i topli pasulj sa kobasicom. Pasulj je bio ljutkast i neverovatno ukusan!

Svi smo mokri do gole kože. U domu je stravična gužva. Toliko rančeva i garderobe je bilo nabacano na ulazu u salu, da mi je trebalo 15 minuta da pronađem ranac kada smo kretali dole. Već sam bio u očaju.

Spuštanje kroz šumu je prošlo rutinski. Kada smo stigli do „Bandžova“ već je pao mrak i svi su bili tu. Šta je usledilo nakon toga, kao i razmenjena količina ljubavi i drugarstva, ne može se rečima opisati. Svi zajedno smo otišli u „Dom kulture“, gde je bilo najavljenno večernje druženje i proslavljanje uspešnog uspona i silaska. Kada smo stigli u dom, nije bilo struje, ali su ubrzo vredni domaćini obezbedili „lektriku“.

Moram da pohvalim sjajne domaćine na izuzetnom gostoprimstvu, kojima smo se odužili priredivši im šarolik kulturno - umetnički program. Naša nošnja je bila planinarska oprema, a pojedini planinari su igrali kolo u cokulama. Žurka je trajala do kasno u noć, a u jednom momentu je nestalo piva, što nije predstavljalo problem domaćinima jer su tako dobro organizovani, da su ekspresnom brzinom uspeali da obezbede nove količine „soka od hmelja“.

NEDELJA, 11. JANUAR

U nedelju je osvanulo sunčano jutro i tek sada smo mogli da uživamo u Dramadolu i drugim vrhovima Hajle. Deo tima se spustio peške, a većina nas u

prikolici pincgauera. To je bila posebna avantura. Nakon prepakivanja opreme u kombije, krećemo put Srbije. Pauza u Novom Pazaru i čevapi, koji su nam svima prijali u momentu, mada su neki od nas imali ozbiljne posledice kasnije. Na kraju, najbitnije je da smo se svi vratili svojim kućama zdravi i čitavi. Ovo je za mene bilo jedno od najlepših planinarskih iskustava, naročito zbog tako dobrog i veselog društva.

ZORAN JAKOVLJEV
PSD „STRAŽILOVO“ SREMSKI KARLOVCI

100mi

LABIN - UMAG April 17th
173 km | + 7.002 m

110km

LOVRAN - UMAG April 17th
110 km | + 4.707 m

65km

BUZET - UMAG April 18th
65 km | + 2.255 m

5km

UMAG April 19th
city race for adults

1mi

UMAG April 19th
Lido city race for kids

*The race organisation exceeded my expectations
this was the best marked course I've ever ran
extremely well marked. Fabulous course!*

Jay Alfous USA

April 17th - 19th 2015

LABIN | PLOMIN | UČKA | TRSTENIK | BUZET | HUM | DRAGUĆ | ZAMASK | MOTOVUN | OPRTALJ | GROŽNJAN | BUJE | UMAG

www.istria100.com
facebook.com/100MilesOfIstria
race@istria100.com
+385 98 98 31 255

Februarski pohod HAJLA zimska idila

Crna Gora
Pinom je obeležena
približna pozicija
lokacije opisane u
tekstu.

Čaroban februarski vikend u zimskom ambijentu Hajle, planinske lepote, sa divnim društvom i prijatnim domaćinima, popet vrh po predivnom vremenu, podesnim snegom - ostaje za pamćenje...

Hajlu i februarski pohod svake godine isčekujem sa posebnim osećajem zadovoljstva. Sve je ovde jedinstveno i posebno, od prirode do ljudi i ukupnog doživljaja. Zimski, februarski ambijent na visokoj snežnoj planini ima posebne čari i pretvara se u idilu. To je centar zime

i prvi snegovi su se slegli i omučavaju prijatnije penjanje. Tako je bilo i ovog februarskog vikenda. Lepo sunčano vreme i prijatna temperatura na ovim visinama, pomalo neobični za ovo doba godine, omogućili su da se sve pretvori u kompletan ugođaj.

Prijatno je bilo druženje sa Ivanom, Ljubicom, Teodorom, Biljanom i Mladenkom, dragim simpatičnim devojkama, najlepšom ekipom, kao i takođe dragim prijateljima i domaćinima - Fekom, Zikom, Denisom, Semirom, Mamkom i svima ostalim koji su deo ove ukupne prijatne priče i atmosfere... To je ono što se pamti! Sve je odisalo kao jedna duša - zajedništvo.

Pripremali smo se za posebne zimske uslove, za upotrebu dereza i cepina na zaleđenom snegu,

ali priroda nam se osmehnula i pokazala da je moguće usred februara da na vrhu planine bude prijatnije nego u nekom gradu u nižim predelima.

Doputovali smo do Rožaja, sačekao nas je prevoz do katuna „Bandžov“, gde je nedavno otvoren Dom kulture Dermandoo, na početku pešake staze. Kratko osveženje i kafa, pa baterijske lampe zasvetliše u noći, svetlucajući kao zvezde u šumi, a gore je zvezdano nebo. Prijatna

je noć. To što su motorne sanke prethodnih dana prošle stazom, sabile sneg i on se noću zaledio, omučavali su da ne upadamo u sneg, kako je obično u šumi, sve do prilaza domu. Na većim visinama je sneg zaleđeniji i ne znamo šta nas gore čeka, pa je oprema tu.

Izlazak iz šume i svetlo doma u dolini Grope, pod stenama Hajle, to je znak da nismo daleko i da nas dom čeka. Stižemo u udoban i topao dom,

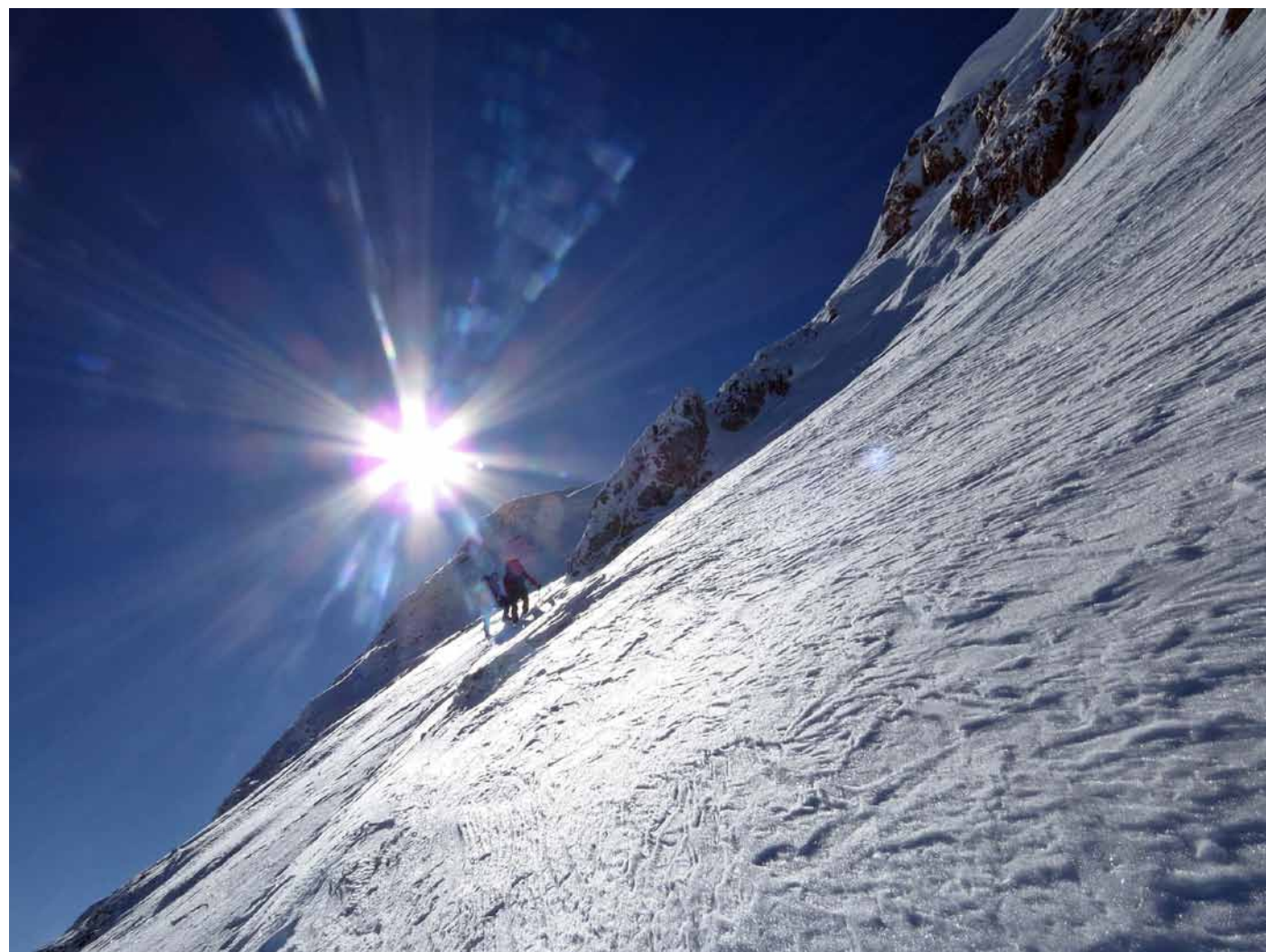

šporet se sve više zagreva i diže temperaturu, a sa njim i naše rasploženje. Valja se opustiti, naspavati, biti spreman za sutrašnje penajnje vrha, a to dom omogućava. Nameštaju se dereze, proverava oprema.

Jutro je vedro, bez oblaka i bez daška vetra. Očekuje se prijatan dan. Krećemo u penjanje Brahim brega i sneg se mnogo ne propada. Na Bregu drži, ali nije sasvim zaleđen. To je bio znak

da izlazak na greben, koji sledi, nije puno težak, kako obično jeste ako je tu led i vetar je do zemlje oduvao sneg sa strmine. Udarac noge i lagano ulaženje stopala u sneg dovoljni su za oslonac, stepenice u snežnoj strmini. Izlazak na greben je otvaranje pogleda ka Rugovskoj klisuri, Žutom kamenu i ostalim vrhovima Prokletija, sve do Maja jezerce, Visitora, Komova... Horizont je bez sumaglice, vidljivost je potpuna.

Na grebenu Hajle se valja čuvati streha, snežnih varki, jer se ne vidi gde je kraj stene a odakle počinje snežna nastrežnica nad provalijom. Više valovitih kupa na grebenu čine ga zanimljivim, jer vrh se stalno udaljava, a čini se da je tu i da samo još treba izaći na sledeći vršak. Kad se dovoljno popnemo, tek vidimo da ima još dosta do vrha. Ostajemo na vrhu više od sat vremena, nema potrebe ni za jaknama. Tu treba, u takvoj situaciji, kada je prijatno toplo i nema daška vetra, ostati što duže. Jedinstvena je to prilika. Ne ide nam se dole, iako znamo da nas čeka pasilj i prijatna atmosfera, druženje. Valja oprezno sići sa grebena, to je ovde najvažnije, pa idemo malo u krug Brahim bregom, kuda je otežano kretanje ako se sneg propada i noge se nađu u makiji koja izroni. Ovaj put je i tuda dobar sneg za hodanje, pa nas eto ubrzo u dolini Grope i kod našeg doma.

Naredni dan sledi silazak sa planine, druženje u Rožajima i kratko upoznavanje grada. Gradom srećem poznata lica, a tako je jer sam ovde godinama svakog februara. Feka, Ziko i Denis nisu propustili priliku da nas isprate na stanici i posebno se njima i ostalima zahvaljujemo na svemu što su nam pružili da se što lepše i ugodnije osećamo i da već sada mislimo o narednom susretu i druženju. ■

PLANINOM

*knjiga vodič,
drugo prošireno izdanje*
Autor: Tomica Delibašić

O planinama Crne Gore i Srbije, opisi planina i staza, poziv na literaturu, brojne potrebne podatke, uz deo o planinarenju uopšte, šta planinar treba da zna i na šta da obrati pažnju.

Po pristupačnoj ceni od
500 dinara, pouzećem, sa
troškovima slanja
700 dinara.

Više detalja o uslovima
poručivanja i kupovine:
www.tomica-planinom.com

E-mail:

tdelibasic@ptt.rs

Telefon autora:

+381(0)64-245-22-37

ZENIČKA VEDRINA

Za zeničke planinare kao da nema zime! Organizovali su više pohoda, a najznačajnije akcije bile su humanitarni pohod na Lisac „Evo ruke, Filipe!” i „Jahorina: U potrazi za olimpijskim Vučkom”...

Bosna
i Hercegovina

Pinom je obeležena
približna pozicija lokacije
opisane u tekstu.

Udruženje za razvoj i podršku planinarstva i sportskog turizma „VEDRO” iz Zenice, 11. januara, uspješno je realizovalo izlet na Lisac u sklopu humanitarnog projekta pomoći sugrađaninu Filipu Blaževiću „Evo ruke, Filipe!” koji boluje od teškog oblika leukemije. Projektu se odazvalo 90 osoba, koji su kupili isti broj vaučera nominalne cijene 10 KM, pa je time prikupljeno 900 KM.

VEDRO TI BILO, FILIPE!

Samom izletu na Lisac je pristupilo 55 osoba, većinom članova našeg Udruženja, ali i drugih zeničkih planinarskih društava,

te Udruženja „Avantur”. Posebno imponuje učešće predsjednika Planinarskog saveza Bosne i Hercegovine Zehrudina Isakovića, koji je svojim prisustvom u koloni učesnika dao na značaju ove humanitarne akcije.

Uprkos trudu vozača, autobus, kojeg je za ovu humanitarnu akciju doniralo preduzeće „Almy Transport” doo Zenica, nije uspio doći do Vrselja zbog leda u Pojsku, pa je kolona krenula upravo iz ovog sela Kočevskog sliva.

Obasjani suncem, učesnici su, stazom Vrselje - Dževadova voda - Borovi - ispod Goluba - Dilaverovo imanje - planinarski dom, uživali

u pejzažima srednje Bosne, sa magičnim pogledom na Vlašić, Vranicu i masiv Lisca i ostatkom jedne lavine, da bi oko podneva stigli u planinarski dom „Tajan - Lisac”. Topla dobrodošlica domaćina iz PD „Tajan-Lisac” Zenica, koji su za ovu akciju ustupili dom na korištenje, učinila je dvosatno druženje lijepom uspomenom. Nakon zajedničke fotografije i upućenog srca Filipu, kolona se počela spuštati ka selu Gradišće, gdje su stigli u kasnim popodnevni satima. Usput se razmetalo šalama i pjesmom, pa je težak silazak, po klizavoj, zaleđenoj i blatnjavoj stazi dobrobrano olakšan.

Kako je prošao bez ijedne povrede, incidenta ili nekog drugog problema, izlet je, od strane učesnika, ocijenjen kao izuzetno uspješan, a još jednom se dokazalo kako se za destinaciju Lisca traži mjesto više u koloni Udruženja „VEDRO”.

Autobus za ovaj izlet, doniralo je privredno društvo „Almy Transport” Zenica, a printanje vaučera Privredno društvo štamparija „Labirint” Zenica. Topao doček svih učesnika i planinski čaj ubran na padinama planine Lisac, za ovaj izlet, doniralo je planinarsko društvo „Tajan - Lisac” Zenica.

Udruženje za razvoj i podršku planinarstva i sportskog turizma „VEDRO” iz Zenice se nada da će naš sugrađanin, Filip Blažević, uspjeti da se popne na najvišu planinu svog života, osvojiti je i pobjedonosno nam mahniti s vrha! Humanitarna akcija „Evo ruke, Filipe!” još jednom je dokazala humanost planinara, kao osoba vedrog i zdravog duha. Da ovo nije samostalna humanitarna akcija, dokazat će i proljetno organizovano davanje krvi naših planinara.

VEDRO TI BILO, FILIPE!
PR UDRUŽENJA PLANINARA „VEDRO”
AFAN ABAZOVIĆ

Udruženje za razvoj i podršku planinarstva i sportskog turizma „VEDRO“ iz Zenice izvelo je ponovo masovni planinarski izlet pod nazivom: „Jahorina: U potrazi za olimpijskim Vučkom“. U koloni je učestvovalo rekordna 142 učesnika iz Zenice, Busovače, Kaknja, Visokog i Sarajeva. Sam planinarski izlet organizovan je na 31. godišnjicu početka 14. Zimskih olimpijskih igara, održanih 1984. godine u Sarajevu.

JAHORINA: U POTRAZI ZA OLIMPIJSKIM VUČKOM

Maglovita Jahorina dočekala je učesnike ovog uspona, a po jakoj

mećavi i gotovo nikakvoj vidljivosti, za tri sata uspona došli su na lokalitet Ice bara. Organizator je odlučio da se ne realizuje uspon na sam vrh Jahorine - Ogorjelicu, zbog vremenskih neprilika, tako da je nakon šezdesetominutnog predaha u ovom specifičnom ugostiteljskom objektu, kolona počela silazak ka SRC „Jahorina“, gdje su došli nakon sat i pol. Dio učesnika se zbog nedovoljne kondicijske spremе vratio na početnu tačku ski-liftom.

Nakon kafe-pauze u jahorinskim hotelima, dva autobusa učesnika su napustili područje Jahorine i u večernjim satima došli u Zenicu. Izuzetno jaka mećava i temperature ispod nule otežale su ovu, inače

nezahtevnu turu, no svi učesnici su bili prezadovoljni onim što im je Jahorina u saradnji sa Udruženjem „VEDRO“ ponudila. Da li su našli „duh Vučka“, oni će sami reći.

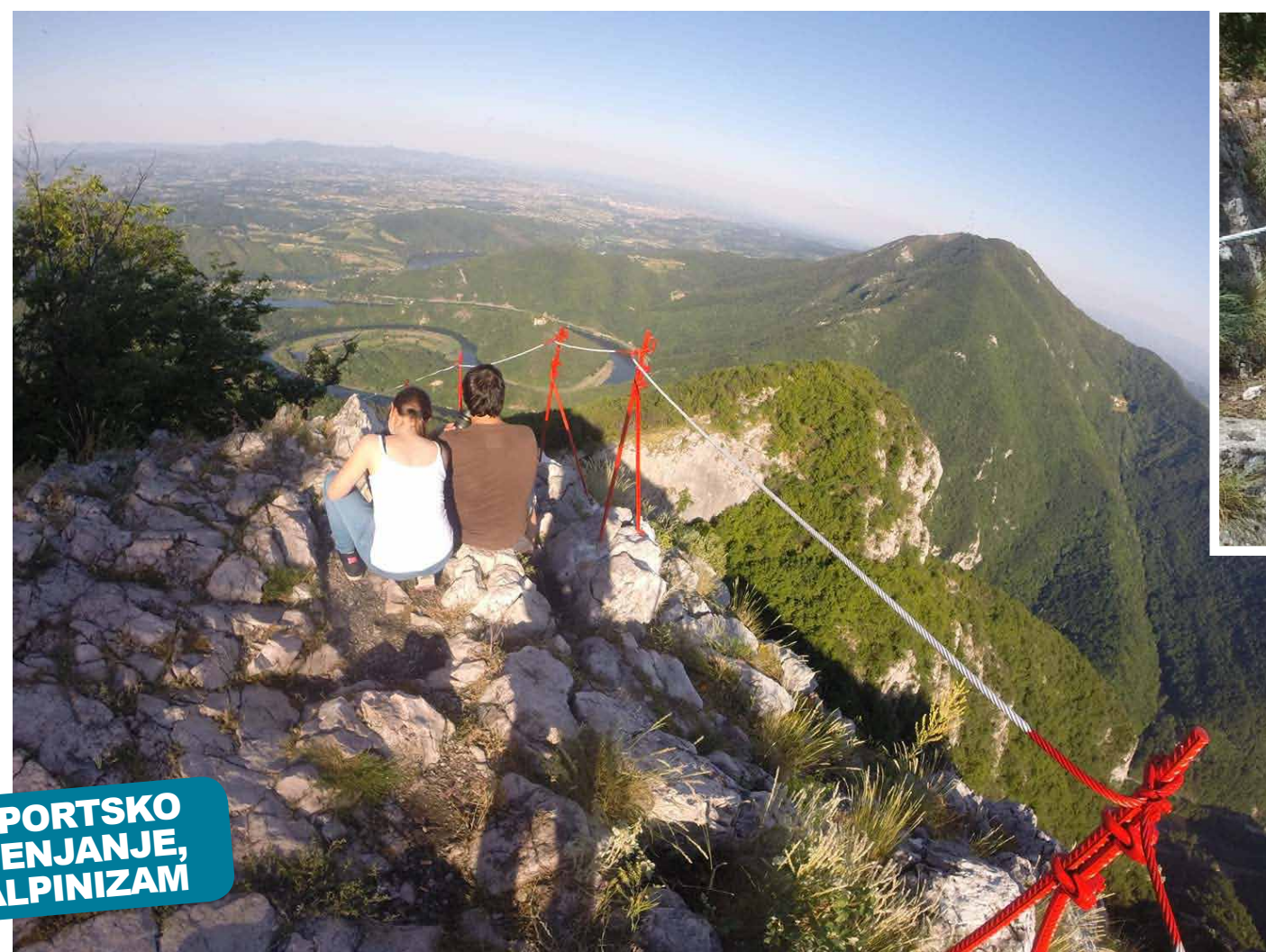
Naredni planinarski izlet u organizaciji Udruženja planinara „VEDRO“ je izlet na planinu Perun kod Vareša, a kojim ćemo obilježiti Dan nezavisnosti Bosne i Hercegovine, u nedjelju 1. marta 2015. godine.

Napominjemo da se svakog utorka i četvrtka od 17 do 19 časova, u prostorijama Udruženja (Dom mladih na Jaliji u Zenici), možete učlaniti i informisati o radu Udruženja.

PR UDRUŽENJA PLANINARA „VEDRO“
AFAN ABAZOVIĆ

SPORTSKO
PENJANJE,
ALPINIZAM

GODINA IZA NAS

Opremali smo staze i vidikovce Ovčara i Kablara, a i tokom ove planiramo niz aktivnosti koje za cilj imaju povećanje bezbednosti posetilaca, planinara i penjača...

U cilju razvoja planinarstva, članovi KES „Armadillo“ tokom prošle godine dali su svoj doprinos ugradnjom sigurnosnih sajli na stazama i vidikovcima Ovčara i Kablara. U projektu je planirana montaža sajli na stazama 1, 2, i 5 na Kablaru i stazu broj 6 na Ovčaru. Za sada su obezbeđeni i vidikovci Centralna stena, Meandri, i Vrh Kablara. Novac za materijal obezbedila je Turistička organizacija Čačka, a radove su volonterski izveli

članovi našeg kluba. Radovi su trajali deset dana i bili su veoma iscrpljujući zbog visokih temperatura. Ovom prilikom montirano je ukupno 170 m sajle. Montiranje sigurnosnih sajli nije samo preventiva od nesreća koje su učestale zadnjih par godina već i kao putokazi planinskih staza.

Takođe, u pripremi je i novi vodič za Ovčar i Kablar koji će opisati sve lokacije i staze u klisuri predviđene za sportske aktivnosti. U planu Kluba je i nastavak prve

srpske ferrate „Turčinovac“. Ovčar Banja pruža idealne uslove za bavljenje sportovima u prirodi koje treba iskoristiti.

Tokom radova susretali smo se sa domaćinima Kablara - smukom, belouškom i sa dva pitoma goluba koji su nas sve vreme pratili. Ta „paloma“ ekipa nas je oduševila tako da smo brzo došli na ideju da baš golubovi postanu zaštitni znak Ovčarsko-Kablarske klisure.

I ove godine nastavljamo sa projektom opremanja ne samo planinarskih staza, već i postojećih alpinističkih smerova i vežbališta, a sve u cilju veće bezbednosti svih posetilaca.

PETAR ŠUNDERIĆ
KES „ARMADILLO“

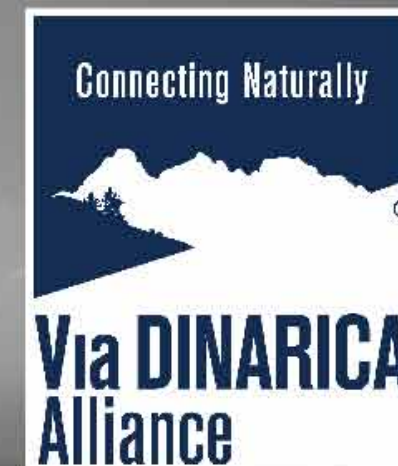

Western Balkans
Geotourism Network

A National Geographic Destination

**Meet us at the ITB, Berlin,
Booth 232 in Hall 4.1**

LUŽNIČKI MEGDAN 2015.

Održana je još jedna trka na turno skijama na području Vlasine i opštine Babušnica, na grebenima Gramade, Rudine i Crnog vrha u organizaciji Saveza ekstremnih sportova Srbije i Turističke organizacije Babušnice...

Svaka trka je priča za sebe. Da li se „Megdan“ može svrstati u neku od tih priča? Verovatno da može ali se retko ko može pronaći u toj priči i biti aktivan učesnik. Bilo kao organizator ili takmičar.

Razlika između „Megdana“ i većine trka je ta što ovde definitivno priroda određuje pravila. Surova, jasna, teška i nepredvidiva, kakva i samo može biti u sred zime na visinama preko 1.000 mnnv. Kad uzmemo u obzir da je ovo pionirski format i na globalnom nivou, plus da je trka vrlo zahtevna i kompleksna, onda vam je jasno zašto je i samo finiširanje uspeh.

U stvari, ovo je prvi put da imamo prave i realne uslove, trku smo pravili baš za ozbiljnu zimu i kijamet. To nam se desilo krajem prošlog meseca. Puno je tu bilo komplikacija, počev od toga da je u petak ujutru na Vla-

sinskom jezeru kiša padala kao u sred leta. Radosti nije bilo kraja kada je od 12 do 14 h kiša prešla u susnežicu pa sneg i donela nam 25 cm belog pokrivača. Konačno smo dobili uslove da trku održimo i to u „minut do 12“! Ali „ne lezi vraže“ što bi rekli naši stari. Ne traje dugo euforija: nestaje struja, polako se gasu sve mobilne veze, breze počinju da pucaju, odroni na sve strane... Sva sreća što smo imali agregat i jednu fiksnu liniju u našoj bazi - Vlasinskim vrtovima. Brzo sve obavestavamo da nikako ne idu ka Crnoj travi, da su im neophodni lanci, kao i lopate, te da nam treba još goriva. Takođe obavestavamo i RTS da je na Vlasini vanredna situacija.

Sve je to rezultiralo da timovi kasne, čak sad, gledano iz ove perspektive pravo je čudo da su svi stigli kako treba i to veče. Ekipe iz Babušnice je morala da

kruži preko Leskovca. Neki su čekali u Grdelici par sati zbog odrona, neki su sekli balvane na sred puta... Sve u svemu skupljamo se svi oko 22,30 u restoranu „Best“.

Pod slabim svetlom, u „romantičnoj“ atmosferi i potpuno izolovani od sveta. Mala ali odabrana ekipa. Svi su nasmejani i veseli (ali tek posle pasulja), većina ljudi se poznaje. Jednostavno, odmah se vidi i oseća da svi zajedno delimo iste izazove i strast.

Vlasnik „Besta“, Goran, potrudio se, a naravno i Lidija, da obezbede osveženje takmičare sjajnim domaćim sokovima od ribizle, borovnice, majčine dušice i nane. Na trku je došao i Jovan Memedović, autor televizijske emisije „Sasvim prirodno“, sa ciljem da napravi emisiju koja je najavljena za 15. februar, za njega je ovo bio pravi „Megdan“.

Prošli smo kroz sva pravila, prva karta je dodeljena, sve što nije bilo jasno je više puta napomenuto. Naravno, major Milić je tradicionalno imao najviše pitanja (a i odgovora). Ne preostaje nam ništa drugo nego da sad iz delova prevozimo takmičare do barake PIO Vlasine jer se mini busom ne može dalje. Samo terenci mogu da odrade posao i to ne skroz do objekta; iz nekoliko tura svi su bili u smeštaju. Iako su rendžeri doneli grejna tela, struje nema. Takmičari su počeli da se privikavaju na zimske uslove prve večeri. To je trajalo do 1 h iza ponoći, dok smo mi kao organizacija legli tek oko 2 h.

Učesnici trke

Pobednici: Nenad Mitrović („Ognjeni vukovi“, jedini finiširao 2013. i 2015.) Željko Dulić („Panonski letači“) i Slobodan Vulić („Medijana/Padobranci“).

Petorka: Matija Petković i Nemanja Nešković („Wild Serbia“, jedini timski igrači), Milovan Milić aka Major, Dušan Bazić i Dragutin Milutinović.

U 5 h ujutru je većina učesnika bila na parkingu ispred Vrtova, plan je bio da prebacimo kapiju i agregat ispod brane gde je i trebao da startuje Megdan ali... Tokom noći još desetak breza je popadalo u pravcu Crne trave i nije se moglo sa parkinga (već prvo stablo bilo je na putu tridesetak metara od parkinga). Donosimo odluku da kapiju podižemo tu, nekih 1,5 km od starta obeleženog na karti a ja se obavezujem da svakako odem ispred njih i sačekam ekipe na platou planiranog starta i uputim dalje.

Trka startuje u 5,45 po mraku, i naravno počinje da pada sneg. Ambijent i sam polazak je izgledao nestvarno. Za mene je to bila prava ruska bajka... Sva drveća okovana ledom i snegom, beli tuneli od povijenih breza gde god se okreneš. I jedna „vatrena zmija“ koja se probijala kroz hladan vazduh, kolona od deset ljudi sa čeonim lampama i velikim rančevima, spremni na sve. Pravi „gorštaci“ u onom najpozitivnijem smislu, što neko napisa skoro, odvažni i hrabri. Stvarno to i jesu, potkovani pravim znanjem, vanserijskom kondicijom i voljom da se upuste u ovakvu avanturu koja je definitivno posebna na našim prostorima.

Brzo sviće, na čelu su „Wild Serbia“ i „Ognjeni vukovi“, polako svi nestaju u šumi Gramade, gde na svakih par minuta puca neko drvo. Deluje jezivo ali niko i ne razmišlja o tome, dok je meni u glavi činjenica da danas uopšte nemamo komunikaciju sa njima. Dometa, naravno, i dalje nema (tako je i bilo dok drugi dan nisu ušli na teritoriju opštine Babušnica). Pred njima je 20 km, u oblaku, vrhovi Vrtop i Orlovac. Svi ćemo ih čekati na Preslapu gde je najniža tačka trke (cca 1.100 mnnv, gde je u petak bilo samo blato).

Zaboravljamo na njih jer nas očekuje zadatak probijanja ka Promaji i Strezimirovcima, put ka Crnoj travi je u potpunosti blokiran tako da se preko Kalne nikako ne može ka Preslapu. Znali smo da će biti „fešta“ budući da sa te strane nema asfalta, pogotovo što nam lada PIO „Vlasine“ nije došla po dogovoru u 5 ujutru na start. Jedan terenac manje na ovoj trci znači katastrofu... Ispostavilo se da čovek nije mogao da se probije od Surdulice, gde je bila vanredna situacija zbog poplava.

Pakujemo se nekako, GSS nam dosta pomaže i njihov daster radi odličan posao. Prebacujemo se iz par tura ali je put i sa te strane poprilično havarisan i blokiran u jednom delu. Nas nekolicina izlazi peške na Preslap, dok se čeka druga tura sa testerama da probiju put i dođu do same kontrolne tačke kako ne bi napolju stajali pola dana čekajući ekipe. Moja procena je bila nekih 5-5,5 h ali se u startu videlo da od toga nema ništa. Spustio se oblak skroz, toliko mi je žao što nisu

imali prilike da dožive taj veličanstven pogled da bi evo upravo sad pojeo svoja krzna!

Sa Vrtopa i Orlovca pogled puca na jezero, Varde-nik, Preslap, Rudinu, Ruj kao na dlanu. Čak i dalje, na Suvu, Staru, kanjon Jerme... Sa tih vrhova bi videli i nas na punktu kao i jarbole, jasan greben za silazak, uživali bi u svakom trenutku, orijentacija bi bila savršena. No, svršenom poslu mane nema, priroda je rekla svoje i to se mora poštovati. Nakon 9,5 h poja-vljuju se tri ekipe u grupi - „Wild Serbia“, „Ognjeni vu-kovi“ i „Medijana/Padobranici“. Svi sa osmehom, jedino Slobodan Vulić ćopka - ubi ga pancERICA. Kažu uslovi su katastrofa, osvežavaju se, daju par intervju-a, prov-eravaju opremu a ja donosim odluku da automatski kratim stazu za 30%.

Umesto „rampe“ na karauli Barnos podno Štrbog kamena, prebacujem mesto za bivak na Rudinu (blizu 1.500 mnv, sama granica sa Bugarskom). Znao sam da će im to prvog dana značiti ekstra odmor, a da treću kartu neću ni ubaciti u igru jer po ovakvom vremenu

nema šanse da mogu toliko preći. Jedina mana je bila ta, što po planu nećemo imati našu ekipu na rampi jer smo bili spremni za Barnos. Ali ovde samo priroda diktira uslove i mi se moramo prilagoditi. Neće važiti pravilo ekstra minuta i kalkulacija na rampi, i ovako se tri ekipe drže zajedno jer je nemoguće odlepti se u ovakvim uslovima. Druga stvar, sutradan ću im zadati jedan orijentiring zadatak (takozvani leptir) i vertikalni zadatak i tako će se napraviti razlika među timovima. „Visokogorci“ i Željko Dulić iz „Panonskih letača“ stižu 30 minuta iza ostalih. „Visokogorci“ donose pametnu odluku da odustanu jer vide da se trka u nedelju neće brzo završiti, a u ponedeljak ujutru se mora raditi i to u Podgorici. Željko čeka Dragutina koji ima problema sa opremom i skijanjem, i oni svakako donose odluku da idu dalje. Stvar je jasna: četiri tima su u igri i svi provode noć zajedno na Rudini - tri tima u šatorima, „Panonski letači“ u bivaku. To je za svako poštovanje, pogotovo ako se uzme u obzir da šator nisu ni poneli i nisu dali mesta alternativni. Verovatno nam je svima

u glavi bila samo jedna stvar to veče - da sutra bude lepši dan, makar visoka oblačnost. Nažalost, ništa se od toga nije obistinilo. Ja sam se posebno radovao činjenici da ulazimo u atar opštine Babušnica, gde ima dometa.

Mislim da smo to veče svi spavali kao bebe, srećni što se niko nije gubio niti imao neke druge probleme. Ipak su ovo veomaiskusni momci što se na ovom „Megdanu“ videlo po svim karakteristikama.

Rano ustajanje i polazak celog karavana sa Vlasine ka Babušnici. Sva sreća pa su konačno nakon 24 h komunalci probili put preko Crne trave pa nismo morali da kružimo. Na vezi smo sa našim timom koji je spavao kod jame gde je bio drugi kontrolni punkt trke i vertikalni zadatak. Tamo veje, a veje i kod nas na putu. Javljeno im je da ne žure, jer takmičari neće doći u predviđeno vreme, pa imamo lufta i lagano napredujemo ka Preseki gde će biti finiš ove trke.

To selo se nalazi na 1.000 mnv na pola puta između Babušnice i Zvonačke banje. Stići do tamo, tog jutra,

nije bilo nimalo lako. Prvo smo kod Ljuberađe sa ladom „otišli u kupine“ jer je rendžer dao gas gde ne treba, pa smo tu izgubili nekih 45 minuta, a posle toga je mini bus jedva stigao do Preseke sa celom ekipom. Naime, putarima nije palo na pamet da izađu da čiste a u par sati je napadalo preko 25 cm novog snega (koji je opet dobrodošao za takmičare, jer ga je falilo u Lužnici za razliku od Vlasine).

Stižemo nekako, iznosimo deo užarije za treću liniju u jami kad me na pola puta ka Bezdanki zove Milić. Nisu krenuli po preporuci u 6 h ujutru, već tek u 7,30 (što je sat i po manje po danu, videlo se kasnije da bi im to puno pomoglo). Imaju problem, prošli su skoro staru graničnu karaulu Barnos i sad su negde kod Štrbog kamena u urasloj stazi, ne može se dalje. Prvo što zaključujem, dosta su spori a i pogrešan pravac su izabrali. Kaže Milić doneli su odluku da ne idu graničnim makadamskim putem, već samom grani-com jer su tu ucrtane livade sa graničnim stubovima. To je bila greška, jer od 2006. granica se ne održava i sve je uraslo. Vraćam ih dole na granični put, čujemo se posle dvadesetak minuta i sve je u redu. Na pravoj su trasi ali svima javljam da oni neće pre mraka tim tempom.

Šta je - tu je, sad je na nama da se naoružamo strpljenjem i čekamo. Sve je postavljeno, druga kontrolna tačka sa jarbolima iznad Preseke, Bezdanka je opremljena i spremna da ugosti takmičare do 70 m dubine. Posle toga gledamo treba li nam „leptir“ zadatak. Pravimo dogovore i čekamo.

Pred sumrak, dešava se čudna stvar. Ovog puta me zove Nemanja, kaže trojica su se na kratko odvojila i skrenula pogrešno ka karauli Vuči del kod Daščanog kladenca. I što je još zanimljivije, kaže mi da su sva trojica iz različitih timova, samo su Matija i on os-tali zajedno sa drugom trojkom. Malo pre te velike raskrsnice je bio izvor, na kratko su stali, a Nenad Mitrovic, Željko Dulić i Slobodan Vulić kreću ranije.

Šta se sad tu sve izdešavalo, saznali smo ovih dana kad se okupila cela ekipa na dodeli u Beogradu. Jako zanimljiva situacija i odluke.

Gomila sitnica je tu odlučila da se ovako nešto desi, to i daje čar našim sportovima i, što reče Nemanja dan ranije Memedoviću, „sitnice odlučuju trku“. Razdvajaju se na najnezgodnijem mestu - raskrsnici sa četiri puta. Oni su došli iz pravca juga na tu raskrsnicu, skroz dole na levo ide jak put ka Kalni (jugozapad), pod uglom od 45 stepeni ili dijagonalno u levo ide put ka Biljinim barama, što i jeste njihov pravac (zapad pa sever), i skroz desno ka Vuči delu (istok, severoistok). Govorim im da hvataju taj dijagonalni levi, da puste ovu trojicu jer će se ili brzo vratiti nazad kad svate da su pogrešili ili će Mitar prepoznati karaulu Vuči del koja je na tri - četiri kilometra odatle (to je bila trasa 2013.) i da ćemo ih pokupiti u tom selu. Ništa strašno za logistiku, bitno da brzo nailaze na naseljeno mesto. Odjavljujemo se, a 20-30 minuta kasnije javlja se Nemke. Otišli su ipak donjim putem ka Kalni i sad se vraćaju nazad. Već se vidi da su se iznervirali zbog te greške a i polako pada mrak... Magla je jaka. Počinjemo opet priču oko

te čuvene i famozne granične table koja se nalazi na toj raskrsnici. Podsećam ih da je to put od 2013. da su Milić i on prošli tim putem pre dve godine, da sad idu u kontra pravcu ali da gledaju kartu. Neki put ne valja ići po sećanju, pogotovo ako je ambijent potpuno drugačiji, plus magla i sumrak... Sneg je loš i lepi se za skije. Milić uporno tvrdi da imaju dve table, a ja sam prošao tu trasu dvaput i nikad nisam video tu drugu tablu. Nemke javlja da su kod graničnog stuba 199, što i jeste ispravno, to je dobra referentna tačka za orijentaciju. Naravno, tu ne bi bilo nikakve zablude da je bilo vedro, jasno se vidi Crni vrh i pravac trase ali „puding“ je na snazi... Pritom me najviše bune njihovi opisi nekog potoka koji uopšte nije na putu, ima ga na raskrsnici ali uopšte nije orijentir za put na dalje. Što reče Mitar posle trke, kao da su ušli u neku drugu dimenziju.

Govorim im da treba samo da se orijentišu uz pomoć karte i kompasa i tako završavamo razgovor. Nikako da „uhvate“ zapad jer staza posle okreće na čist sever. U tom trenutku se javlja, kako smo mi mislili, „izgubljena trojka“. Pitam ih odmah gde su se zagubili, a kaže Mitar: „Ma nismo se mi izgubili! Mi smo na pravom putu negde kod Puste Rakite“. To je pravi put, ali šta se onda desilo? Čak mi jasno i opisuju belu šumsku kuću ispod Biljinih bara, pa ih upućujem na gore. Kasnije tek shvatam da oni jesu napravili orijentacionu grešku na toj raskrsnici ali da su je vrlo brzo ispravili i počeli da hvataju pravac prečicama uz azimut.

Petorka se vraća i pronalazi pravi put ali je neverovatno da skreću sa njega skroz na zapad i izlaze sa karte što je bio kraj. Verujem da je gomila faktora uticala na to... Javljaju se i kažu da nema problema. Spuštaju se glavnim i jasnim putevima, kad se umore dižu bivač pa se ujutru javljaju gde su sišli da ih kupimo. Ne brinem za njih, znam da se mogu snaći u bilo kakvoj situaciji i donositi iskusne odluke kao što i jesu. Kad neko kaže „izgubili su se“, to se samo odnosi na zadatu trasu. Tako opremljeni i obučeni ljudi će se uvek spustiti sa planine u civilizaciju bez obzira imali kartu, kompas ili šator. Bez ičije pomoći, samo da ih povrede zaobilaze.

Sad je red da se fokusiram na „veselu“ trojku, kažu da je magla sve gora ali da drže dobar pravac ka Crnom vrhu. Na svakih 45 minuta smo bili na vezi, svaki put kad sam ih proveravao bili su na pravom putu i to nas je radovalo. Kažu da se nisu odvajali od karte i kompasa, a samo tako se i moglo. Znao sam da će tu Mitar odraditi veći deo posla jer je odličan orijentirac i ima veliko iskustvo na tim trkama. Sve ih jako dobro znam. Željko je odličan alpinista, Sloba je jak mentalno i neće odustati i da mu pola noge fali. O kondiciji ne moram ni da pričam, svi učesnici „Megdana“ su u vanserijskoj kondiciji.

Raspremali smo jamu, to jest Strelac. Bilo je jasno da će doći mrtvi umorni i da vertikalni zadatak sad ništa nije značio. Bez obzira na sve, napravili su sjajan foto materijal, a Miloš je bio na visini zadatka kao i uvek. Naravno, da njih trojica postaju pobednici i, što je najluđe, nemamo timsku pobjedu. Takođe je jasno

da oni nisu namerno ostavili svoje timske drugare ali niko nije mogao sebi da objasni šta se zapravo desilo!? Osnovno pravilo u prirodi je, da se partner ne ostavlja nikako. Pritom, prve godine smo imali samo tri „preživela“ i tradicija se nastavlja!

Neša i Dragan iz PK „Železničar“ i dalje stoje na drugom kontrolnom punktu i neprestano daju svetlosne signale ka Crnom vrhu, negde posle 22 h ekipa se javlja. Pitaju: „Je li to neko od nas blinka odozdo?“. Svima nam je laknulo. Još malo i tu su, stižu na cilj u centru sela Preseka oko 23 h. Za meštane je to bio spektakl, za nas ogromno olakšanje a njih trojica nisu skidala osmeh sa lica. Kako je Sloba finiširao, to nikom nije bilo jasno. Toliko je problema imao sa žuljevima, slabo skija... Napravio je pravi podvig. Mitar izjavljuje da je prvi „Megdan“ bio obdanište za ovogodišnji, da se tako oseća da bi hteo još jedan dan „Megdana“. Željko se samo smeje i uživa što je ranac na zemlji. Brzinski se pakujemo u mini bus, ubacujemo sve stvari i pravac Babušnica, gde nas čeka klopa i pospani

konobar. Usput se čujem sa petorkom, svi su dobro i digli su šatore. Tek sad saznajem da pobednička trojka nije ni imala opciju za bivačovanje. Sve je ostalo kod petorke, što na kraju nije ni loše ispalo.

Usput sve organizujem i dogovaram se direktno TO „Babušnice“ (čuveni Singer, budući takmičar u 2016.) oko skupljanja petorke: on do Niša, a ja od Niša za Beograd. Pobednici su bili u takvoj euforiji, kao i ja, da nismo usta zatvarali u busu dok su se ostali „odjavili“ odmah po izlasku iz Babušnice. Prošli smo celu trku iz njihovog ugla. Stižemo u Beograd oko šest ujutru, a ja sam već iste večeri sa kombijem u Nišu, kod Milića, da kupim ekipu. Da li treba objašnjavati da nam je tih 230 km prošlo za minut? Ono što se desilo je nauk svima, kako njima tako i nama kao organizatorima. Šta se sve izdešavalo znamo samo mi i pamtićemo to celog života. Jedno veliko iskustvo za sve, dosta novih predloga oko formata i saveta za unapređenje nekih stvari, ali ono što je najbitnije to su pravi drugari i prijatelji. Jedna mala, prava i iskrena outdoor

familija gde se svačiji trud maksimalno poštuje, gde je poštovanje preče od bilo čijeg ega ili takmičarskog duha.

Ovo je elitna trka i dokle god je budemo radili nećemo praviti kompromise da bi dobili masovnost. Za uzak krug ljudi, svestrane sportiste, ljubitelje pravih izazova, a ne izazove koji je svima dostupni i koji se koristi za podizanje rejtinga trke ili „loženje medija“.

Od srca hvala svim ljudima koji su dali doprinos da ovo takmičenje postoji već tri godine. Prepoznaće se sami, svi zajedno gajimo jednu zdravu Srbiju ovakvim manifestacijama i primerima. Posebnu zahvalnost dugujem Milanu Stamenkoviću iz Turističke organizacije opštine Babušnica koji je pogubio tonu nerava i kose zajedno samnom u proteklih par meseci da bi se ovogodišnje izdanje realizovalo.

MARKO NIKOLIĆ, UDRUŽENJE FREESTYLERA - SAVEZ
EXTREMNIH SPORTOVA SRBIJE
PHOTO: MILOŠ MILENKOVIĆ, MILAN KOPČOKA

u organizaciji PK Subra - Herceg Novi

12. NOĆ PUNOG MJESECA

07.-08.03.2015. godine

- Pravo učešća imaju svi koji posjeduju iskustvo u kretanju u zimskim uslovima i iskustvo u korišćenju zimske opreme (cepin i dereze). Kao i posjedovanje lične opreme za tu svrhu!
- Za učesnike manifestacije smještaj je besplatan, dok posjetioци koji ne učestvuju na usponu plaćaju punu cijenu noćenja.
- Hrana je iz ranca, a za učesnike je obezbjeđen doručak nakon uspona.
- Zbog ograničenosti smještajnog kapaciteta u pl domu **Za Vratlom**, mole se svi zainteresovani da najave dolazak i to na sledeći način:
facebook: www.facebook.com/planinarskiklub.subra
e-mail: subra@t-com.me
ili na tel: 069/430-070 068/110-150 (Duško)

DOBRO DOŠLI!!!